

Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin
Tumov drevoed 6
5220 Tolmin
T 05 381 15 26
www.kcktolmin.si
knjiznica@kcktolmin.si

LETNO POROČILO O DELU

Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin za leto 2025

Tolmin, februar 2026

I POSLOVNO POROČILO

1	PREDSTAVITEV ZAVODA.....	4
1.1	PODATKI O ZAVODU	4
1.2	DEJAVNOST ZAVODA	5
1.3	ZAKONSKE PODLAGE	5
1.4	FINANCIRANJE ZAVODA.....	6
1.5	ODDELKI KNJIŽNICE	8
1.5.1	Knjižnica Tolmin.....	8
1.5.1.1	Dostavna knjižnica	8
1.5.2	Knjižnica Bovec.....	8
1.5.3	Knjižnica Kobarid.....	9
1.5.4	Potujoča knjižnica.....	9
2	DOLGOROČNI CILJI.....	9
3	LETNI CILJI.....	11
4	REALIZACIJA LETNIH CILJEV	12
4.1	SPLOŠNI PREGLED REALIZACIJE CILJEV	12
4.2	KNJIŽNIČNO GRADIVO	15
4.2.1	Knjižnična zbirka.....	15
4.2.2	Nakup fizičnega gradiva	15
4.2.3	Darovi	17
4.2.4	Odpisano gradivo	17
4.3	IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	17
4.3.1	Izposoja.....	17
4.3.2	Prezem gradiva 24/7 v paketnikih.....	19
4.3.3	Medknjižnična izposoja	19
4.4	SPLETNO DOSTOPNO KNJIŽNIČNO GRADIVO	19
4.5	ČLANI IN UPORABNIKI	22
4.5.1	Obisk.....	22
4.5.2	Aktivni člani	22
4.5.3	Prebivalci in starostna struktura članov	23
4.5.4	Novi člani.....	24
4.5.5	Spletne storitve knjižnice	24
4.6	DEJAVNOSTI IN PROJEKTI	25
4.6.1	Dejavnosti za vseživljenjsko učenje in informacijsko opismenjevanje	26
4.6.2	Bibliopedagoške dejavnosti za spodbujanje bralne kulture za otroke in mlade	27
4.6.3	Medgeneracijsko spodbujanje branja.....	31
4.6.4	Spodbujanje bralne kulture za odrasle	32

4.7	DOGODKI IN PRIREDITVE	36
4.7.1	Dogodki in prireditve za odrasle.....	36
4.7.2	Dogodki in prireditve za otroke in mlade	40
4.8	DOMOZNANSKA DEJAVNOST	41
4.9	OBLIKE DEJAVNOSTI ZA RANLJIVE SKUPINE.....	43
4.10	STROKOVNA POMOČ IN SODELOVANJE	44
4.11	PROMOCIJA KNJIŽNICE IN DEJAVNOSTI	45
4.12	RAZNO	46
4.13	ODPRTOST.....	48
5	NASTANEK MOREBITNIH NEDOPUSTNIH IN NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC.....	49
6	OCENA ZASTAVLJENIH CILJEV V PRIMERJAVI S PRETEKLIMI LETI	49
7	OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA	50
8	OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA FINANČNEGA NADZORA... ..	50
9	POJASNILA NEDOSEŽENIH CILJEV	50
10	OCENA UČINKOV POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA.....	51
11	ANALIZA KADROVANJA	52
12	IZOBRAŽEVANJA ZAPOSLENIH.....	52
12.1	NAPREDOVANJA ZAPOSLENIH	54
13	NAKUP OSNOVNIH SREDSTEV IN INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE	55
II RAČUNOVODSKO POROČILO		
1	POJASNILA K BILANCI STANJA.....	57
2	POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV	59
3	POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA.....	61
4	POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI.....	62
5	POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV	62
6	POJASNILA K UGOTOVLJENEMU POSLOVNEMU IZIDU – PRESEŽKU PRIHODKOV NAD ODHODKI ZA LETO 2025.....	62
7	POROČILO O PORABI SREDSTEV AMORTIZACIJE	63
8	POROČILO O PORABI SREDSTEV ZA INVESTICIJE V LETU 2025.....	63
8a	PODATKI O INVESTICIJSKIH VLAGANIH MINISTRSTVA ZA KULTURO.....	63
9	POROČILO O POPISU TER POROČILO O USKLAJEVANJU PO 37. ČLENU ZAKONA O RAČUNOVODSTVU.....	63

I POSLOVNO POROČILO

1 PREDSTAVITEV ZAVODA

Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin je javni zavod, ki so ga občine Tolmin, Kobarid in Bovec ustanovile leta 1999 in opravlja knjižnično dejavnost kot javno službo za območje vseh treh občin ustanoviteljic v naslednjih organizacijskih enotah:

- Knjižnica Tolmin: Tumov drevored 6, 5220 Tolmin,
- Knjižnica Bovec: Ledina 6, 5230 Bovec,
- Knjižnica Kobarid: Gregorčičeva 20, 5222 Kobarid,
- Potujoča knjižnica: Tumov drevored 6, 5220 Tolmin.

1.1 PODATKI O ZAVODU

Naziv:	Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin
Naslov:	Tumov drevored 6, 5220 Tolmin
Matična številka:	5052980 Št. proračunskega uporabnika: 37451 Šifra dejavnosti: 92.110
Davčna številka:	94679479
Številka transakcijskega računa:	01328-6030374586 pri UJP Nova Gorica
Vpis v sodni register:	1-56-00 pri Okrožnem sodišču v Novi Gorici
Telefon:	05 38 11 526
Elektronski naslov:	knjiznica@ckctolmin.si

Organa upravljanja:

1. Direktor

Ime in priimek:	Rok Dežman
Izobrazba:	Profesor sociologije in zgodovine
Imenovanje:	1. 1. 2026
Mandat:	5 let
Omejitve:	Zastopa brez omejitev

Mandat direktorice Jerneje Berginc, univ. dipl. bibliotekarke, se je iztekel 30. 9. 2025, do 31. 12. 2025 je bila imenovana za vršilko dolžnosti direktorja.

2. Svet knjižnice

Konstituiranje:	16. 1. 2025
Mandat:	5 let
Predsednik:	Vlado Trost (predstavnik uporabnikov iz občine Tolmin)
Člani:	- predstavniki občin ustanoviteljic: Marica Klinkon (Občina Tolmin), Danice Hrast (Občina Kobarid) in Daša Čopi (Občina Bovec) - predstavniki uporabnikov: mag. Janja Barić (iz občine Tolmin), Nuša Bremec (iz Občine Bovec) - predstavniki zaposlenih: Urška Maligoj Matelič, Peter Pavletič, Polonca Podreka Šturm

1.2 DEJAVNOST ZAVODA

Tudi v letu 2025 je Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin izvajala knjižnično dejavnost kot javno službo na območju občin ustanoviteljic Tolmin, Kobarid in Bovec v skladu z Zakonom o knjižničarstvu (UL RS 87/2001 in 92/2015) in Odlokom o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin (UL RS, št. 38/22).

V skladu z 2. členom Zakona o knjižničarstvu knjižnična dejavnost zajema:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- informacijsko opismenjevanje,
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo,
- dejavnost knjižničnega informacijskega servisa za izmenjavo podatkov v nacionalnem vzajemnem bibliografskem sistemu.

Kot splošna knjižnica v skladu s 16. členom Zakona o knjižničarstvu tudi:

- sodeluje v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbira, obdeluje, varuje in posreduje domoznansko gradivo,
- zagotavlja dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizira kulturne prireditve, ki so povezane z dejavnostjo knjižnice.

1.3 ZAKONSKE PODLAGE

Poslovanje knjižnice med drugim urejajo:

- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin,
- Zakon o knjižničarstvu,
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo,
- Zakon o zavodih,
- Zakon o javnih financah,
- Zakon o skupnih temeljnih sistema plač v javnem sektorju,
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji in aneksi,
- Zakon o javnih uslužbencih,
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu,
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah,
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic,
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe,
- Pravilnik o razvidu knjižnic,
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic,
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028),

- interni akti knjižnice in
- druga aktualna zakonodaja.

Knjižnica je pri svojem delovanju ravnala skladno z veljavno zakonodajo in internimi akti, poslovala je gospodarno in transparentno ter usklajeno z občinami ustanoviteljicami in širšim lokalnim okoljem.

1.4 FINANCIRANJE ZAVODA

Skladno z veljavno zakonodajo¹ knjižnica sredstva za izvajanje dejavnosti lahko pridobiva:

- a. iz javnih virov za opravljanje javne službe:
 - iz sredstev državnega proračuna;
 - iz sredstev proračunov občin ustanoviteljic;
 - iz drugih virov v skladu z zakonom in drugimi predpisi;
- b. iz nejavnih virov za opravljanje javne službe:
 - z zaračunavanjem storitev v skladu s predpisi;
- c. iz dejavnosti na trgu, ki niso javna služba:
 - z donacijami, darili in iz drugih zakonitih virov, na način in pod pogoji, določenimi z zakonom;
 - iz sredstev drugih uporabnikov;
 - iz sredstev, pridobljenih na projektih razpisih.

Sredstva za svoje delovanje je knjižnica pridobila iz proračunov občin ustanoviteljic, del sredstev je preko razpisov pridobila iz državnega proračuna, manjši del sredstev pa so predstavljali lastni prihodki knjižnice. V letu 2025 je knjižnica z uspešno prijavo na razpis Erasmus+ 2025, KA122 (področje izobraževanja odraslih) prvič pridobila tudi evropska sredstva za izvedbo dveh mobilnosti.

Sredstva iz proračunov ustanoviteljic

Skladno z zakonodajo je posamezna občina ustanoviteljica zagotavljala sredstva za delovanje organizacijske enote v svoji občini (stroški dela, materialni stroški, investicije in investicijsko vzdrževanje, prireditve in projekti ter nakup gradiva) ter sredstva za skupne stroške (stroški dela in materialni stroški skupnih služb ter delovanje Potujoče knjižnice). Delež financiranja skupnih stroškov posamezne občine je določen glede na število prebivalcev.

Občine so v letu 2025 zagotavljale sredstva za delovanje knjižnice na podlagi sprejetih proračunov in Pogodbe o financiranju knjižnične dejavnosti v obliki mesečnih dotacij oziroma na podlagi zahtevkov. Knjižnica je prejela sredstva porabila skladno z zastavljenim letnim načrtom dela glede na izvedbene možnosti in prepoznane potrebe (podrobneje v finančnem poročilu).

Sredstva iz državnega proračuna

Knjižnica je na neposrednem javnem pozivu Ministrstva za kulturo za sofinanciranje nakupa gradiva v letu 2025 pridobila 31.816,00 € sredstev iz državnega proračuna za nakup kakovostne strokovne in leposlovne literature za odrasle in mladino ter elektronskih in zvočnih knjig, kar je 5.779,00 € več kot v letu 2024. Vsa pridobljena sredstva je knjižnica porabila skladno z

¹ Zaradi neusklajenosti Odloka o ustanovitvi JZ KCK Tolmin z Zakonom o javnih finančah v delu, ki se nanaša na vire financiranja, je knjižnica že v preteklih letih podala predlog spremembe odloka, vendar so se postopki sprejemanja sprememb začeli šele jeseni 2025. Kljub temu je knjižnica do vključno leta 2025 sledila veljavni zakonodaji.

uskladitvenim zapisnikom in o porabi sredstev ter vsebini nakupa s končnim poročilom v januarju 2026 poročala ministrstvu, podatki so vključeni tudi v finančno poročilo za leto 2025.

Na razpisu Ministrstva za kulturo za sofinanciranje nakupa IKT je knjižnica glede na postavljene kriterije (med drugim sta kriterija aktualno stanje opremljenosti knjižnic z IKT glede na število prebivalcev in višina prejetih namenskih sredstev v preteklih treh letih) pridobila 1.375 €, kar je 155 € manj kot leto prej. Prejeta sredstva je skladno z razpisom porabila za nakup e-bralnikov za vse enote knjižnice ter računalnik z monitorjem in slušalkami za Knjižnico Kobarid. O vsebini nakupa je knjižnica poročala Ministrstvu za kulturo (Zaključno poročilo k elektronskemu zahtevku za sofinanciranje z dne 30. 9. 2025), podatki so vključeni tudi v finančno poročilo za leto 2025.

Lastni prihodki knjižnice

Knjižnica je v letu 2025 lastne prihodke pridobila iz:

- nejavnih virov za opravljanje javne službe (članarine, zamudnine, opomini, tiskanje, skeniranje, medknjižnična izposoja²).
- iz drugih virov (tisk nalepk za gradivo in bibliografski zapisi za druge inštitucije, odškodnine) ter
- iz sredstev na projektih razpisih (Erasmus+).

V letu 2025 je knjižnica iz nejavnih in drugih virov pridobila 44.592,59 € lastnih sredstev, kar je 2.863,73 € manj kot v predhodnem letu in 1.392,59 € več, kot je bilo načrtovano (29.137 € v Knjižnici Tolmin, 8.133,90 € v Knjižnici Kobarid, 6.174,40 € v Knjižnici Bovec in 1.147,29 € na Potujoči knjižnici). Pridobljena sredstva je knjižnica namenila:

- predvsem za materialne stroške strokovnega dela,
- prireditve in dejavnosti ter
- vzdrževanje.

Sredstva v višini 3.060,17 € (393,52 € več od leta prej in 360,17 € več od načrtovanega), ki jih je knjižnica pridobila s plačili za izgubljeno, odpisano ter poškodovano gradivo (v skladu s 15. členom Navodila za izločanje in odpis knjižničnega gradiva), so namenjena nakupu novega gradiva.

Knjižnica je v promocijske namene pridobila tudi nekaj materialnih donacij. V sklopu projekta Od knjige do filma je kinogledališče v nagradni igri podarilo nekaj vstopnic ter promocijske artikle. Za knjižne nagrade pri različnih bralnih akcijah in dejavnostih je več založb knjižnici podarilo knjižno gradivo v skupni vrednosti pribl. 836 €. Kot zaključno nagrado v projektu Bralna bratovščina je Zavod za turizem Idrija podaril 3 družinske vstopnice v skupni vrednosti 36 €.

Evropska projektna sredstva (Erasmus+)

Po uspešni prijavi na razpis organizacije Cmepius za pridobitev finančnih sredstev za izvedbo projekta Usposabljanje zaposlenih v splošni knjižnici za delo s starejšimi uporabniki na področju digitalnega opismenjevanja je knjižnica pridobila pravico do največ 18.000 € projektih sredstev. Skladno s pogoji Erasmus+ in podpisanim sporazumom³ je knjižnica v letu

² Vrste in cene storitev, ki jih je knjižnica zaračunavala uporabnikom v skladu s predpisi, so bile določene s Cenikom storitev knjižnice za leto 2025, h kateremu je Svet knjižnice dal soglasje na svoji 18. redni seji dne 19. 12. 2024.

³ Sporazum o nepovratnih sredstvih za program Erasmus+ - Mobilnost osebja in učečih se odraslih v splošnem izobraževanju odraslih.

2025 prejela 80 % zneska, to je 14. 400 €, od tega je do dne 31.12. 2025 za izvedbo prve mobilnosti porabila 7.632,56 €. Več o projektu v nadaljevanju.

1.5 ODDELKI KNJIŽNICE

Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin izvaja knjižnično javno službo v štirih oddelkih ter z Dostavno knjižnico, s katero zagotavlja knjižnične storitve za ranljive skupine v težje dostopnih krajih v občini Tolmin. Posamezne enote knjižnice so v tem poglavju zgolj informativno izpostavljene, izvedene dejavnosti in podrobni statistični podatki so navedeni v nadaljevanju poročila po vsebinskih sklopih.

1.5.1 Knjižnica Tolmin

Knjižnica Tolmin zagotavlja izvajanje knjižnične dejavnosti v občini Tolmin. Zaposleni so opravljali interne naloge upravljanja s knjižnično zbirko s posebnim poudarkom na sistematičnem urejanju zaloge serijskih publikacij, izvajali so informatorsko delo z uporabniki, bibliopedagoške dejavnosti ter projekte spodbujanja branja za različne ciljne skupine, pripravljali raznolike dejavnosti, prireditve, razstave, ipd., kot sledi v nadaljevanju poročila. Številne od njih so zaposleni v Knjižnici Tolmin koordinirali na nivoju celotne knjižnice.

Tolminska knjižnica aktivno sodeluje z lokalno skupnostjo in različnimi ustanovami pri pripravi dogodkov, vključena je v razne občinske dogodke, sodeluje z lokalnimi šolami in vrtci, v galeriji pa pripravlja različne umetniške in dokumentarne razstave. Poleg številnih dogodkov in izvedenih dejavnosti je v letu 2025 v soorganizaciji s PRC ustanovila bralni klub ter uvedla delavnice Umovadbe, organizirala delavnice Beremo s tačkami ter k uram pravljic dodala igrive pravljичne ure za najmlajše in njihove starše.

Vseh pripravljenih dogodkov se je udeležilo preko **4.388** obiskovalcev, različne razstave so si ogledale tako organizirane skupine otrok kot drugi obiskovalci, česar evidence ne beležijo. Različnih bibliopedagoških dejavnosti se je udeležilo preko **920** otrok.

V Knjižnici Tolmin se izvajajo tudi naloge skupnih služb (nabava gradiva, katalogizacija), tu je lociran domoznanski oddelek in sistemski administrator, ki skrbi za IKT vseh oddelkov. V Knjižnici Tolmin ima sedež tudi uprava knjižnice.

1.5.1.1 Dostavna knjižnica

Dostavna knjižnica deluje kot neke vrste premična zbirka Knjižnice Tolmin in je tudi v letu 2025 obiskovala prebivalce težje dostopnih, demografsko ogroženih vasi in ranljive skupine v občini Tolmin. Načrt za leto 2025 je predvideval 10 obiskov Dostavne knjižnice v 5 vaseh v občini Tolmin (Stržišče, Rut, Zadlaz-Žabče, Zadlaz-Čadrg, Čadrg). V letu 2025 je bilo zaradi neaktivnosti ukinjeno obiskovanje vasi Logaršče, na novo pa je bil uveden postanek v vasi Rut, kjer se je nadomestilo ukinjeno postajališče Potujoče knjižnice. Realiziranih je bilo vseh 10 obiskov.

V letu 2025 je bilo v oddelku zabeleženih **57** aktivnih članov in **270** obiskov. Izposojenih je bilo 862 enot gradiva, kar je 166 več kot v letu 2024. V letu 2025 na Dostavni knjižnici ni bilo novo vpisanih članov.

1.5.2 Knjižnica Bovec

Knjižnica Bovec zagotavlja izvajanje knjižnične dejavnosti v občini Bovec. Zaposlene so opravljale interne naloge upravljanja s knjižnično zbirko s poudarkom na odpisu zastarelega gradiva, izvajale informatorsko delo z uporabniki, bibliopedagoške dejavnosti in vse skupne projekte in dejavnosti. Nekatere od njih so zaposlene v Knjižnici Bovec koordinirale na nivoju celotne knjižnice (skupne naloge knjižnice). Knjižnica Bovec je pri izvajanju dejavnosti in dogodkov na različne načine sodelovala z lokalno skupnostjo in drugimi organizacijami (Buška

izba, pravljice ob drsališču) ter sledila prepoznanim potrebam (Računalniške točke, potopisna in tematska predavanja itd.). Poleg pravljernih ur je tudi bovška knjižnica pripravila delavnice Beremo s tačkami in v sklopu projekta Primorci beremo organizirala bralni klub.

Vseh pripravljenih dogodkov se je udeležilo več kot **500** obiskovalcev, različnih bibliopedagoških dejavnosti pa okoli **160** otrok.

V sodelovanju z Občino Bovec je bil v kletnih prostorih Kulturnega doma Bovec za potrebe skladiščenja knjižničnega gradiva urejen dodaten prostor, kamor je bil preseljen del zbirke iz drugega skladišča.

1.5.3 Knjižnica Kobarid

Knjižnica Kobarid zagotavlja izvajanje knjižnične dejavnosti v občini Kobarid. Zaposlene so opravljale interne naloge upravljanja s knjižnično zbirko s poudarkom na odpisu zastarelega gradiva, izvajale informatorsko delo z uporabniki, številne bibliopedagoške dejavnosti in vse skupne projekte in dejavnosti. Nekatere od njih so zaposlene v Knjižnici Kobarid koordinirale na nivoju celotne knjižnice (skupne naloge knjižnice). Pri pripravi in izvedbi različnih vsebin je na različne načine sodelovala z lokalno skupnostjo in posamezniki (razstave) ter predvsem z osnovno šolo in vrtcem (razstave, obiski). Organizirala je tudi nekaj predavanj in predstavitev knjige ob uvodu v novo sezono projekta Primorci beremo ter ure pravljic in bralne delavnice Beremo s tačkami.

Vseh pripravljenih dogodkov se je udeležilo okoli **400** obiskovalcev (obiskovalci razstav se ne beležijo), različnih bibliopedagoških dejavnosti pa več kot **820** otrok.

Na pobudo knjižnice je bilo v letu 2025 pred stavbo DAM, kjer ima Knjižnica Kobarid svoje prostore, urejen dodaten prostor za parkiranje koles.

1.5.4 Potujoča knjižnica

Potujoča knjižnica deluje na območju vseh treh občin in predstavlja pomemben element zagotavljanja knjižnične dejavnosti za vse prebivalce na zelo velikem in razpršeno poseljenem območju. V letu 2025 je bibliobus po letnem razporedu mesečno obiskoval 80 različnih postajališč, med drugim tudi ranljive skupine uporabnikov (vse enote Doma upokojencev, VDC) in podružnične šole ter vrtce. Na podlagi analize uporabe in obiska sta bili ukinjeni postajališči TKK Srpenica in Rut, slednje je bilo vključeno med postajališča Dostavne knjižnice. Potujoča knjižnica je tedenski razpored redno objavljala na spletni in Facebook strani, bralce je obveščala s plakati ter vsakodnevno preko radijske postaje Primorski val. Po predhodnem dogovoru s pedagoškimi delavci je izvajala tudi bibliopedagoške dejavnosti in s svojo mobilnostjo aktivno promovirala knjižnico med širšim prebivalstvom. Glede na možnosti izvedbe je bila vključena v skupne projekte, ki jih pripravlja knjižnica (npr. Primorci beremo). Različnih bibliopedagoških dejavnosti se je na bibliobusu udeležilo okoli **190** otrok.

Večina popravil in servisi bibliobusa so bili izvedeni v okviru garancijskih rokov ali iz naslova zavarovanja, zato so bili stroški vzdrževanja nizki.

2 DOLGOROČNI CILJI

Strateške usmeritve

1. na področju knjižnične zbirke:

- zagotavljanje širokega in kakovostnega izbora raznolikih vrst knjižničnega gradiva za vse starostne skupine uporabnikov,
- vzdrževanje aktualnosti knjižnične zbirke,
- povečanje njene uporabe.

2. na področju uporabnikov in storitev:

- spodbujati bralno pismenost in bralno kulturo za otroke in mladino, odrasle ter starejše,
- slediti razvoju IKT na različnih področjih in krepiti vlogo knjižnice kot informacijske ustanove,
- izvajanje dejavnosti, ki krepijo socialno vlogo knjižnice v lokalnem okolju (druženje, medgeneracijsko povezovanje, večja vključenost starejših...)
- odzivanje na potrebe uporabnikov in lokalne skupnosti
- približati lokalno kulturno dediščino širšemu krogu uporabnikov,
- sodelovanje z drugimi inštitucijami, društvi in posamezniki na lokalnem in regionalnem nivoju.

3. na področju prostorov, opreme in vozil:

- prizadevanje za ustrezne (prostorske) pogoje za izvajanje knjižnične dejavnosti,
- vzdrževanje stavbe in prostorov vseh enot knjižnice,
- prizadevanje za ustrezno in zadostno računalniško, tehnično in varovalno opremo za izvajanje knjižnične dejavnosti in informacijsko opismenjevanje uporabnikov,
- skrb za racionalizacijo delovnih postopkov

4. na področju informacijske varnosti in e-poslovanja:

- skrb za informacijsko varnost na različnih področjih delovanja knjižnice.

5. na področju kadrov:

- permanentno izobraževanje in usposabljanje kadra s področja knjižničarske in sorodnih strok,
- spodbujanje zaposlenih pri razvijanju novih znanj in spretnosti,
- spodbujanje koncepta učeče se organizacije in prenosa znanj,
- zaposlovanje perspektivnega kadra s specifičnim znanjem.

Strateški načrt knjižnice za obdobje 2021-2025 vsebuje 13 ciljev in 30 ukrepov za njihovo realizacijo:

Cilj 1. Aktualna, urejena in učinkovita knjižnična zbirka

Cilj 2. Povečanje uporabe knjižnične zbirke

Cilj 3. Povečanje števila uporabnikov knjižnice

Cilj 4. Optimizacija dostopnosti lokalno pomembnega gradiva

Cilj 5. Dediščinska pismenost

Cilj 6. Povečanje uporabe e-storitev in informacijsko ter računalniško opismenjevanje

Cilj 7. Vzdrževanje in prenova prostorov in opreme

Cilj 8. Nadaljevanje aktivnosti za začetek rekonstrukcije in dozidave Knjižnice Tolmin

Cilj 9. Pridobitev novega vozila za Potujočo knjižnico

Cilj 10. Skrb za informacijsko varnost

Cilj 11. Strokovno usposobljeni in odzivni zaposleni

Cilj 12. Razširitev $\frac{3}{4}$ zaposlitve systemskega administratorja na polno zaposlitev

Cilj 13. Razširitev $\frac{1}{2}$ zaposlitve bibliotekarja na polno zaposlitev za potrebe domoznanske dejavnosti

Leto 2025 je bilo zadnje v strateškem obdobju, ki ga je knjižnica za 5-letno obdobje⁴ zastavila konec leta 2020. Kljub nepredvidenim dogodkom (epidemija Covid) je knjižnica z

⁴ Strateški načrt knjižnice za obdobje 2021-2025 (Dosegljiv na www.kcktolmin.si/wpcontent/uploads/2014/09/Strateski_nacrt_KCK_Tolmin_2021_2025.pdf), temelji na

zastavljenimi strateškimi cilji in izvajanjem aktivnosti za njihovo doseganje izvajala raznolike knjižnične vloge v lokalnem okolju ter pri svojem delovanju sledila razvoju knjižnične dejavnosti, kadrov in IKT. V luči izvajanja svojega poslanstva je marsikateri strateški cilj knjižnica zastavila in zasledovala kontinuirano, nekateri cilji so bili skozi strateško obdobje v celoti realizirani, nekateri pa so ostali še odprti oziroma so odvisni od zunanjih dejavnikov. Na realizacijo je v veliki meri vplivalo obdobje nepredvidenih sprememb v času epidemije Covid, ki je zahtevala veliko mero prilagodljivosti tako na področju dela z uporabniki kot pri poslovanju in razporejanju finančnih virov. Zaradi menjave vodstva s 1. 1. 2026 je bil aktualni strateški načrt knjižnice smiselno podaljšan do konca marca 2026.

Knjižnica izhaja iz svoje osnovne dejavnosti ter obstoječih aktivnosti, ki jih skuša nadgrajevati, posodabljati ter glede na kadrovske zmožnosti dodajati nove. Pri tem se smiselno povezuje z različnimi deležniki v lokalnem in širšem okolju s ciljem doseganja najširše javnosti in različnih starostnih skupin pri širjenju bralne kulture, spodbujanju bralne pismenosti in krepitvi vseživljenjskega učenja.

3 LETNI CILJI

Knjižnica je tudi v letu 2025 delovala v skladu s strateškimi usmeritvami in z izvajanjem različnih dejavnosti na strokovnem in poslovnem področju zasledovala zastavljene cilje.

Zastavljeni cilji na področju:

- *knjižnične zbirke:*

Ukrep 1. (Cilj 1) Načrtovanje in izvajanje aktivnosti upravljanja knjižnične zbirke

Ukrep 2. (Cilj 2) Izvajanje obstoječih in priprava novih dejavnosti za promocijo gradiva in branja

- *storitev in uporabnikov:*

Ukrep 4. (Cilj 3) Načrtovanje in izvajanje novih dejavnosti in storitev

Ukrep 6. (Cilj 3) Izvedba javnomnenjske ankete

Ukrep 8. (Cilj 4) Katalogizacija domoznanskih vsebin

Ukrep 10. (Cilj 4) Digitalizacija

Ukrep 11. (Cilj 5) Načrtovanje in izvajanje dejavnosti za promocijo domoznanskega gradiva

Ukrep 12. (Cilj 6) Izvajanje obstoječih in priprava novih dejavnosti za promocijo e-virov

Ukrep 13. (Cilj 6) Usposabljanja za uporabo e-virov in IKT

- *prostorov, opreme in vozil:*

Ukrep 14. (Cilj 7) Vzdrževanje in prilagajanje prostorov knjižnic potrebam in razvoju

- *informacijske varnosti in e-poslovanja:*

Ukrep 22. (Cilj 10) Izvajanje dejavnosti za izboljšanje informacijske varnosti

Ukrep 23. (Cilj 10) E-hramba dokumentov

- *kadrov:*

Ukrep 24. (Cilj 11) Permanentno in usmerjeno izobraževanje zaposlenih

Ukrep 25. (Cilj 11) Učinkovita organizacija dela

Ukrep 28. (Cilj 12) Podpis pogodbe za poln delovni čas

strategijah razvoja na nacionalnem in lokalnem nivoju (npr. Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (2018-2028), Nacionalna strategija za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019-2030, Strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2022-2027, lokalni programi za kulturo).

4 REALIZACIJA LETNIH CILJEV

V letu 2025 je knjižnica z izvajanjem različnih ukrepov zasledovala realizacijo posameznih strateških ciljev in jih z izjemo konkretnih ciljev glede izposoje in aktivnega članstva tudi dosegla. Zaradi zamika potrjevanja notranjih pravil e-hrambe (pripravlja ZSK) še vedno ostaja nerealiziran ukrep e-hramba dokumentacije. Javnomnenjska anketa v letu 2025 zaradi drugih prioritet ni bila izvedena.

4.1 SPLOŠNI PREGLED REALIZACIJE CILJEV

Knjižnična zbirka (Cilj 1-3):

Z namenom aktualizacije in večjega obrata knjižnične zbirke (Ukrep 1) je knjižnica z ustrežno nabavno politiko, ki je zastavljena v Načrtu nakupa knjižničnega gradiva za leto 2025⁵ in usklajena tako z Dokumentom o upravljanju knjižnične zbirke⁶ kot s pogoji javnega poziva Ministrstva za kulturo za sofinanciranje knjižničnega gradiva (NP-NKG-25), zadostila raznolikim potrebam vseh ciljnih skupin uporabnikov. Izveden je bil temeljit popis zaloge serijskih publikacij (SP) s ciljem aktualnosti in uporabnosti tudi tega dela knjižnične zbirke ter pripravljen predlog⁷ za nadaljnjo hrambo predvsem SP z domoznansko vsebino in odpis zaloge starejših SP v Knjižnici Tolmin zaradi možnosti spletnega dostopa ali dostopa preko medknjižnične izposoje. S tem bo sproščenega veliko skladiščnega prostora, ki ga bo knjižnica v nadaljnjih korakih upravljanja s knjižnično zbirko lahko namenila preusmerjanju manj aktualnega knjižnega gradiva iz prostega pristopa v skladišče. Izveden je bil usmerjen odpis zastarelega gradiva v skladišču Potujoče knjižnice, da bi z dokupom novih izvodov spodbudili obrat zbirke in tudi uporabnikom Potujoče knjižnice zagotovili aktualne vsebine. Nadaljevalo se je tudi označevanje gradiva z namenom lažjega izbora za bralce (za dislektike, goodreads, piktogrami, večji tisk ...).

Knjižnično gradivo je knjižnica promovirala ob različnih priložnostih, preko različnih kanalov in za vse starostne skupine (Ukrep 2) skozi različne projekte spodbujanja branja (npr. bralni klub) z namenom povečanja uporabe knjižnične zbirke, širjenja bralne pismenosti in bralne kulture (več v poročilu o posameznih dejavnostih). Redno so bili pripravljeni tematski izbori gradiv, izvedba različnih dejavnosti in dogodkov pa povezana s promocijo knjižnične zbirke. Branje in knjige je knjižnica redno promovirala tudi v mesečni oddaji na lokalnem radiu, ki dosega širok krog potencialnih uporabnikov.

Storitve in uporabniki (Cilji 4- 13):

V letu 2025 je bil projekt Knjižnica semen vzpostavljen tudi v Knjižnici Bovec (Ukrep 4). Z namenom širjenja bralne pismenosti in kulture ter povečanja števila aktivnih članov je knjižnica svoje storitve promovirala med različnimi ciljnimi skupinami (Ukrep 5). Tudi v letu 2025 je knjižnica na starše najmlajših otrok naslovila motivacijsko pismo o pomenu branja od rojstva dalje s povabilom k vpisu v knjižnico. Pri tem je sodelovala s Šolo za starše, Dispanzerjem za ženske ter lokalnimi vrtci in osnovnimi šolami, da bi po različnih kanalih dosegla najširši krog staršev. Svojo prepoznavnost kot informacijska ustanova in prostor druženja v lokalni skupnosti je knjižnica širila tudi preko sodelovanja z raznimi društvi in institucijami. Javnomnenjska anketa v letu 2025 zaradi drugih prioritet ni bila izvedena.

Knjižnica je nadaljevala z dopolnjevanjem zbirke domoznanskega gradiva (Ukrep 8) in s tem omogočala širok iskalni nabor lokalno pomembnih vsebin za izpolnjevanje informacijskih ter

⁵ Dostopno na: www.kcktolmin.si/katalog-informacij-javnega-znacaja/

⁶ Dostopno na: www.kcktolmin.si/katalog-informacij-javnega-znacaja/

⁷ Z letom 2026 je predvidena priprava novega Dokumenta o upravljanju knjižnične zbirke, saj je aktualni dokument pripravljen za obdobje do konca leta 2025.

raziskovalnih potreb uporabnikov. Nadaljevala se je digitalizacija domoznanskih člankov (Ukrep 10) z uporabo OCR in platforme dCobiss, e-dostop do digitaliziranih vsebin in spletnih portalov na namenskem računalniku je bil omogočen tako v matični kot v krajevnih knjižnicah (kotiček E-domoznanstvo). Z namenom krepitve dediščinske pismenosti uporabnikov je knjižnica nadaljevala s promocijo lokalnih avtorjev in vsebin v sklopu projekta Beremo lokalno (Ukrep 11), izpostavljene so bile različne lokalno pomembne obletnice in tematsko domoznansko gradivo, tovrstne vsebine so bile vključene tudi v prireditveno dejavnost. Več v poglavju o delu domoznanskega oddelka.

Knjižnica je promovirala različne e-vire, ki jih ponuja v sklopu svoje knjižnične zbirke, kot so Cobiss Ela, Audibook, Enciklopedija Britannica, PressReader, ter jih vključevala v izvedene dejavnosti, predvsem v bibliopedagoške ure za osnovnošolce in dijake oz. zaključene skupine (Ukrep 12). Strokovni knjižnični delavci so glede na prepoznane potrebe vsakodnevno individualno usposabljali uporabnike za uporabo e-storitev knjižnice, v Knjižnici Bovec so potekale Računalniške točke za starejše. Zaposleni so se v sklopu projekta Erasmus+ na temo digitalnega opismenjevanja starejših dodatno strokovno izobraževali v tujini.

Prostori, oprema in vozila (Cilji 7-9):

Tudi v letu 2025 je knjižnica skrbela za vzdrževanje prostorov vseh enot (Ukrep 14) z namenom zagotavljanja primernih pogojev za izvajanje kakovostne knjižnične dejavnosti.

V Knjižnici Tolmin je bil posodobljen izposojevalni pult⁸ (okvir in delovna površina) za boljšo uporabniško in delovno izkušnjo, tapeciran je bil del stolov za prireditve. Nabavljen je bil optični čitalec za uporabnike ter tiskalnik nalepk za projekt Knjižnica semen. V domoznanski oddelku je bila nameščena klimatska naprava, v okna v galerijskih prostorih pa vgrajene zunanje žaluzije. V sodelovanju s PRC Tolmin je bil v t. i. skupnostnem vrtu Na logu v Tolminu postavljen SeniKnjig.

V Knjižnici Kobarid je bila preurejena omara za izposojevalnim pultom ter urejena zastarela napeljava v e-kleti. Hkrati se je knjižnica povezala s Tolminskim muzejem, ki je opravil analizo in popis predmetov pod talnim steklom v e-kleti. V Knjižnici Kobarid je bil nabavljen tudi zunanji vračalnik za vračilo knjižničnega gradiva izven časa odprtosti knjižnice. Sredstva (80%) za nakup računalnika v Knjižnici Kobarid je knjižnica pridobila preko razpisa Ministrstva za kulturo, ki je v enakem odstotku zagotovilo tudi sredstva za nakup e-bralnikov za vse oddelke knjižnice (Ukrep 6).

V Knjižnici Bovec je bila nabavljena oprema za vzpostavitev projekta Knjižnica semen, namesto izvlečnega predala je bil zaradi dotrajanosti zamenjan TV sprejemnik in slušalke ter sedalne vreče za mladinski kotiček. Večji del sredstev v sklopu vzdrževanja je bil namenjen ureditvi dodatnega skladiščnega prostora za knj. gradivo v kleti Kulturnega doma Bovec, zato zamenjava stolov za uporabnike ni bila izvedena.

Za potrebe novega vodstva knjižnice je bil nabavljen nov računalnik.

Informacijska varnost in e-poslovanje (Cilj 10):

Izvedeno je bilo redno letno izobraževanje zaposlenih na področju varstva osebnih podatkov (DataInfo, pooblaščen podjetje za področje varstva osebnih podatkov) (Ukrep 22). Zaposleni in vodstvo so se udeležili različnih strokovnih predavanj s področja informacijske varnosti. Tekom celotnega leta 2025 je knjižnica aktivno sodelovala z IZUM pri optimizaciji avtomatskega prenosa blagajniškega poslovanja iz sistema Cobiss v knjigovodski program, ki ga je kot prva slovenska splošna knjižnica uvedla v svoje poslovanje. Enotna klasifikacijska pravila za e-hrambo dokumentov (Ukrep 23), ki jih je za Združenje splošnih knjižnic pripravilo podjetje Microcop, so bila konec leta 2025 še vedno v postopku potrjevanja na Arhivu RS, zato

⁸ Občina Tolmin celostne prenove izposojevalnega dela z izp. pultom in sanitarijami kljub podanemu predlogu ob pripravi proračuna ni uvrstila med investicije 2025, zato je knjižnica izvedla le delno prilagoditev.

ukrep uvedbe e-hrambe v poslovanje knjižnice še ni bil izveden. S ciljem brezpapirnega poslovanja je knjižnica jeseni 2025 začela z obveščanjem uporabnikov o uvedbi elektronskega obveščanja o zamujenem gradivu (e-opomini) s 1. 1. 2026.

Kadri (Cilji 11-13):

Zaposleni so pridobivali nova znanja in spretnosti z namenom zagotavljanja kakovostnih storitev in dejavnosti (Ukrep 24). Skupaj z vodstvom so se udeleževali različnih izobraževanj, ki so tako ali drugače pozitivno vplivala na kakovost delovanja knjižnice kot celote (več v poglavju 9). V letu 2025 je knjižnica uspešno kandidirala na razpisu za evropska sredstva v sklopu projekta Erasmus+. Namen prijavljenega projekta je bil z izvedbo različnih mobilnosti osebja okrepiti njihove kompetence na področju izobraževanja odraslih in jih dodatno motivirati za delo s starejšimi uporabniki. Več o projektu v nadaljevanju.

Organizacija dela je bila ob redni evalvaciji potreb delovnega procesa z mesečnimi razporedi prilagojena delu z uporabniki, izvedbi različnih dejavnosti in strokovnih nalog, pri čemer knjižnica kot delodajalec optimalno upošteva izražene potrebe zaposlenih tako glede razporejanja delovnih obveznosti kot usklajevanja z zasebnim življenjem z namenom zagotavljanja učinkovitosti izvajanja delovnih nalog in zadovoljstva zaposlenih (Ukrep 25 in 26). Na podlagi dogovora z občinami ustanoviteljicami v letu 2024 in sprejetih proračunov vseh treh občin za leto 2025 je bila v marcu 2025 s sistemskim administratorjem (DM operater VI) podpisana pogodba za poln delovni čas, s čimer je knjižnica dosegla Cilj 12.

Povzetek realizacije zastavljenih ciljev glede gradiva, članov in dejavnosti:

Knjižnica si je tudi za leto 2025 zastavila konkretne cilje glede nakupa gradiva, izposoje, obiska, aktivnih članov, novo vpisanih članov, izvedbe različnih dogodkov ter odprtosti naših enot. Zastavljeni cilji kljub prizadevanjem strokovnih delavcev niso bili v celoti doseženi, pozitivna izjema so skupni čas odprtosti knjižnice ter posebej letni prirast knjižničnega gradiva in število organiziranih dogodkov, ki krepko presegata načrtovano.

	Realizacija 2024	Načrtovanje 2025	Realizacija 2025
4.1 Knjižnično gradivo			
Nakup (brez e-knjig)	4.330 izvodov	4.200 izv.	4.618 izv.
Darovi	290 izvodov	200 izv.	455 izv.
Odpis gradiva	8.313 izvodov	5.000 izvodov	6.537 izv.
4.2 Izposoja (brez e-knjig)	247.731 izvodov	248.000 izvodov	242.562
Izposoja z e-knjigami	249.329 izvodov	250.000 izvodov	244.226
4.3 Člani in uporabniki			
Fizični obisk v knjižnici	109.087 obiskov	110.000 obiskov	109.656 obiskov
Aktivni člani	5.204 članov	5.210 članov	4.922
Odstotek aktivnih glede na prebivalstvo	29 %	29 %	27,5 %
Novi člani	433 članov	440 članov	426 članov
4.4 Ostale dejavnosti			
Število dogodkov	160 dogodkov	162 dogodkov	190 dogodkov
5 Odprtost	5.841 ur	5.828 ur	5.828 ur

Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev:

Ocenjujemo, da je bila knjižnica kljub nedoseganju nekaterih konkretnih ciljev (izposoja, aktivni in novi člani) pri doseganju strateških ciljev zagotovo uspešna, saj je z izvajanjem raznolikih dejavnosti, projektov in dogodkov aktivno izvajala svoje poslanstvo in zagotavljala kakovostno knjižnično dejavnost za prebivalce lokalnega okolja. Nenehno prizadevanje vseh zaposlenih za odličnost na vseh točkah kompleksnega delovnega procesa v knjižnici, tako pri

izvajanju osnovne knjižnične dejavnosti kot raznolikih dodatnih dejavnosti za spodbujanje branja in širjenje bralne kulture ter spodbujanje vseživljenjskega učenja za različne starostne skupine uporabnikov na območju vseh občin ustanoviteljic, se na različne načine izkazuje kot kvalitativni učinek knjižnice, ki ga statistični podatki ne morejo vedno pokazati. Ta se praviloma kaže v uspehu lokalnega okolja kot celote in posameznikov v njem ter v zadovoljstvu uporabnikov in prispevku, ki ga ima zanje knjižnica kot dostopen, zaupanja vreden in vključujoč prostor znanja, kulture in povezovanja. Opravljenega je bilo veliko internega (»nevidnega«) dela (urejen knj. katalog in drugo delo, vezano na sistem Cobiss, brezplačno delovanje spletno dostopnih gradiv in storitev, informatorsko delo, delo na projektih in dejavnostih itd.), ki uporabnikom omogoča enostavno, uporabno in njim prilagojeno knjižnično dejavnost. S skrbnim upravljanjem s kadri, prostorskimi, tehničnimi in drugimi pogoji ter ustrezno odprtostjo je knjižnica zagotavljala ustrezne pogoje za kakovostno izvajanje knjižnične javne službe in delovanje knjižnice kot javnega zavoda ter kot delodajalca.

4.2 KNJIŽNIČNO GRADIVO

4.2.1 Knjižnična zbirka

Na dan 31. 12. 2025 je knjižnica hranila **180.840** inventariziranih izvodov gradiva, kar je 1.430 manj kot leto prej in je posledica zastavljenega procesa upravljanja knjižnične zbirke v smeri njene aktualizacije. Od tega je bilo 84.226 izvodov v Knjižnici Tolmin, 32.113 izvodov v Knjižnici Kobarid, 37.112 izvodov v Knjižnici Bovec in 27.389 izvodov v oddelku Potujoče knjižnice.

Knjižnično zbirko je sestavljalo 164.952 izvodov knjižnega gradiva (91%) in 15.880 izvodov neknjižnega gradiva (9 %). V primerjavi s preteklim letom se je za 2 % zmanjšal delež neknjižnega gradiva v zbirki, kar ponovno lahko pripišemo procesu aktualizacije knjižnične zbirke in izločanju tehnično zastarelih nosilcev (DVD, CD) vsebin predvsem iz zbirke Potujoče knjižnice.

V letu 2025 je bilo dokončano sistematično izločanje zastarelega gradiva iz skladišča tolminske knjižnice ter narejen popis hranjenih serijskih publikacij z namenom uskladitve stanja zaloge v knjižničnem katalogu ter priprave podlage za izvedbo nadaljnjih ukrepov v smeri upravljanja zbirke serijskih publikacij in njihove hrambe. Postopki se bodo nadaljevali tudi v letu 2026 in bodo usklajeni z novim Dokumentom o upravljanju knjižnične zbirke. S povečanim izločanjem in odpisom zastarelega gradiva je knjižnica tudi v letu 2025 ohranila delež aktualnega gradiva v zbirki⁹ (**13,2 %**).

4.2.2 Nakup fizičnega gradiva

Načrtovano za 2025: 4.200 izvodov novega gradiva

Doseženo v 2025: 4.618 izvodov

Realizacija v 2024: 4.330 izvodov

Knjižnica je gradivo kupovala v skladu s smernicami iz Dokumenta o upravljanju knjižnične zbirke, prepoznanimi potrebami uporabnikov, strokovnimi priporočili in standardi ter pogoji razpisa ministrstva¹⁰. Kupljeno gradivo so strokovni delavci katalogizirali in njegovo zalogo beležili v programu COBISS3 oziroma CobissLib. Na ta način je uporabnikom omogočen transparenten pregled nad knjižnično zbirko in novim gradivom. Realizacija nakupa je bila

⁹ Gradivo, staro 5 ali manj let.

¹⁰ Letni načrt nakupa knjižničnega gradiva Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin v letu 2025 je dosegljiv na www.kcktolmin.si/katalog-informacij-javnega-znacaja/

zaradi višjih sredstev ministrstva nekoliko večja od načrtovane in glede na tržne cene primerljiva z letom prej.

V letu 2025 je knjižnica kupila **4.618 izvodov** gradiva (288 izvodov več kot v letu 2024 in več od načrtovanega oziroma **2.341 naslovov** (88 naslovov manj¹¹ kot v letu 2024)¹². Skladno z nabavno politiko knjižnica zahtevnejše strokovno gradivo praviloma kupuje v enem izvodu, ki je uvrščen v tolminsko knjižnico, z medoddelčno izposojjo pa je kljub temu dostopno članom vseh oddelkov.

Knjižnica je v letu 2025 za nakup fizičnega knjižničnega gradiva, vključno s serijskimi publikacijami, namenila 122.709 €, kar je več kot leto prej¹³. Povprečna cena kupljenih izvodov monografskih publikacij je bila 23,24 €, kar je 0,54 € več kot leto prej.

Število kupljenih izvodov v 2025			
	2024	2025	Delež od skupnega 2025
Knjižnica Tolmin ¹⁴	2.237	2.201	48 %
Knjižnica Kobarid	718	800	17 %
Knjižnica Bovec	723	758	16 %
Potujoča knjižnica	652	859	19 %
SKUPAJ	4.330	4.618	100 %

Doseženo razmerje med knjižnim in neknjižnim gradivom je skladno s strokovnimi smernicami in dejansko prepoznanimi potrebami uporabnikov. Razmerje med kupljenim gradivom za otroke in tistim za odrasle se glede na leto prej ni spremenilo, se je pa v letu 2025 povečal delež kupljenega leposlovnega gradiva kot odgovor knjižnice na analizo izposoje in prepoznane potrebe bralcev.

Razmerja	Strokovna priporočila in standardi	Doseženo razmerje
knjižno gradivo : neknjižno gradivo (izvodi)	Stopnjo obsega in prirasta neknjižnega gradiva določi knjižnica glede na aktualnost takšnega gradiva, ki je pogojena s tehnološkim razvojem.	99 % knjižno : 1 % neknjižno (4.565 izv. : 53 izv.)
gradivo za odrasle : gradivo za otroke in mlade (naslovi)	Delež knjižničnega gradiva za predšolske otroke, šolske otroke in mladostnike je praviloma 30 %. Knjižnica pri tem smiselno upošteva delež teh skupin med prebivalci ter prioritete med knjižničnimi vlogami.	63 % odrasli : 37 % otroci (1.484 nasl. : 857 nasl.)
strokovno gradivo : leposlovno gradivo (naslovi)	Do 50 % naslovov leposlovnega gradiva v krajevnih knjižnicah. Z velikostjo knjižnice se praviloma večja delež strokovnega gradiva.	36 % stroka : 64 % leposlovje (848 nasl. : 1.493 nasl.)

Serijske publikacije

Standardi priporočajo vsaj 100 naslovov informativnega periodičnega tiska v knjižnični zbirki osrednje knjižnice, v krajevni knjižnici pa ne manj kot 30 naslovov. Pri naboru naslovov

¹¹ Večje število izvodov in manjše število naslovov je skladno s posodobljeno nabavno politiko, s katero knjižnica sledi prepoznanim potrebam uporabnikov in najbolj iskano gradivo kupuje v več izvodih.

¹² Podrobno o nakupu gradiva v letu 2025 je v Zaključnem poročilu Neposrednega poziva za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah 2025, ki se hrani v upravi knjižnice.

¹³ Višja sredstva, namenjena nakupu gradiva, so posledica dodatnih sredstev s strani Ministrstva za kulturo (NP NKG-25), dodanega zneska za serijske publikacije (v preteklih letih izkazana med materialnimi stroški) ter dodanega zneska iz sredstev preteklih let za aktualizacijo zbirke Potujoče knjižnice (sklep o porabi presežka je bil sprejet na seji sveta ustanoviteljic dne 20. 5. 2025).

¹⁴ Vključeno gradivo za domoznanski oddelek.

knjižnica sledi zaznamim potrebam uporabnikov in ustrezni zastopanosti vsebin. V osrednji knjižnici je bilo v letu 2025 inventariziranih 124 naslovov periodičnega tiska, v krajevni knjižnici Kobarid 46, v krajevni knjižnici Bovec 53 in 25 na Potujoči knjižnici. Zajete so tudi tiskane publikacije, ki jih knjižnica prejema brezplačno. Skupno je knjižnica prejela **135** naslovov serijskih publikacij, ki so v več izvodih razdeljeni med vse oddelke. Od tega je knjižnica v 2025 v skladišču tolminske knjižnice še vedno hranila nekatere naslove serijskih publikacij zaradi trajnejših vsebin in zgodovinskega pomena; v letu 2025 je bilo kupljenih 39 takih naslovov.

4.2.3 Darovi

Načrtovano za 2025: 200 izvodov

Doseženo v 2025: 455 izvodov

Realizacija v 2024: 290 izvodov

V letu 2025 je knjižnica v svojo zbirko dodala **455** izvodov knjižnega gradiva (165 izvodov več kot v letu prej), ki so jih podarili različni darovalci (Tolmin 279, Kobarid 104, Bovec 48 in Potujoča knjižnica 24).

4.2.4 Odpisano gradivo

Načrtovano za 2025: 5.000 izvodov

Doseženo v 2025: 6.537 izvodov

Realizacija v 2024: 8.313 izvodov

Izločenih in odpisanih je bilo **6.537** izvodov monografskih in serijskih publikacij (kar je 1.776 izvodov manj kot v letu prej) in sicer: v Tolminu 2.227 izvodov, Kobaridu 1.236, Bovecu 664 in na Potujoči knjižnici 2.410. Iz zbirke je bilo programsko izločenih tudi 40 izvodov, ki so jih med letom bralci izgubili in zanje poravnali odškodnino. Podatki o odpisanem gradivu so vključeni tudi v poročilo popisne komisije z dne 30. 1. 2026.

V letu 2025 je bil skladno z zastavljenimi cilji (aktualnost in uporabnost zbirke) izveden usmerjen odpis zastarelega strokovnega gradiva v zbirki Potujoče knjižnice, nekoliko večji od preteklih let je bil iz enakega razloga tudi odpis gradiva v krajevnih knjižnicah, manjši pa na račun intenzivnega izločanja v preteklih letih v Knjižnici Tolmin.

4.3 IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Podatke o izposojenem gradivu knjižnica redno evalvira in jih uporablja kot eno od smernic pri izvajanju nabavne politike, da bi optimalno sledila potrebam uporabnikov. Knjižnica beleži izposajo knjižničnega gradiva na dom, zato uporaba knjižnične zbirke v prostorih knjižnice, kjer obiskovalci gradivo uporabljajo v študijske in razvedrilne namene, ni del statističnih podatkov.

4.3.1 Izposoja

Podatke o izposojenem gradivu knjižnica redno evalvira in jih uporablja kot eno od smernic pri izvajanju nabavne politike, da bi optimalno sledila potrebam uporabnikov. Knjižnica beleži izposajo knjižničnega gradiva na dom, zato uporaba knjižnične zbirke v prostorih knjižnice, kjer obiskovalci gradivo uporabljajo v študijske in razvedrilne namene, ni del statističnih podatkov.

Načrtovano za 2025: 250.000 izvodov
 Doseženo v 2025: 242.562 izvodov
 Doseženo v 2025 z e-gradivi¹⁵: 244.226 izvodov
 Realizacija v 2024: 247.731 izvodov
 Realizacija v 2024 z e-gradivi: 249.329 izvodov

Število izposojenih izvodov v letu 2025				
	2024	2025	Razlika v izvodih	Delež od skupne izposoje
Knjižnica Tolmin	120.742	115.969	- 4.773	47,5 %
Dostavna knjižnica	696	862	+ 166	0,4 %
Knjižnica Kobarid	37.655	36.987	- 668	15,1 %
Knjižnica Bovec	37.064	36.659	- 405	15 %
Potujoča knjižnica	51.574	52.085	+ 511	21 %
Skupaj fizična izposoja	247.731	242.562	- 5.169	99,3 %
E-gradiva	1.598	1.664	+ 66	0,7 %
SKUPAJ	249.329	244.226	- 5.103	100 %

4.3.1.1. Izposoja fizičnega gradiva

V letu 2025 so si člani na dom izposodili oz. podaljšali 242.562 izvodov fizičnega gradiva (5.169 izvodov manj kot v letu 2024). Kljub strokovnemu delu in aktivni promociji dosežena skupna realizacija ni dosegla načrtovane. Poleg splošnega zaznavanja upada bralne kulture ima pomemben vpliv na nižanje števila izposoj tudi konstantno manjšanje števila ter staranje prebivalstva, ki skupaj s specifičnostjo območja, ki ga knjižnica pokriva, pomembno prispeva k oteženemu obisku in uporabi knjižnic.

Knjižnica je izposodila 131.389 fizičnih izvodov gradiva za odrasle (53 %) in 111.173 izvodov gradiva za otroke in mladino (47 %). Deleža ostajata enaka kot preteklo leto kljub manjšanju deleža najmlajših aktivnih članov.

Med fizično izposojenimi izvodi je bilo 98 % knjižnega gradiva (237.347 izvodov) in 2 % neknjižnega gradiva (5.215 izvodov). Delež izposojenega neknjižnega gradiva se pričakovano še naprej zmanjšuje zaradi drugačnih možnosti dostopa do glasbe, filmov, zemljevidov ipd., kar knjižnica upošteva tudi pri nabavni politiki, pri tem pa skuša aktivno slediti prepoznanim potrebam uporabnikov do dostopa do spletnih gradiv (elektronske in zvočne knjige, filmi, podatkovne zbirke) in jih aktivno promovirati.

Iz celotne zbirke fizičnega knjižničnega gradiva so si bralci izposodili 68.123 (28 %) izvodov strokovnega gradiva in 174.423 izvodov leposlovja (72 %), pri čemer se delež izposojenega leposlovja še naprej veča. S ciljem zadostiti prepoznanim potrebam knjižnica tovrstne ugotovitve upošteva tudi pri nabavni politiki.

Izposojenih je bilo **4.132** izvodov serijskih publikacij, kar je 226 manj kot leto prej, delež od vsega fizično izposojenega gradiva (1,7 %) pa ostaja enak.

Knjižnica Tolmin ima od začetka leta 2024 postavljen nov knjigomat, ki deluje na tehnologiji RFID in poleg izposoje omogoča tudi podaljšanje in vračanje gradiva. Z njegovo uporabo je bilo v letu 2025 izposojenih oz. podaljšanih **13.400** enot gradiva (4.883 več kot v 2024), vrnjenih pa **13.403** enot (5.645 več kot v 2024). Količina tako izposojenega in vrnjenega gradiva se je glede na leto 2024 zelo povečala, kar kaže na vedno večjo samostojnost

¹⁵ Vključene e-knjige, zvočne knjige in Baza slovenskih filmov (vir: Cobiss).

uporabnikov pri tovrstnih opravilih in nakazuje smer razvoja osnovnih knjižničnih storitev (izposoja, vračanje) v vseh oddelkih knjižnice v prihodnje.

V povprečju so si bralci izposodili 842 izvodov gradiva na dan odprtosti¹⁶ oz. 826 izvodov fizičnega gradiva, kar je 18 izvodov na dan manj kot leto prej.

Posamezen aktivni član je v letu 2025 knjižnico v povprečju obiskal 22 krat in si pri tem izposodil 49 izvodov gradiva (1 več kot v 2024).

4.3.2 Prezem gradiva 24/7 v paketnikih

Knjižnica od aprila 2022 omogoča možnost uporabe paketnikov pred Knjižnico Tolmin kot prevzemnega mesta za naročeno gradivo preko aplikacije Cobiss Plus. S tem se povečuje dostopnost do knjižničnih gradiv tudi izven časa odprtosti knjižnice. V letu 2025 je bilo na ta način izposojenih **100** izvodov gradiv, kar je 10 več kot leto prej.

4.3.3 Medknjižnična izposoja

V letu 2025 je tolminska knjižnica drugim knjižnicam v Sloveniji posodila **60** enot gradiva (7 manj kot leto prej) in si za svoje člane izposodila **199** enot gradiva (43 manj kot v 2024), od tega 197 enot knjižnega gradiva in 2 članka. Eden od razlogov za padanje števila medknjižnično izposojenih enot gradiva bi lahko bila ustrezna nabavna politika knjižnice ter ažurno prepoznavanje in spremljanje potreb uporabnikov, ki ga knjižnica aktivno izvaja.

Medknjižnična izposoja za študijsko gradivo iz knjižnic Nova Gorica, Ajdovščina in Idrija (Goriško knjižnično območje) je za člane knjižnice še naprej brezplačna, saj sredstva v ta namen zagotavlja Ministrstvo za kulturo.

4.4 SPLETNO DOSTOPNO KNJIŽNIČNO GRADIVO

Knjižnica je v letu 2025 skladno s poslovnimi modeli ponudnikov svojim članom omogočala izposajo e-knjig v platformi Cobiss Ela, zvočnih knjig na portalu Audibook ter izposajo filmov v Bazi slovenskih filmov. Poleg tega je knjižnica omogočala dostop do spletnih baz podatkov.

E-knjige Cobiss Ela

Načrtovano za 2025: 1.500 izposoj

Doseženo v 2025: 1.065 izposoj

Doseženo v 2024: 506 izposoj Biblos + 630 izposoj Cobiss Ela

Cobiss Ela, prva javna platforma za izposajo e-knjig v Sloveniji, je v letu 2024 nastala s sodelovanjem med Inštitutom informacijskih znanosti iz Maribora (IZUM), Združenjem splošnih knjižnic, splošnimi knjižnicami in založbami, koordinator je Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto. Platformo Cobiss Ela uporabljajo vse slovenske splošne knjižnice. Svojim članom omogočajo brezplačno izposajo e-knjig.

V skladu z nabavno politiko Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin svojim članom omogoča izposajo vseh e-knjig, ki jih založniki vnesejo v sistem Cobiss Ela. Ob začetku leta 2025 je bilo na platformi Cobiss Ela 2.538 naslovov e-knjig, ob koncu leta 2.434 naslovov¹⁷.

V prvem celoletnem delovanju so člani v Cobiss Eli izvedli 1.065 izposoj e-knjig (544 različnih naslovov), kar je manj kot v predhodnem letu (1.136 izposoj skupaj Biblos in Cobiss Ela).

E-knjige si je izposodilo 195 članov, kar predstavlja 3,96 % aktivnih članov.

¹⁶ 251 delovnih dni in 39 sobot = 290 dni.

¹⁷ Konec marca 2025 je Založba Mladinska knjiga iz Cobiss Ele umaknila več kot 1.000 naslovov svojih e-knjig. Po pogajanjih so jih postopoma vrnila le deloma.

Iz sredstev Ministrstva za kulturo in lastnih sredstev je knjižnica za izposoje e-knjig v letu 2025 namenila 1.894,82 €. Povprečna cena izposoje e-knjige je 1,78 €, kar je bistveno več kot v predhodnem letu (0,82 €)¹⁸.

24. 3. 2025 je Cobiss Ela dobila prenovljeno podobo, novi portal ela.cobiss.net je uporabnikom omogočil lažje iskanje in izbiro e-knjig (interaktivni vrtljaki, priporočila knjižničarjev, pametna priporočila glede na avtorja, žanr ali založbo, ...). Promocijsko obveščanje javnosti o sodobnem, vizualno privlačnejšem portalu brezplačnih e-knjig je na nacionalnem nivoju vodila novomeška knjižnica. Po nakupu bralnikov za izposajo je knjižnica z 12. 6. 2025 začela aktivno promovirati uporabo e-knjig in ponudila možnost izposoje e-bralnikov. Zainteresiranim uporabnikom smo razlagali postopek prijave, nameščanje potrebnih bralnih aplikacij in jih vodili skozi postopek izposoje e-knjig. Prenovljeni portal je sicer vzbudil zanimanje in tudi pohvale s strani uporabnikov, vendar je dobro uporabniško izkušnjo kvaril relativno zapleten sistema prve prijave v portal in nekompatibilnost posameznih modelov bralnikov s platformo Cobiss Ela.

Zvočne knjige na portalu Audibook

Načrtovano za 2025: 100 naslovov

Doseženo v 2025: 122 naslov

Realizacija v 2024: 101 naslovov

Konec leta 2025 je bilo članom knjižnice na portalu Audibook na voljo 650 naslovov zvočnih knjig, kar je približno 52 % vseh naslovov, ki jih portal ponuja (1.250 naslovov). Pri nakupu znotraj dane ponudbe knjižnica sledi zaznamim potrebam in povpraševanju uporabnikov. V letu 2025 je bilo kupljenih **122** licenc¹⁹, ostali naslovi so iz nakupa preteklih let.

Strošek nakupa zvočnih knjig vključuje letno naročnino na portal Audibook, ki je pogojena s številom aktivnih članov, in ceno za posamezne licence. V letu 2025 je strošek za zvočne knjige znašal 2.491,92 €, kar je zaradi dodatno kupljenih licenc nekoliko več kot v predhodnem letu. Povprečna cena kupljene licence je bila 20,43 €, kar je 1.57 € manj kot v letu 2024.

V letu 2025 so si uporabniki izposodili **551** zvočnih knjig (241 različnih naslovov), kar je 145 knjig ali 35,7 % več kot v letu 2024. Izposoja zvočnih knjig vsako leto konstantno narašča, kar dodatno podpira nabavno politiko knjižnice.

V letu 2025 je portal Audibook dodal tudi izbor zvočnih knjig založbe Mladinska knjiga²⁰, s čimer se je bistveno izboljšal izbor kvalitetnega leposlovja²¹. Največkrat izposojene zvočne knjige v 2025 so bile: Joe Dispenza: Placebo ste vi, Edvard Kocbek: Strah in pogum, Avgust Demšar: Vrelec življenja.

Zvočne knjige si je v letu 2025 izposodilo 198 članov oz. 4 % aktivnih članov knjižnice

¹⁸ Zaradi pogodbenih obveznosti se je med letom 2025 spremenil koeficient MPC: od 1. 1. do 28. 2. 2025 je veljal koeficient MPC vrednosti ene izposoje 1/26, za obdobje od 1. 3. do 30. 11. 2025 se je povečal na 1/9,38 oziroma za 1,5798-kratnik.

¹⁹ Nekoliko večji nakup od načrtovanega je delno posledica usklajevanja porabe predvidenih sredstev za elektronsko gradivo ter zasledovanja strateškega cilja, vezanega na spodbujanje uporabe e-virov med uporabniki. Hkrati bo večji nakup v letu 2025, skladno s poslovnim modelom Audibook, pozitivno vplival na stroške nakupa paketa licenc v 2026.

²⁰ Licenca omogoča 52 izposoj, licence založbe Mladinska knjiga pa izjemoma le 26 izposoj.

²¹ Audibook je v 2025 knjižnicam ponudil tudi možnost nakupa licenc v drugih jezikih, večinoma angleške zvočne knjige, vendar se knjižnica za nakup tujejezičnih zvočnih knjig doslej ni odločila, ker slednje niso predmet sofinanciranja s strani Ministrstva za kulturo ter zaradi dobre in brezplačne ponudbe tovrstnih knjig na spletu.

Baza slovenskih filmov

Načrtovano za 2025: zakup 60 ogledov

Doseženo v 2025: 48 ogledov

Realizacija v 2024: 56 ogledov

Knjižnica od novembra 2022 ponuja možnost brezplačnega ogleda slovenskih filmov iz Baze slovenskih filmov (BSF). Digitalni arhiv, ki ga upravlja Filmoteka, ponuja bogat nabor slovenskih filmskih klasik, animiranih, dokumentarnih in kratkih filmov kot tudi eksperimentalnih in alternativnih avdiovizualnih del. Filmi so opremljeni s podatki o produkciji in ustvarjalcih. Spletni portal objavlja tudi novice in napovedi dogodkov iz sveta slovenske filmske produkcije. S storitvijo želi knjižnica prispevati k širitvi in ohranjanju slovenske filmske dediščine ter pri ponudbi filmskih vsebin slediti novim načinom dostopa (nakup filmskih vsebin na fizičnih nosilcih je minimalen).

Ob koncu leta 2025 je BSF ponujal 10.964 različnih video vsebin, od tega jih je bilo za ogled na voljo 776 (414 plačljivih, ostali brezplačni). Nekatere video vsebine na portalu zaradi različnih omejitev niso dostopne za izposajo in ogled.

V letu 2025 je bilo skladno s poslovnim modelom zakupljenih 60 ogledov filmov v vrednosti 109,80 €. Preostali zakupljeni ogledi (11,50) bodo članom na voljo še v letu 2026.

V letu 2025 so člani knjižnice izvedli **48** izposoj (31 naslovov) filmov, kar je 8 ogledov manj kot leto pred tem. Največkrat gledani filmi: Cvetje v jeseni, Košarkar naj bo, Sreča na vrhovi, Moj ata, socialistični kulak in Ne joči Peter.

Knjižnica je ponudbo promovirala z objavami na družbenih omrežjih in v radijski oddaji ter v posebnih kotičkih s promocijskim gradivom, kjer je hkrati izpostavila filmske vsebine na zgoščenkah iz knjižnične zbirke.

Spletne baze podatkov

Preko oddaljenega dostopa, ki ga v sklopu goriškega območja in ob sofinanciranju vseh štirih knjižnic območja ter Ministrstva za kulturo, je knjižnica članom omogočala prost dostop do več zakupljenih tujih in domačih e-podatkovnih zbirk z raznoliko vsebino za različne ciljne skupine uporabnikov (EBSCO, PressReader, Encyclopedia Britannica, ...). Sredi leta 2025 knjižnica zaradi previsokega stroška in neznatne uporabe ni podaljšala naročnine na portal TaxFinLex. Stroški dostopa do podatkovnih zbirk se večajo, zato za leto 2024 niso bili v celoti pokriti s sredstvi, ki jih osrednja območna knjižnica (Goriška knjižnica Franceta Bevka) pridobi na razpisu Ministrstva za kulturo za izvajanje nalog iz naslova območnosti. Del sredstev (840 €) je zato knjižnica prispevala sama, saj so zanesljivi spletni viri vedno bolj pomemben del zagotavljanja informacij.

Uporaba spletnih podatkovnih zbirk je kljub promociji padla, podatke o uporabi posreduje Goriška knjižnica. Najbolj uporabljena med spletnimi bazami je Encyclopedia Britannica, kar lahko med drugim pripišemo uporabnosti vsebin v izobraževalne namene.

	Prijave / vpogledi 2024	Prijave / vpogledi 2025
EBSCO	502	145
Encyclopedia Britannica	70.304	59.218
Pressreader	1.318	848
TaxFinLex	12	16

4.5 ČLANI IN UPORABNIKI

Prizadevanje za povečanje števila uporabnikov knjižnice je eden od strateških ciljev in pomemben del vizije ter poslanstva knjižnice, saj so storitve splošne knjižnice namenjene vsem prebivalcem območja, na katerem deluje. Pri tem knjižnica meri obisk, ki ga lahko zabeleži sistem Cobiss (izposoja, vračanje gradiva ipd.) in aktivno članstvo, dejanskih obiskovalcev knjižnice pa je bistveno več.

4.5.1 Obisk

Načrtovano za 2025: 110.000 obiskov

Doseženo v 2025: 109.656 obiskov

Realizacija v 2024: 109.087 obiskov

V letu 2025 je sistem Cobiss zabeležil **109.656** obiskov zaradi izposoje, rezervacij, podaljšanj, vrnitve gradiva ipd. Podatek je pridobljen z metodo »določitev tipičnega tedna«²².

Obisk v letu 2025			
	2024	2025	Delež od skupnega obiska v 2025
Knjižnica Tolmin	59.203	61.286	56 %
Dostavna knjižnica	152	270	0,2 %
Knjižnica Kobarid	18.686	19.110	17,3 %
Knjižnica Bovec	18.641	16.721	15,2 %
Potujoča knjižnica	12.405	12.269	11,3 %
Skupaj	109.087	109.656	100 %

Zabeleženi obisk članov je dosegel načrtovanje in je v večini oddelkov višji ali enak kot v letu 2024, z izjemo Knjižnice Bovec, kjer se je obisk opazno zmanjšal. Če sistemsko zabeleženemu obisku prištejemo tudi obiskovalce številnih dogodkov in organiziranih dejavnosti, ki jih je skozi celo leto izvedla knjižnica v vseh oddelkih, je knjižnico v letu 2025 obiskalo okoli 117.000 oseb (skupinskih in individualnih ogledov razstav evidence ne beležijo).

*V sistemu Cobiss je bilo v letu 2025 zaradi izposoje in vračanja gradiva v povprečju zabeleženih **378 obiskov na dan odprtosti**²³, kar sta 2 obiska na dan več kot leto prej.*

4.5.2 Aktivni člani

Načrtovano za 2025: 5.210 članov

Doseženo v 2025: 4.922 člani

Realizacija v 2024: 5.204 članov

Matično knjižnico in njene enote je v letu 2025 obiskovalo **4.922** aktivnih članov, kar je 282 članov manj kot v letu prej. Kljub povabilu k ponovnemu obisku pred zakonsko obveznim izbrisom članskih podatkov neaktivnih članov ter aktivni promociji knjig, branja in številnih dejavnosti knjižnice za različne skupine potencialnih uporabnikov se je skupno število aktivnih članov precej zmanjšalo. Pregled aktivnih članov po posameznih oddelkih pokaže, da gre zmanjšanje aktivnih članov v celoti na račun Knjižnice Tolmin, vendar je potrebno opozoriti,

²² Od leta 2022 naprej se za beleženje fizičnega obiska skladno z navodili NUK in IZUM uporablja metoda

»Določitev tipičnega tedna« v programu Cobiss.

²³ 290 dni.

da na ta prikaz vpliva tudi način delovanja sistema Cobiss, ki med aktivnosti članov beleži tudi njihove spletne transakcije oz. rezervacije gradiv ipd.

Aktivni člani v letu 2025			
	2024	2025	Razlika
Knjižnica Tolmin	4.098	3.969	- 129
Dostavna knjižnica	22	57	+ 35
Knjižnica Kobarid	1.626	1.789	+ 163
Knjižnica Bovec	1.397	1.513	+ 116
Potujoča knjižnica	1.324	1.464	+ 140
SKUPAJ ²⁴	5.204	4.922	- 282

V primerjavi z letom prej se je delež aktivnih članov med prebivalci Posočja nekoliko zmanjšal in je v letu 2025 znašal 27,5 %, kar pa je še naprej bistveno več od slovenskega povprečja, ki je za leto 2024²⁵ 20 %.

4.5.3 Prebivalci in starostna struktura članov

Podatki Statističnega urada RS na dan 1. 7. 2025²⁶ (prebivalci s stalnim bivališčem):

Občina	Vsi prebivalci	0-14 let	15-64 let	65 + let
Tolmin	10.801	1.417	6.442	2.942
Kobarid	4.058	539	2.428	1.091
Bovec	3.017	302	1.767	948
Skupaj	17.876	2.258	10.637	4.981
Delež	100 %	13 %	59 %	28 %
Slovensko povprečje		14 %	62 %	23 %

Trend staranja prebivalstva, ki velja za celotno državo, se nadaljuje tudi na območju Zgornjega Posočja, delež starejših od 65 let še naprej ostaja visoko nad slovenskim povprečjem in se nevarno bliža 30 %, število mladih do 15 let se zmanjšuje. Tudi delež aktivnega prebivalstva v starostni skupini med 15 in 64 let je pod nacionalnim povprečjem. Knjižnica aktivno spodbuja k vpisu vse starostne skupine prebivalcev ter ob različnih priložnostih dodatno poudarja možnost brezplačnega vpisa za osebe, mlajše od 18 let, ter nekatere druge kategorije. S ciljem pridobivanja novih članov knjižnica občasno ponudi brezplačno letno članstvo za vse kategorije članov. Z letom 2025 je knjižnica omogočila oprostitev plačila članarine tudi imetnikom EU kartice za invalide ter pripravila nove vsebine za spodbujanje branja med malčki in njihovimi starši. Predvidevamo lahko, da bodo rezultati uvedenih novosti vidni v prihodnje.

Delež aktivnih članov po starostnih skupinah glede na delež teh skupin med prebivalci v 2025			
Starost ²⁷	Št. prebivalcev	Aktivni člani	Delež članov v starostni skupini prebivalcev
0 - 14 let (OŠ, SŠ)	2.258	1.491	66 %
15 – 64 let	10.637	2.380	22 %
65 + let (upokojenci)	4.981	1.051	21 %
Skupaj	17.876	4.922	27,5 %

²⁴ Razlika v seštevku po posameznih enotah knjižnice nastane zaradi aktivnih članov, ki uporabljajo več naših enot. Manjše skupno število tako pomeni, da so aktivni člani pogosteje obiskali več naših enot.

²⁵ Zadnji dostopen podatek na www.knjiznice.si.

²⁶ Zadnji dostopen podatek na www.sistat.si.

²⁷ Starostne skupine iz sistema Cobiss izhajajo iz kategorije, ki je določena pri posameznem članu, in se zaradi sistemskih omejitev morda ne ujemajo popolnoma z navedeno starostjo.

Staranje prebivalstva in zmanjševanje skupnega števila vplivata tudi na razporeditev deležev članov znotraj posamezne starostne skupine. Število članov se je realno povečalo le v kategoriji upokojencev, v ostalih dveh kategorijah pa je število aktivnih članov manjše, manjši je tudi njun delež glede na število prebivalcev posamezne starostne skupine. Slednje daje knjižnici priložnost za dodatna prizadevanja pri popularizaciji uporabe knjižničnih storitev v prihodnje.

4.5.4 Novi člani

Načrtovano za 2025: 440 novih članov

Doseženo v 2025: 426 članov

Realizacija v 2024: 431 članov

V letu 2025 se je v knjižnico vpisalo **426** novih članov, kar je le 5 manj kot v letu prej. Glede na konstantno zmanjševanje števila in nadpovprečnega staranja prebivalstva je to, kljub različnim prizadevanjem knjižnice pri pridobivanju novih članov (aktivna promocija branja in različnih dejavnosti med različnimi ciljnimi skupinami, brezplačna letna članarina ipd.), vsaj delno pričakovano in razumljivo. Več novovpisanih članov je bilo le v Knjižnici Kobarid in malenkost več preko spleta, največji upad beleži Knjižnica Tolmin.

Vpis v letu 2025		
	2024	2025
Knjižnica Tolmin	247	216
Dostavna knjižnica	0	0
Knjižnica Kobarid	59	79
Knjižnica Bovec	66	51
Potujoča knjižnica	59	58
Spletni vpis	18	22
Skupaj	431	426

4.5.5 Spletne storitve knjižnice

Spletne storitve z globalizacijo in razvojem tehnologije postajajo vedno bolj pomemben del knjižnične dejavnosti. Uporabniki se v knjižnico lahko včlanijo tudi preko spletnega obrazca, kar jim omogoča hitrejši dostop do spletnih vsebin. Na ta način do gradiva v slovenskem jeziku lažje dostopajo tudi Slovenci v tujini. Knjižnica je promovirala elektronske in zvočne knjige, različne e-vire (predvsem novo platformo za izposajo e-knjig Cobiss Ela) in sistem Cobiss Plus, jih vključevala v izvedbe različnih dejavnosti (Rastem s knjigo, obiski šolskih in drugih skupin...) ter uporabnike usposabljala za njihovo uporabo (individualno in na Računalniških točkah). S tovrstnimi aktivnostmi knjižnica zasleduje strateški cilj povečanja uporabe e-storitev knjižnice.

Spletni vpis

V letu 2025 se je preko spletnega obrazca v knjižnico vpisalo 22 oseb, 4 več kot leto prej.

Elektronsko obveščanje

Sistem Cobiss omogoča različne možnosti obveščanja članov o prispelem rezerviranem gradivu in izteku roka izposoje, ki jih knjižnica aktivno promovira in spodbuja člane k uporabi, da bi se tako izognili neželenim stroškom zamudnine. V letu 2025 je bilo med člane knjižnice poslanih 4.695 (1.094 manj kot leta 2024) sistemskih SMS obvestil, 53.225 (2.834 več) obvestil po e-pošti in 5.398 (272 več) potisnih obvestil. Uporaba elektronskega obveščanja, predvsem brezplačne e-pošte, med člani z leti konstantno narašča.

Transakcije preko COBISS+

Samostojna uporaba sistema Cobiss med člani z leti narašča, k čemur prispeva tudi aktivno svetovanje in pomoč strokovnih knjižničnih delavcev, pa tudi posodabljanje aplikacije. Člani so v letu 2025 preko sistema Cobiss Plus izvedli 9.055 rezervacij prostih izvodov (1.082 več kot leta 2024), 3.261 rezervacij izposojenih izvodov (402 več) in 23.613 podaljšav izposojevalnega roka (1.523 manj).

Spletna stran

Preko spletne strani je knjižnica uporabnike redno obveščala o aktualnem dogajanju v vseh enotah ter jih seznanjala s knjižnimi in drugimi novostmi ter z raznolikimi vsebinami spodbujala bralno kulturo in informacijsko opismenjevanje. Z rednim posodabljanjem vsebine je bila zagotovljena aktualnost ter uporabnost spletne strani kot vira informacij o knjižnici in njenih dejavnostih ter organiziranih dogodkih. Dostopnost spletne strani knjižnica zagotavlja skladno z Zakonom o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij. Zabeleženih je bilo 34.799 obiskov (274 več kot leto prej) in 62.577 ogledov strani (3.571 več kot v 2024).

Družbena omrežja

Knjižnica ima svoj profil na omrežjih Facebook in Instagram ter svoj Youtube kanal. Uporabnike je obveščala o dejavnostih in dogodkih ter širila bralno kulturo.

Na družbenem omrežju Facebook je bilo zabeleženih 255.452 ogledov objavljenih vsebin (178.949 več kot v 2024) ter 14.983 obiskov profila knjižnice (3.590 manj kot v 2024), ki je imel konec leta 2025 2.063 rednih sledilcev (74 več kot v 2024).

Instagram profil knjižnice je v letu 2025 zabeležil 15.612 ogledov objavljenih vsebin (5.547 več kot v 2024) in 229 ogledov profila (90 manj kot v 2024), ki je imel konec 2025 639 sledilcev (3205 več kot v 2024).

Najodmevnejše objave na Facebook strani so bile objave z domoznansko vsebino (Na današnji dan), na Instagram strani pa različna povabila na dogodke (Petra Škarja, razstava Poklon volni, pisateljica Irena Svetek).

Youtube kanal knjižnice je imel v letu 2025 zabeleženih 431 ogledov in 66 naročnikov. Dodan je bil posnetek pogovora s Silvestrom Gabersčkom iz sklopa Obrazi slovenskih pokrajin, Pogovori z znanimi Primorci.

Omrežji Eduroam in Libroam

Knjižnica zagotavlja možnost varne uporabe spleta z uporabo omrežij Eduroam in Libroam. Eduroam (education roaming) je mednarodna federacija brezžičnih omrežij za uporabnike iz izobraževalne in raziskovalne sfere. Študenti, učenci, pedagogi, raziskovalci in drugi lahko s svojimi gesli uporabljajo vsako brezžično omrežje Eduroam, v Sloveniji ali tujini. Libroam (library roaming) pa je podobno omrežje v slovenskih knjižnicah, do katerega lahko z varovanimi gesli dostopajo člani knjižnic.

4.6 DEJAVNOSTI IN PROJEKTI

Dejavnosti in projekti, ki jih knjižnica izvaja z namenom doseganja strateških in letnih ciljev, so namenjeni različnim starostnim skupinam in interesom prebivalcev. Glede na strokovno usposobljenost, izkazano zanimanje in interno razporeditev delovnih nalog so za posamezne dejavnosti in projekte odgovorni različni strokovni delavci, ki pripravijo tudi podatke za letno poročilo.

4.5.1 Dejavnosti za vseživljenjsko učenje in informacijsko opismenjevanje

Knjižnica predstavlja pomembno in brezplačno možnost za krepitev vseživljenjskega učenja prebivalcev vseh starosti. Poleg osnovne knjižnične dejavnosti in organizacije vsebinsko raznolikih dogodkov skuša knjižnica uporabnikom ponujati čim bolj raznolike dejavnosti, s katerimi jih spodbuja k vseživljenjskemu učenju in informacijskemu opismenjevanju. Poleg tega so uporabniki v vseh knjižnicah imeli možnost uporabe več računalnikov z dostopom do svetovnega spleta in elektronskih baz podatkov ter programskim paketom MS Office z možnostjo tiskanja, skeniranja in fotokopiranja. Brezplačen brezžični dostop do interneta je na voljo v vseh enotah knjižnice.

Usposabljanja za uporabo e-storitev knjižnice

Skozi celo leto so strokovni delavci člane individualno usposabljali za uporabo spletnih storitev knjižnice (izposoja in uporaba e-gradiv, samostojno iskanje gradiv in informacij, uporaba sistema Cobiss Plus,...), s čimer knjižnica aktivno zasleduje strateške usmeritve (Cilj 6. Povečanje uporabe e-storitev in inf. ter rač. opismenjevanje). Tudi v letu 2025 se je uporabnike izobraževalo za uporabo platforme za izposajo e-knjig Cobiss Ela. E-storitve in vsebine so tudi del programa ob organiziranih obiskih starejših osnovnošolcev v knjižnici. Knjižnica je v letu 2025 uspešno prijavila projekt Erasmus+ z namenom krepitev andragoških kompetenc zaposlenih in še aktivnejšega zasledovanja Cilja 6 (več v nadaljevanju).

Računalniška točka

Projekt glede na prepoznane potrebe uporabnikov je tudi v 2025 potekal v Knjižnici Bovec in je namenjen predvsem starejšim oz. tistim, ki se prvič srečajo z računalnikom, ali pa jih zanima samo določen program, uporaba spletnih orodij oz. potrebujejo pomoč pri uporabi telefona, tablice ipd. V 2025 je bilo glede na prijave izvedenih 5 individualnih srečanj za računalniško opismenjevanje.

Demenci prijazne točke

V sklopu Demenci prijaznih točk, v katere so vključene knjižnice Tolmin, Kobarid in Bovec, je knjižnica z aktualnimi informacijami in informativnimi gradivi skrbela za ozaveščanje ljudi o demenci in z njo povezanimi težavami ter izpostavljala tematsko gradivo. Bibliotekarka, odgovorna za projekt v knjižnici, je skozi vse leto sodelovala s člani odbora društva Spominčica Zgornjega Posočja ter se udeleževala spletnih usposabljanj društva Spominčica Alzheimer Slovenija.

Ob svetovnem dnevu Alzheimerjeve bolezni je knjižnica v soorganizaciji z društvom Spominčica Zgornjega Posočja Tolmin 24. 9. 2025 v Knjižnici Tolmin izvedla predavanje dr. Klare Golja: Kognitivna rezerva in umovadba.

Umovadba in kreativno ustvarjanje ^{ново 2025}

Knjižnica je v soorganizaciji z društvom Spominčica Zgornjega Posočja Tolmin decembra 2025 začela izvajati delavnice za ohranjanje zdravih in aktivnih možganov. Delavnice za zaključeno skupino do 12 oseb, ki jih vodi zunanja sodelavka Maja Mancini, potekajo enkrat mesečno v Knjižnici Tolmin. Udeleženci izvajajo vaje, ki so namenjene urjenju pozornosti in koncentracije, kreptvi spomina ter povezovanju desne in leve hemisfere. V 2025 je bila izvedena 1 delavnica.

Knjižnica semen

Projekt je eden od načinov ohranjanja biotske pestrosti kulturnih rastlin, ki temelji na brezplačni izmenjavi semen in zasleduje enega od strateško zastavljenih področij znotraj Strategije razvoja

slovenskih splošnih knjižnic 2022-2027²⁸, hkrati pa izkazuje proaktivno vlogo knjižnice v lokalnem okolju in spodbuja vseživljenjsko učenje prebivalcev ter dediščinsko pismenost. Ideja projekta je izposoja različnih avtohtonih semen, ki jih uporabniki po pridelavi delno vrnejo v knjižnico. Nosilka projekta je Goriška knjižnica (v 2024 je za projekt prejela mednarodno nagrado IFLA Green Library Award za zelene projekte).

Knjižnica Kobarid

Knjižnica je k projektu pristopila že v letu 2022, ko je ponudbo Knjižnice semen kot novost in približevanje lokalni skupnosti ob praznovanju 20. obletnice v svoje prostore umestila Knjižnica Kobarid. V letu 2025 je v Knjižnici semen v Kobaridu sodelovalo **19** članov, novih vpisov zaradi projekta ni bilo. V kobariški Knjižnici semen je bilo 40 različnih vrst semen zelenjave, zelišč in rož. Izposojenih je bilo 57 vrečk semen. V sklopu projekta je bilo v Kobaridu organizirano tematsko predavanje Bolezni in škodljivci na zelenjavnem vrtu.

Knjižnica Tolmin

Od leta 2024 dalje ima Knjižnica semen svoje mesto tudi v Knjižnici Tolmin. V sklopu projekta knjižnica aktivno spodbuja izposajo tematskega knjižničnega gradiva in s tem zasleduje strateški cilj povečanja uporabe knjižnične zbirke.²⁹

V tolminski Knjižnici semen je bilo 136 različnih vrst rastlinskih semen, od tega 53 novih. V letu 2025 v Tolminu sodelovalo **89** članov, od tega 29 novih, 2 sta se na novo včlanila v knjižnico z brezplačno članarino. Knjižnica semen je ponujala 538 vrečk, od katerih je bilo izposojenih 86 in vrnjenih 9. Organizirani sta bili 2 tematski predavanji:

- Vrtnarjenje v visokih gredah (Lucija Kindel) in
- Trajnostni vrt (Jerneja Jošar).

S projektom je knjižnica na različne načine sodelovala tudi znotraj tolminske lokalne skupnosti, npr. predstavitev projekta ob otvoritvi novega senika knjig v skupnostnem vrtu Na logu ter na OŠ Most na Soči. Knjižnica semen je bila vključena tudi v pravljичne ure z lisico Mico, s čimer knjižnica o tej pomembni temi ozavešča tudi najmlajše ter aktivno povezuje svoje dejavnosti.

Knjižnica Bovec ^{novi 2025}

Z letom 2025 je bila Knjižnica semen postavljena tudi v Knjižnici Bovec. V sodelovanju z Goriško knjižnico je bila posodobljena informativna brošura, Knjižnica Bovec je bila dodana tudi v katalog na spletni strani. V letu 2025 je v Knjižnici semen v Bovcu sodelovalo **9** članov, knjižnica je zaradi sodelovanja v projektu pridobila eno novo članico, ki ji je bila podarjena letna članarina. V bovški Knjižnici semen je bilo 11 različnih vrst semen zelenjave, zelišč in rož. Izposojenih je bilo 12 vrečk semen. V sklopu projekta je bilo organizirano tematsko predavanje Spomladanska opravila v zelenjavnem vrtu.

4.6.2 Bibliopedagoške dejavnosti za spodbujanje bralne kulture za otroke in mlade

Knjižnica v vseh svojih oddelkih izvaja različne bibliopedagoške dejavnosti za otroke iz lokalnih vrtcev in osnovnih šol ter tolminske gimnazije in tako spodbuja bralno pismenost ter širi bralno kulturo med mladimi na splošno. S tovrstno dejavnostjo knjižnica sledi strateško zastavljenim ciljem povečanja uporabe knjižnične zbirke ter števila uporabnikov knjižnice v okviru ene od svojih prioritetenih knjižničnih vlog, pri čemer želi spodbuditi mlade k branju in uporabi knjižice tudi v prostem času. Glede na zabeleženo število obiskov in izposoje ter splošni vtis o številčnosti obiskovalcev v knjižnicah, ki ga sistem sicer ne beleži, ocenjujemo, da izvajanje raznolikih dejavnosti in promocija branja ter poudarjanje pomena bralne pismenosti nasploh pozitivno vpliva na obiskovanje knjižnice. Ob začetku šolskega leta je knjižnica otroke

²⁸ Strateško področje 4: Trajnostni razvoj kot vodilo delovanja knjižnic

²⁹ Več o projektu na www.kcktolmin.si/knjiznica-semen.

in mlade ponovno povabila k brezplačnemu vpisu v knjižnico preko različnih medijev in osebno ob obiskih. Kot novost v letu 2025 je knjižnica uvedla igrive pravljичne ure za najmlajše (1-3 let) in njihove starše v knjižnicah Tolmin, Kobarid in Bovec. Javnih dogodkov in organiziranih dejavnosti za otroke in mlade v vseh oddelkih knjižnice skupaj se je udeležilo preko **2.500** otrok.

Obiski predšolskih otrok

Knjižničarka iz tolminske knjižnice je v letu 2025 pripravila bibliopedagoške ure za 19 skupin otrok (20 manj kot v 2024), od tega je izvedla 10 obiskov v vrtcih. Njenim pravljicam in različnim tematskim predstavitvam so prisluhnili 304 otroci (398 manj kot v 2024) iz vrtcev Tolmin, Dolenja Trebuša, Volarje, Podmelec, Most na Soči in Šentviška Gora. Bovško knjižnico je obiskal 101 predšolski otrok (5 več kot v 2024) oz. 8 vrtčevskih skupin (1 več kot v 2024), od tega je knjižničarka izvedla 3 obiske v vrtcu. Poslušali so pravljice ter spoznavali knjižnico in uporabo njenih storitev. Kobariško knjižnico je obiskalo 111 vrtčevskih otrok (26 manj kot leto prej) oz. 8 vrtčevskih skupin (1 manj kot leto prej). Potujočo knjižnico otroci iz vrtcev sicer redno mesečno obiskujejo glede na razpored obiskov, 10 skupinam (16 manj kot v 2024) 161 otrok (135 manj kot leto prej) pa je knjižničarka pripravila tudi pravljичno uro na bibliobusu ali jih obiskala v vrtcu.

Preko celega leta so knjižničarke skupaj pripravile **37** bibliopedagoških ur, ki se jih je udeležilo **45** skupin vrtčevskih otrok (36 manj kot v 2024), to je **787** predšolskih otrok (408 manj kot leto prej).

Obiski šolskih skupin

Izven posebnih projektov (Moja knjižnica, Rastem s knjigo) je med letom 2025 Knjižnico Tolmin obiskalo 240 otrok (140 manj kot v 2024) oz. 14 organiziranih skupin iz različnih šol. Bovško knjižnico je obiskalo 22 otrok (9 manj kot leto prej) oz. 3 organizirane skupine iz OŠ Bovec, posebej aktivna pa je bila pri tovrstnem sodelovanju Knjižnica Kobarid, ki je zabeležila obisk 35 organiziranih šolskih skupin (10 manj kot leto prej) iz OŠ Kobarid ali podružničnih šol oz. 515 otrok, kar je 103 manj kot leto prej. Sodelovanje z osnovnimi šolami v lokalnem okolju je del strateških usmeritev knjižnice v spodbujanje branja in uporabe knjižničnih storitev ter knjižnice kot prostora za kakovostno preživljanje prostega časa med mladimi. Kljub manjšanju števila otrok si knjižnica prizadeva ohranjati in nadgrajevati tovrstna sodelovanja. Knjižničarke in knjižničarji so skupno pripravili **37** bibliopedagoških ur (7 manj kot leto prej), ki se jih je udeležilo **777** učencev, kar je 252 manj kot leto prej.

Moja knjižnica – Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin

Akcija spodbujanja branja za tretješolce iz Zgornjega Posočja se v posameznem šolskem letu začne z oktobrom ter zaključi v aprilu. Namen akcije je učencem tretjih razredov olajšati prehod na samostojno branje in jih spodbuditi k rednemu branju ter obiskovanju knjižnice. Poleg učencev 3. razredov na območju občin Tolmin, Kobarid in Bovec v akciji vsako leto sodelujejo tudi učenci Podružnične šole za izobraževanje in usposabljanje otrok s posebnimi potrebami pri OŠ Tolmin (PŠIUOPP).

V šolskem letu 2024/2025 (19. sezona) je od 150 učencev vseh 12 knjig prebralo **82** učencev, kar je nekoliko nižji delež kot pretekla leta (55 %), zaradi manj številčnih generacij pa se vztrajno niža število prebranih knjig. Skupaj so prebrali 984 knjig, to je 132 manj kot leto prej, zaradi akcije pa se je v knjižnico včlanilo **18** otrok, kar je 3 več kot leto prej. Ob zaključku akcije so učenci ponovno obiskali knjižnico in prejeli priznanja za sodelovanje ter nagrado (športna zapestna ura). V akciji je sodelovalo tudi **27** učencev PŠIUOPP, ki so skupaj prebrali 228 knjig.

20., jubilejna sezona akcije za šolsko leto 2025/2026 se je začela oktobra 2025, ko so knjižničarke izvedle predstavitev za vse tretješolce in PŠIUOPP. K sodelovanju in branju je bilo povabljenih 146 novih tretješolcev in 38 učencev PŠIUOPP.

V sklopu akcije Moja knjižnica je bilo v letu 2025 v vseh oddelkih knjižnice izvedenih **19** bibliopedagoških ur za **280** otrok.

Uganka meseca

Že 20. leto zapored knjižnica pripravlja Uganko meseca, ki jo otroci lahko rešujejo fizično v knjižnicah ali preko spletne strani. Uganke so tematsko povezane z vsebinami leposlovnih in poučnih otroških knjig, kar spodbuja uporabo in izposojajo tovrstnega gradiva. V letu 2025 je pri reševanju uganke vsak mesec povprečno sodelovalo 91 otrok, skupno v celem letu pa **1.089**. Knjižno uganko je knjižnica promovirala z objavami na spletni strani, Facebook in Instagram profilu ter v prostorih knjižnic in ob gostovanjih knjižnice na lokalnih festivalih kot so Festival soške postrvi, Festival zdravja in Infontana.

Rastem s knjigo za OŠ in SŠ

Projekt je namenjen učencem 7. razredov OŠ in dijakom 1. letnikov SŠ in poteka pod okriljem Ministrstva za kulturo ter Javne agencije za knjigo, splošne knjižnice pa kot izvajalke v lokalnem okolju sodelujejo z OŠ in SŠ. Učencem oz. dijakom je predstavljena knjižnična dejavnost in možnosti iskanja gradiv s poudarkom na vsebinah, namenjenih mladim. V letu 2025 smo skupine sedmošolcev ob obisku knjižnice motivirali za iskanje gradiva na policah tudi tako, da smo v iskane knjige skrili črke. Ko so na policah našli knjige in v njih črke, so črko nalepili na plakat in izpisali misel o branju. Posebna pozornost je vedno namenjena tudi predstavitvi spletnih virov, portalov in orodij (Cobiss Plus, Audibook, spletna enciklopedija Britannica itd). Tolminsko knjižnico so v šol. letu 2025/26 obiskale 3 skupine učencev (65 učencev) 7. razreda iz OŠ Tolmin ter 4 skupine gimnazijcev (99 dijakov). 4 skupine sedmošolcev OŠ Kobarid (90 učencev) so spoznavale krajevno knjižnico v Kobaridu in predvsem elektronske storitve, ki jih knjižnica ponuja. Preko projekta Rastem s knjigo je bilo v letu 2025 izvedenih 11 bibliopedagoških ur s predstavitvijo knjižnične dejavnosti in projektnih vsebin, s čimer je bilo doseženih **254** otrok. Vsi učenci in dijaki so ob zaključku obiska knjižnice prejeli v dar knjigo.

Bralnice pod slamnikom... ob Soči

Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin je v letu 2025 kot soorganizatorica sodelovala že na 15. festivalu Bralnice pod slamnikom, mladinskem literarnem festivalu. Glavni organizator je Založba Miš d.o.o. Festival je pod letnim naslovom Kaj pa ti bereš? potekal med marcem in majem.

Festival je namenjen motivaciji mladih za branje izvirne mladinske literature, jih spodbujati k dejavnostim ob branju in jim omogočiti srečanje z vrhunskimi avtorji mladinske književnosti. V času festivala so organizirane različne aktivnosti v knjižnicah, šolah in vrtcih. V sklopu festivala je bil razpisan tudi ustvarjalni natečaj, k sodelovanju so bile povabljene vse šole in vrtci v Posočju.

Festival se je tudi tokrat pričel s strokovnim srečanjem 6. marca v Knjižnici Domžale. Predavali so različni strokovnjaki in znane osebnosti, kot so dr. Katja Wiebe iz Münchenske mednarodne mladinske knjižnice, dr. Sabina Fras Popović, dr. Tina Bilban, dr. Gaja Kos, Boštjan Gorenc – Pižama, Nik Škrlec.

V knjižnicah Tolmin, Kobarid in Bovec se je zvrstilo več razstav izdelkov otrok iz vrtcev in šol v Posočju:

– 20.3. – 14.4.2025 – razstava izdelkov VVZ Ilke Devetak Bignami Tolmin

- 17.4. – 9.5.2025 – razstava izdelkov učencev iz podružnične šole za izobraževanje in usposabljanje otrok s posebnimi potrebami Tolmin
- 17.4.2025 – glavni festivalski dogodek: Maša Ogrizek
- 15.4. – 30.4.2025 – razstava ilustracij Mihe Hančiča po knjigi Koko Dajsa v mestu
- 22.5.2025 – dogodek v VDC Tolmin
- 25.4. – 30.5.2025 – razstava izdelkov učencev iz podružnične šole Soča
- 5.5. – 30.5.2025 – razstava izdelkov otrok iz vrta Bovec
- 19.5 – 20.6.2025 – razstava izdelkov OŠ Bovec (učenci knjižničarskega krožka)

Festivalski dogodek je potekal 17. aprila v Knjižnici Tolmin, ko je knjižnica gostila pisateljico Mašo Ogrizek. Predstavila je več avtorskih del, podrobneje pa zabaven mladinski strip Koko Dajsa v mestu. Z avtorico sta se pogovarjala učenca iz 4. razreda iz OŠ Franceta Bevka Tolmin, ki so se kot skupina udeležili dogodka. Potekala je tudi krajša delavnica, ko so se učenci poizkusili v igranju vlog skozi strip.

V okviru mladinskega literarnega festivala je založba Miš gostila tudi nemškega mladinskega pisatelja Willa Gmehling, ki je napisal vrsto mladinskih knjig, pri nas najbolj poznano nagrajeno knjigo Poletje na bazenu, ter hrvaško pisateljico Jasminko Tihi-Stepanić, avtorico romana za mladino Poletje na jezeru Čiče. Ob tem je v Domžalah potekala tudi zaključna prireditev, kjer so podelili nagrade literarnega natečaja.

V tolminski knjižnici se je v času festivala zvrstilo 8 prireditev, sodelujočih ustanov je bilo 6, udeležencev pa okoli **410**.

Malček palček bere

Z bralnimi predlogi, izbranimi med kakovostnimi deli za najmlajše, je knjižnica spodbujala izposajo predvsem novejših knjižnih produkcij. Predlogi so bili izpostavljeni v otroških kotičkih ter na spletni strani in družbenih omrežjih. Spodbujanje staršev k branju svojim otrokom je pomemben element na poti bralne pismenosti otrok, kar knjižnica sporoča skozi svoje raznolike aktivnosti in priporočila.

Pravljčni kovček

Kot dodatno spodbudo za izposajo knjižničnega gradiva je knjižnica v vseh svojih oddelkih tudi v letu 2025 ponujala pravljčne kovčke s podobami živali, napolnjenimi z raznovrstno otroško literaturo, lutkami in predmeti. S tem knjižnica spodbuja otroško domišljijo in igriv pristop k učenju branja.

Koraki do branja

Projekt Koraki do branja je nastal v sodelovanju z Osnovno šolo Tolmin, na voljo pa je v vseh oddelkih knjižnice. Z njim knjižnica ponuja oporo otrokom pri usvajanju bralne pismenosti. Izbor priporočenih knjig je namenjen mlajšim otrokom, ki se učijo branja malih tiskanih črk, otrokom s težavami pri branju ter otrokom, katerih materni jezik ni slovenščina. Knjige so označene s posebnimi nalepkami, ki usmerjajo k izbiri glede na stopnjo branja in zahtevnost besedila (Začenjam, Boljši sem in Že znam). Informativno zloženko so prejeli vsi tretješolci v Posočju ob predstavitvi bralne akcije Moja knjižnica, projekt je knjižnica promovirala ob različnih priložnostih (Infontana, Beremo s tačkami ipd.). Uvrščanje tovrstne literature v zbirko otroškega oddelka je tudi del nabavne politike knjižnice. Seznime označenih knjig in nasvete za pomoč pri učenju branja knjižnica ponuja tudi na spletni strani.

Aplikacija Kobi

V knjižnicah Tolmin in Kobarid je na tabličnem računalniku na voljo aplikacija Kobi. Namenjena je otrokom, ki imajo pri branju težave, se spopadajo z disleksijo ali se pri branju

težko zberejo. Kot učni pripomoček za učenje branja jo priporočajo tudi šolski strokovni delavci, zato jo nekateri otroci že poznajo in z njeno uporabo v knjižnici lahko nadgrajujejo šolsko delo. Zainteresiranim uporabnikom je knjižnica nudila individualne predstavitve delovanja aplikacije.

Dislektikom prijazno branje

Z označevanjem mladinskih knjig, katerih besedilo je po strokovnih kriterijih zapisano v dislektikom prijazni obliki, knjižnica spodbuja k branju tudi tiste, ki imajo pri tem težave.

Beremo s tačkami novi 2025

Spomladi 2025 je knjižnica zastavila sodelovanje z društvom Tačke pomagačke, pri katerem sodelujejo usposobljeni prostovoljci s svojimi psi, ki med drugim izvajajo program R.E.A.D. za spodbujanje branja med otroki.³⁰ Dve prostovoljki iz lokalnega okolja sta delavnice za pomoč pri branju izvajali v knjižnicah Tolmin, Kobarid in Bovec. Knjižnica je v sklopu delavnic pripravljala tematsko in vizualno ustrezno gradivo ter promovirala tudi druge oblike pomoči pri branju, ki jih pripravlja (Koraki do branja ipd.). Izvedenih je bilo **27** individualnih delavnic (4 v Bovcu, 7 v Kobaridu in 16 v Tolminu).

QL knjige

Z bralnimi predlogi za najstnike knjižnica mlade bralce usmerja k branju kakovostnih in zanimivih mladinskih literarnih del, kar promovira s plakati v mladinskih koticčkih knjižnic, na spletni strani in na družbenih omrežjih.

Piktogrami

S piktogrami, posebnimi slikovnimi oznakami, je knjižnica tudi v letu 2025 opremljala nove izvode mladinskega leposlovja za lažjo izbiro in kot dodatno spodbudo k branju.

Zlate hruške

Kakovostne naslove otroške in mladinske literature, ki jim Center za mladinsko književnost Pionirska iz Mestne knjižnice Ljubljana enkrat letno podeli znak za kakovost – zlato hruško, je knjižnica tudi v 2025 v vseh oddelkih opremila s simbolom zlate hruške. Nalepke na hrbtni strani knjig omogočajo hitro prepoznavo kakovostnih vsebin na knjižnih policah in spodbujajo bralno kulturo med mladimi. Sezname in spletne povezave do podrobnih informacij o zlatih hruškah so objavljeni na spletni strani knjižnice. Knjižnica letni izbor zlatih hrušk predstavi s priložnostno razstavo.

Obveščanje o novostih

Zgibanke s sezname novosti za otroke in mlade so bile pripravljene mesečno in so dostopne v knjižnici ter na spletni strani. Na ta način knjižnica otroke in predvsem njihove starše seznanja z aktualno knjižno produkcijo in jih spodbuja k branju.

4.6.3 Medgeneracijsko spodbujanje branja

Bralna bratovščina

Akcija je bila zasnovana v letu 2020 z željo po spodbujanju bralne kulture kot tudi po medgeneracijskem povezovanju bralcev, spodbujanja družinskega branja in branja kot pristočasne dejavnosti v počitniškem času.

Šesta sezona Bralne bratovščine je potekala v času koledarskega poletja (od 21. 6. do 23. 9. 2025) v knjižnicah v Tolminu, Kobaridu in Bovcu. Ob začetku akcije je knjižnica bralce z

³⁰ Več na www.kcktolmin.si/beremo-s-tackami/.

različnim promocijskim gradivom vabila, da se povežejo v bralne bratovščine, sestavljene vsaj iz enega mladoletnega in enega odraslega člana knjižnice. V času trajanja akcije je bilo potrebno prebrati dvanajst knjig, od tega najmanj dve za odrasle. Branje tematsko ni bilo omejeno. Ob oddaji letaka so vsi člani bratovščine prejeli simbolično darilo. Ob zaključku akcije je bila v vsakem oddelku knjižnice izžrebana po ena bratovščina, ki je prejela družinsko vstopnico za ogled interaktivne razstave Zapisano v kamninah. Tri družinske vstopnice je podaril Zavod za turizem Idrija.

Akcijo je uspešno zaključilo 69 bratovščin (v Tolminu 48, Kobaridu 11, Bovcu 10), kar je 1 bratovščina več kot v predhodnem letu. Sodelovalo je **191** bralcev (v Tolminu 133, Kobaridu 33, Bovcu 25), nihče se zaradi akcije ni vpisal na novo. Skupaj so prebrali 828 knjig.

Na povabilo organizatorjev, Mestne knjižnice Kranj, je bila 26. 3. 2025 akcija predstavljena kot primer dobre prakse na strokovnem posvetovanju Začetni koraki v pismenost.

Od knjige do filma

V sklopu projekta Od knjige do filma knjižnica promovira filmsko in drugo tematsko gradivo (npr. literarne predloge filmov, biografije ipd.), s čimer želi spodbuditi izposojito tovrstnih gradiv. V letu 2025 je knjižnica pripravila 5 razstav knjižničnega gradiva na temo filmov, ki so se predvajali v Kinogledališču Tolmin ali Kinu pod brezami.

Dvakrat smo izvedli nagradno žrebanje (Pasji mož in Bambi). Pri obeh nagradnih vprašanjih je kinogledališče podarilo po dve brezplačni vstopnici za ogled filma, ob risanem filmu Pasji mož tudi promocijska darila.

SeniKnjig

Že od leta 2016 dalje knjižnica na različnih lokacijah v Posočju postavlja knjižne hiške, imenovane SeniKnjig. Narejene so po idejni zasnovi lokalnega ustvarjalca Hinka Fortunata in so registrirane tudi v mednarodni mreži Little Free Library (littlefreelibrary.org). Doslej je bilo z lokalnimi skupnostmi postavljenih že 11 hišk: na Slapu ob Idrijci, na planini Razor, na Modrejcah, ob Nadiži pri Robiču, v atriju tolminske knjižnice, ob Soči v Tolminu, v parku pri Kulturnem domu Bovec, v sklopu projekta Mrouce cajta na igrišču v Podbrdu, na otroškem igrišču v Čezsoči in na Kaninu ter pri otroškem igrišču v Kobaridu.

13. SeniKnjig je bil spomladi 2025 v sodelovanju z Ljudsko univerzo (PRC) Tolmin postavljen na skupnostni vrt Na logu v Tolminu. S knjižnimi seniki želi knjižnica knjige in branje razširiti preko celotnega Posočja ter hkrati soustvarjati in popestriti turistično ponudbo Posočja.

4.6.4 Spodbujanje bralne kulture za odrasle

Primorci beremo

Projekt spodbujanja branja literarnih del slovenskih avtorjev Primorci beremo je najobsežnejši tovrstni projekt za odrasle v Sloveniji. V njem sodeluje devet slovenskih knjižnic ter Narodna in študijska knjižnica v Trstu s podružnico v Gorici in zamejskimi knjižnicami.

19. sezona projekta je potekala od 22. aprila do 3. novembra 2025. V vseh knjižnicah skupaj je sodelovalo 1.121 bralcev, ki so skupaj prebrali 8.260 knjig slovenskih avtorjev, kar je 78 knjig manj kot preteklo leto. V skupnem času trajanja projekta (2007-2025) je 17.320 sodelujočih bralcev prebralo skupaj 131.276 knjig slovenskih avtorjev.

V letu 2025 je bilo na priporočilnem seznamu 82 naslovov knjig, od tega 71 proznih knjig in 11 pesniških zbirk. Med njimi je bilo 11 e-knjig in 1 zvočna knjiga.

Najbolj brane oz. največkrat izposojene knjige v letu 2025:

- David Zupančič: Življenje v sivi coni
- Vesna Milek: Kleopatra
- Tomaž Mihelič: 33 - To ni še ena knjiga o Caminu
- Ciril Zlobec: Ljubezen, čudež duše in telesa

V tolminski knjižnici in njenih enotah sta sodelovala **102** bralca (1 več kot v 2024), skupaj so prebrali 808 knjig. Priznanja z nagrado (bon za letno članarino) je prejelo 88 sodelujočih, ki so uspešno zaključili projekt tako, da so prebrali najmanj 5 proznih del in eno pesniško zbirko.

Uvodna prireditve je bila organizirana 23. aprila 2025 v Knjižnici Kobarid, gost je bil Andrej Štremfelj, ki je predstavil knjigo *Moč noči* je v svetlobi zvezd.

Na zaključni prireditvi v Knjižnici Tolmin 1. decembra 2025 je knjižnica gostila Ireno Svetek, ki je predstavila knjigo *Tam, kjer plešejo tulipani*.

Vodja projekta v Knjižnici Cirila Kosmača Tolmin je skupaj s sistemskim administratorjem tudi v letu 2025 skrbela za vsebine na spletni strani projekta ter pripravila tiskovine za vse sodelujoče knjižnice.

Primorci beremo ob skodelici kave (bralni klub)

V Knjižnici Bovec se je bralni klub Primorci beremo ob skodelici kave, ki poteka v času trajanja projekta Primorci beremo, srečal štirikrat, skupaj se je srečanj udeležilo **33** oseb. Prebirali so knjige s seznama Primorci beremo in delili mnenja o njih.

Bralni klub Tolmin

V Knjižnici Tolmin od jeseni 2024 dalje deluje bralni klub (Ukrepi 2, 3 in 4, vezani na nove dejavnosti), ki je nastal z združitvijo bralnih skupin iz projekta Primorci beremo in Ljudske univerze Tolmin (projekt VGC Goriške). Na mesečnih srečanjih so se sodelujoči pogovarjali o knjigah na vnaprej določeno temo ali avtorja³¹. V letu 2025 se je na 11 srečanjih družilo od 7 do 13 oseb (skupaj **110**).

V mesecu septembru, ob obletnici rojstva Cirila Kosmača, so člani kluba brali njegova dela, gosta srečanja sta bila Bogdan Kosmač, nečak Cirila Kosmača, in Nevenka Janež, pobudnica Kosmačeve učne poti. Oktobra so člani prebirali dela Petre Škarja. V okviru bralnega kluba in na pobudo Posoškega razvojnega centra je Petra Škarja 28. oktobra 2025 izvedla predavanje *Kako napisati in izdati knjigo* kot dogodek za širšo javnost. Člani bralnega kluba so za decembrsko srečanje prebrali roman *Pasji park* Sofi Oksanen. Srečanje je potekalo v obliki biblioterapevtske delavnice, ki jo je vodila specializantka integrativne psihoterapije in prevajalka Živa Malovrh. Delavnico je omogočila Beletrina s sredstvi evropskega projekta Novel EU.

Bralni klub ima v tolminski knjižnici svoj kotiček, v katerem so bila za vsako srečanje izpostavljena dela na izbrano temo in povabilo na srečanje. Informacije o bralnem klubu, datumih srečanj in predlogih za branje so bile objavljene tudi v rubriki na spletni strani knjižnice. Novi člani so med drugim vabljeni preko družbenih omrežji in radijske oddaje. Knjižnica v sklopu bralnega kluba skrbi za promocijo kakovostnih novih knjig, nagrajenih del, domoznanskih vsebin (Beremo lokalno) ter obvešča o literarnih dogodkih v knjižnici.

Bralni klub izziva ново 2025

Konec leta 2025 je bralni klub dal pobudo za akcijo Bralni klub izziva – Koliko knjig v letu 2026 si upaš prebrati? Sodelujoči preko spleta oddajo namero, koliko knjig bodo prebrali v letu 2026. Podatke o prebranih knjigah zapisujejo na obrazec, ki ga mesečno oddajo v knjižnici ali na Posoškem razvojnem centru. Vsi, ki bodo dosegli zastavljeno število knjig, bodo prejeli nagrado. Pobuda predstavlja zanimivo motivacijo za branje, zato jo je knjižnica aktivno podprla in vključila v svoje dejavnosti.

³¹ Člani kluba so v 2025 brali biografije, japonsko in kitajsko književnost, poezijo, italijansko književnost, kresnike, pohodništvo v leposlovju, dela Cirila Kosmača, dela Petre Škarja, dela iz zbirke Moderni klasiki in roman *Pasji park*.

Tvoja, moja, naša knjižnica – radijska oddaja o knjigah in knjižnici

Bibliotekarka, ki pripravlja vsebine radijske oddaje, je v letu 2025 v 12 mesečnih radijskih oddajah poslušalcem predstavljala knjižne novosti in priporočila, jih obveščala o storitvah in dogajanju v knjižnici ter poročala o nagrajenih knjigah. O knjižnih novostih iz oddaje so obiskovalci knjižnice obveščeni na posebnih plakatih ter na spletni strani knjižnice.

Do konca leta 2025 je nastalo že 385 oddaj, ki so redno na programu Primorskega vala že 21 let. Del arhiva oddaj je dostopen tudi na spletni strani knjižnice. Preko radia, ki v lokalnem prostoru velja za najbolj poslušano radijsko postajo, knjižnica doseže širok krog potencialnih uporabnikov ter spodbuja k branju in širjenju bralne kulture tudi med nečlani knjižnice.

Knjižna pekarna

Tudi v letu 2025 je knjižnica s pripravljenimi knjižnimi paketi iz knjižne pekarne spodbujala izposajo in branje predvsem manj poznanih naslovov in avtorjev, ki bi sicer ostali prezrti. V vrečke, katerih vsebino bralci vidijo šele po izposoji, so med knjižne novosti dodana različna kakovostna leposlovna dela slovenskih ali tujih avtorjev.

Goodreads

Knjižnica je nadaljevala z opremljanjem novih knjig, ki so na istoimenskem portalu dosegle oceno najmanj 4 od 5, z nalepko *goodreads*. Na spletnem portalu so zbrane knjižne vsebine predvsem žanrske literature, ki jih ocenjujejo bralci z vsega sveta. S tovrstnim označevanjem želi knjižnica bralcem pomagati pri izboru pristoječnega gradiva ter jih usmeriti k branju kakovostne žanrske literature. Dosedanje izkušnje kažejo, da bralci pogosto posegajo po gradivu, označenem s to nalepko. Portal predstavlja tudi eno od orodij nabavne službe pri nakupu leposlovnega gradiva.

Priporočamo!

S priporočeno knjigo meseca knjižnica promovira kakovostno slovensko in prevedeno leposlovje. Knjige, označene z nalepkami Priporočamo!, so skupaj s preteklimi predlogi za kakovostno branje postavljene v posebne koticke v naših knjižnicah. Vsebine priporočenih knjig so bile objavljene tudi v rubriki Priporočamo na spletni strani knjižnice, kjer lahko bralci preverijo tudi dostopnost priporočenih naslovov v knjižnici, ter predstavljene v radijski oddaji. Priporočamo v 2025:

- Hiro Arikawa: MAČEK GRE NA POT
- Ann Napolitano: ŽIVIJO, LEPOTICA
- Amanda Prowse: ČAKAM, DA ZAČNEM
- Guadalupe Nettel: EDINKA
- Neige Sinno: ŽALOSTNI TIGER
- Anita Ogulin, Vasja Jager: TAKO ZELO VAS IMAM RADA
- David Nicholls: TUKAJ STE
- Kristina Kuzmič: TO BOM UREDILA
- Clare Leslie Hall: DEŽELA STRTIH DUŠ
- Carsten Henn: PEKARNICA ZGODB
- Mayte Uceda: PO NEBU TEČEJO REKE
- Mayte Uceda: GOSPODAR SLADKORJA

Najbolj brano 2025 novo 2025

Ob koncu leta 2025 je knjižnica na podlagi analize izposoje in letnega nabora literarnih nagrad pripravila promocijsko brošuro z najbolj branimi in nagrajenimi knjigami celotnega leta. Naslove je izpostavila tudi na promocijskih plakatih in jih uporabila kot novoletno dekoracijo.

Zdravilna moč branja ^{ново 2025}

V novi akciji spodbujanja branja knjižnica promovira knjige s področja biblioterapije. Izpostavljene so knjige, ki pomagajo razumeti in se soočiti z osebnimi težavami in drugimi izzivi, ki jih prinaša življenje. S pomočjo priporočene literature na spletnem portalu OMRA je nastalo 6 tematskih zgibank, ki pokrivajo različna področja osebnostnih težav: stres, bipolarna motnja, depresija, anksiozne motnje, osebnostne motnje, strategije preživetja. Knjige s seznamov so dobile oznako Zdravilna moč branja in so izpostavljene v koticu pri oddelku psihologije ter v posebni rubriki na spletni strani knjižnice.

Tematske razstave in bralne spodbude

S ciljem povečanja uporabe knjižnične zbirke in spodbujanja vseživljenjskega učenja je bilo tako v matični kot krajevnih knjižnicah pripravljenih več priložnostnih razstav gradiv na aktualne teme, ob nekaterih so bile pripravljene priložnostne zgibanke s tematskim seznamom gradiv. Priložnostne razstave nastajajo tudi ob različnih prireditvah in dogodkih, obletnicah znanih literatov, praznikih in podobno.

Datum	Vsebina
	Knjižnica Tolmin
Januar	Razstava Kevina Bortoluttija – knjige o Tolminu
Januar	Biografije in študije o Donaldu Trumpu
Februar	Priprave na maturo
Februar	Povratna vozovnica – Borut Klanjšček – knjige na temo jadriranja
Marec	Teden možganov – ob predavanju Nikolaje Munih
Marec	Odpikajmo nasilje – ob projektu RTV Slovenija; tudi zgibanka s seznamom priporočilnih knjig
April	Velika noč
Maj	Ciril Kosmač (ob predstavitvi knjige Balada o trobenti ...)
Maj	Migracije (ob predstavitvi knjige Kanadskim sanjam naproti); tudi zgibanka s seznamom del na temo migracij Med domom in tujino
Julij/avg	Knjige za poletje (žar, aktivnosti, recepti ...)
September	Demenca (ob predavanju Klare Golja)
September	Suhozid (ob razstavi)
Oktober	Mesec duševnega zdravja – koticek v času Festivala duševnega zdravja Goriške
November	14. 11. – dan diabetesa
December	Brati gore, medn. dan gora – ledeniki, splošna gorniška literatura

Obveščanje o novostih

Za odrasle bralce knjižnica redno pripravlja zgibanke s seznamami novega knjižničnega gradiva, ki so z neposredno povezavo na katalog Cobiss Plus dostopni tudi na spletni strani knjižnice.

Portal Dobreknjige.si

Na spletni strani knjižnica promovira portal Dobreknjige.si, ki ga soustvarjajo slovenske splošne knjižnice. V letu 2025 je Knjižnica Tolmin na portal prispevala 3 zapise. Do 31. 12. 2025 si je zapise, pripravljene v tolminski knjižnici, ogledalo 21.774 oseb.

S posebej izpostavljeno rubriko **Literarne nagrade** knjižnica ozavešča o nagrajenih delih kot spodbudi k širjenju bralne kulture in usmerjanju bralcev k branju kakovostne slovenske in tuje literature.

4.7 DOGODKI IN PRIREDITVE

V letu 2025 je knjižnica v lastni organizaciji ali v sodelovanju z drugimi pripravila številne prireditve in dogodke za odrasle in otroke, kar poleg bogatega prispevka k vseživljenjskemu učenju pozitivno prispeva k splošni prepoznavnosti knjižnice v javnosti in utrjevanju vloge knjižnice kot prostora druženja in središča lokalne skupnosti. Prostor za predavanja ali delavnice informativne in izobraževalne narave knjižnica kot del sodelovanja daje v uporabo različnim društvom in organizacijam (Čebelarsko društvo Tolmin, zavod Turizem Dolina Soče, Posoški razvojni center (Ljudska univerza Tolmin), Planinsko društvo Tolmin, Društvo diabetikov Tolmin, Klub zdravljenih alkoholikov Tolmin, Društvo upokojencev Tolmin, Društvo Šola zdravja, Lukatelce, Gimnazija Tolmin, OŠ Tolmin, itd.)

Knjižnica je sodelovala tudi na nekaterih prireditvah izven knjižničnih prostorov (Infontana, Tolminke valčkov šum). Knjižnica večino dogodkov za odrasle organizira v Knjižnici Tolmin, glede na prepoznan interes lokalnega okolja pa tudi v krajevnih knjižnicah, predvsem vsebine za mlajše. Nekateri dogodki, predavanja ipd. so že bili navedeni v predhodnih poglavjih ob posameznem projektu.

V vseh enotah knjižnice je bilo skupaj izvedenih **190** prireditev, razstav in drugih splošni javnosti dostopnih dogodkov z raznoliko vsebino (razvedrilne, izobraževalne, bralno-spodbujevalne) za različne starostne in ciljne skupine, ki jih je skupaj obiskalo okoli **5.300** obiskovalcev (obiska dogodkov izven knjižnice ter obiska razstav izven otvoritve knjižnica ne zabeleži).

Evidenčna tabela izvedenih dogodkov in prireditev:

	Načrtovano 2025 Tolmin	Realizacija 2025 Tolmin	Načrtovano 2025 Bovec	Realizacija 2025 Bovec	Načrtovano 2025 Kobarid	Realizacija 2025 Kobarid	Načrtovano 2025 skupaj	Realizacija 2025 skupaj
Dogodki in prireditve za odrasle	66	83	33	24	9	9	108	116
bralna kultura	20	30	14	15	1	1	35	
razstava	6	5			1	3	7	
dokumentarna razstava	3	7			1		4	
predstava	1	1			0		1	
film	5	5			0		5	
glasba	1				0		1	
potopis	6	6	2	2	3	2	11	
predavanje	18	22	2	1	2	2	22	
delavnica	1	1	2		0		3	
računalniška usposabljanja ¹	0		12	5	0		12	
drugo	5	6	1	1	1	1	7	
Dogodki in prireditve za otroke	26	40	13	14	15	20	54	74
bralna kultura za otroke	12	21	10	12	11	16	33	
razstava za otroke	1	3			0		1	
delavnica za otroke	10	12	2	1	3	3	15	
predstava za otroke	2	2	1	1	1	1	4	
film	1	1			0		1	
drugo	1	1			0		1	
Skupaj	92	123	46	38	24	29	162	190

4.7.1 Dogodki in prireditve za odrasle Predstavitve knjig

Knjižnica je samostojno ali v sodelovanju z drugimi organizatorji izvedla več predstavitev knjig za odrasle z lokalnimi in drugimi slovenskimi avtorji. Predstavitve knjig so bile izvedene kot samostojen dogodek ali v sklopu različnih projektov, zato so lahko v različnih poglavjih navedene večkrat. Predstavitve knjig domačih avtorjev oziroma del z domoznansko vsebino so posebej izpostavljene z oznako »Beremo lokalno«.

Izvedene predstavitve knjig v Knjižnici Tolmin (domoznanske vsebine – Beremo lokalno):

- Ciril Kosmač: Balada o trobenti in oblaku (celovita izdaja)
- Milan Jež: Divji nageljni
- Peter Mrak: Zgrabi življenje
- Vojko Rutar: Zadnje pesmi
- Vojko Žagar: Soča, skrivnostna reka
- Janko Humar: Juliana

Izvedene predstavitve knjig v Knjižnici Bovec:

- Vojko Žagar: Soča, skrivnostna reka

Izvedene predstavitve knjig v Knjižnici Kobarid:

- Andrej Štremfelj: Moč noči je v svetlobi zvezd (uvod Primorci beremo)

Poleg lokalnih je Knjižnica Tolmin gostila tudi druge slovenske avtorje in organizirala predstavitve avtorskih del:

- Ivana Gantar: Sreča je, če vseeno zmoreš
- Marjana Jager: Ocean življenja
- Urška Strle: Kanadskim sanjam naproti
- Irena Cerar: Svetišča narave (Primorci beremo)
- Jerneja Jošar: Trajnostni vrt (Knjižnica semen)
- Petra Škarja: Kako napisati in izdati knjigo (Bralni klub)
- Irena Svetek (zaključek Primorci beremo)

Obletnico smrti promotorke branja Mance Košir (Mančin dan) je knjižnica obeležila z dogodkoma v knjižnicah Tolmin (v sodelovanju z društvom Hospic) in Bovec.

Povratna vozovnica

Potopisna predavanja v knjižnicah Tolmin, Kobarid in Bovec so organizirana pod skupnim imenom Povratna vozovnica. Predavanja so zastavljena sezonsko od oktobra do februarja ter vsebinsko raznolika (različne celine, različni pristopi predavateljev). V letu 2025 je bilo v Tolminu organiziranih 6 potopisnih predavanj, 2 v Kobaridu in 2 v Bovcu, skupaj se jih je udeležilo okoli 550 oseb.

Poskrbite za svoje zdravje

Predavanja na temo zdravja je knjižnica organizirala v sodelovanju z lokalnimi zdravstvenimi inštitucijami in društvi.

V tem ciklusu so se v Knjižnici Tolmin zvrstila predavanja:

- Sanela Banović: Motivacija in zaupanje (s Klubom zdravljenih alkoholikov Tolmin)
- Vesna Radonić Miholič: V duševnosti obujen vir moči za spoprijemanje z izzivi življenja po zaključenem zdravljenju raka (z društvom Za zdrave dojke)
- Nena Dautanac: Ah, ti odnosi (s Klubom zdravljenih alkoholikov Tolmin)

Knjižnica Kobarid je v sodelovanju z društvom diabetikov Tolmin in Dializnim centrom Kobarid organizirala predavanje Maje Martinuč Bergoč, dr. med. spec. int., nefrolog:

- Zdrave ledvice in vloga vitamina D v telesu.

Teden splošnih knjižnic

Skupaj z ostalimi slovenskimi splošnimi knjižnicami je tudi tolminska knjižnica dogodke v tem tednu promovirala pod skupnim sloganom Zaupam knjižnici! in ob tem poudarila vlogo knjižnic kot dostopnih, zaupanja vrednih in vključujočih prostorov znanja, kulture in povezovanja. Novim članom je knjižnica na dan slovenskih splošnih knjižnic, 20. 11., ponudila brezplačno letno članarino. Ob zaključku tedna, 22. 11., je s priložnostno razstavo stripov knjižnica obeležila tudi prvi nacionalni dan stripa.

Bukvarna

V knjižnicah v Tolminu, Kobaridu in Bovcu je bila organizirana Bukvarna, sejem rabljenih in odpisanih knjig. V Kobaridu je potekala v tednu kulture v februarju, v Tolminu ob 23. aprilu, svetovnem dnevu knjige, v Bovcu pa v tednu splošnih knjižnic v novembru. Knjižnica Bovec odpisano gradivo tudi sicer ponuja zainteresirani javnosti v namenskem kotičku ob vhodu v knjižnico. Tako pridobljena sredstva knjižnica namenja izključno nakupu novega gradiva.

Festival Brati gore

Ob mednarodnem dnevu gora in festivalu Brati gore je tolminska knjižnica v sodelovanju s Posoškim razvojnim centrom (Info točka Alpske konvencije) in Planinskim društvom Tolmin organizirala predavanje Mihe Pavška, Ledeniki.

Kino pod brezami in druge poletne prireditve v okviru Tminskega poletja

Tudi v letu 2025 je bil atrij knjižnice eno od prizorišč dogodkov Tminskega poletja. V že 10. sezoni poletnega Kina pod brezami se je pred tolminsko knjižnico v soorganizaciji s Kinogledališčem Tolmin odvilo 5 filmskih projekcij za odrasle in 1 film za otroke.

V okviru Tminskega poletja in Evropske prestolnice kulture smo gostili mednarodno potujočo multimedijško predstavo E for Europe (Na poteh Evrope).

Med poletjem se je odvijalo nekaj dogodkov za otroke: dva pravljlična dopoldneva z Lisico Mico in ustvarjalno delavnico z Malo hišo in dve gledališki predstavi.

Vseh dogodkov v sklopu Tminskega poletja se je na lokaciji knjižnice udeležilo okoli 1.000 oseb.

Festival soške postrvi 2025

Na Festivalu soške postrvi, ki ga organizira zavod Turizem Dolina Soče, je knjižnica kot partnerica festivala v galeriji tolminske knjižnice gostila predavanje Daniela Rojška z naslovom Soški ledeniki.

Tolminke valčkov šum

Knjižnica je z ustvarjalno delavnico izdelave knjižnih kazalk in predstavitev drugih aktivnosti knjižnice ter promocijo branja in povabilom k brezplačnemu vpisu sodelovala na celodnevem družabnem dogodku na pešpoti ob Tolminki. Z vključevanjem v različne občinske dogodke knjižnica aktivno promovira svojo dejavnost med širšo javnostjo.

Pohod po Kosmačevi učni poti

Pohod po KUP, ki tradicionalno poteka tretjo soboto v maju in nastaja v sodelovanju več organizatorjev, se vsako leto zaključi pred Knjižnico Tolmin. Kulturni program ob zaključku dogodka je postregel z brano dramsko uprizoritvijo odlomkov iz Kosmačeve novele Balada o trobenti in oblaku v izvedbi dijakinje in dijaka Gimnazije Tolmin.

Festival zdravja

Knjižnica Tolmin je junija sodelovala na Festivalu zdravja, ki ga organizira Zdravstveni dom Tolmin in je v letu 2025 potekal v Tolminu. Predstavila je tematske knjige o zdravju, promovirala knjižnično dejavnost in branje ter ponudila brezplačen vpis v knjižnico. Ob tej priložnosti je nastal nov projekt knjižnice Zdravilna moč branja.

Razstave

V galeriji tolminske knjižnice je bilo preko celega leta postavljenih 10 vsebinsko različnih razstav za različne ciljne skupine. Nekaj razstav je bilo postavljenih tudi v Knjižnici Kobarid, razstavljali so tudi lokalni osnovnošolci. Razstave so bile namenjene različnim starostnim skupinam.

Knjižnica Tolmin

Galerija:

- Kevin Bortolutti: Tolmin skozi objektiv KEE.BEE.SHOTS (16. 1.–14. 2. 2025).
- 70 let Tminske pustne muzike (20. 2.–13. 3. 2025).
- Pod do Novega biografskega leksikona (20. 3.–14. 4. 2025).
- KoKo Dajsa v mestu (Maša Ogrizek, ilustracije Miha Hančič) (15.–29. 4. 2025).
- 11. pregledna razstava fotografske skupne PD Tolmin (7.–23. 5. 2025).
- 20 let naziva Eko vrtec (VVZ Ilke devetak Bignami Tolmin) (27. 5.–10. 6. 2025).
- Jana Dolenc: Odstiranja (18. 6.–22. 8. 2025).
- Kup kamenja ali dragocena dediščina: suhozid na Goriškem (16. 9.–7. 10. 2025).
- Poklon volni (11. 10.–4. 11. 2025).
- Dare Trobec: Takrat (6. 11. 2026–5. 1. 2026).

V okviru razstave Poklon volni se je v oktobru odvilo več spremljevalnih dogodkov, ki smo jih organizirali v sodelovanju z Društvom rejcev drobnice Idrija – Cerčno:

- Predavanje Darje Lampret in Darinke Bašič: Pozitivni in terapevtski učinki volne.
- Petra Zoubek: predstavitev projektne naloge obuditev čistilne tovarne za volno Podbrdo.
- Rokodelska delavnica za otroke: tkanje na tkalske deščice.

Manjše razstave so bile postavljene v 1. nadstropju knjižnice ob vhodu v izposojevalni del³²:

- V okviru Bralnic pod slamnikom, razstava likovnih izdelkov Vrta Tolmin (21. 3.–14.4.).

Pravljlično sobo v Knjižnici Tolmin so tudi v letu 2025 z likovnimi razstavami krasili otroci iz OŠ Most na Soči in podružnic.

Knjižnica Kobarid

Razstave v Knjižnici Kobarid:

- ob 50. obletnici izida pesniške zbirke Desperado Tonic Water je Knjižnica Kobarid gostila razstavo "DESPERADO kafe s Feotom", ki je nastala v organizaciji Fundacije Poti miru v Posočju, pri vsebinskem delu pa je sodeloval tudi domoznanski oddelek knjižnice,
- svoje likovno delo je razstavil lokalni umetnik Damijan Šturm,
- razstavo ročnih del je pripravila članica knjižnice Stela Faletič.

³² Domoznanske razstave so navedene v nadaljevanju.

Od februarja do decembra 2025 se je v kobarški knjižnici zvrstilo tudi veliko likovnih razstav učencev OŠ Kobarid, učencev iz podružnične šole Breginj in otrok iz vrtca Smast:

- likovna razstava učencev 2. razreda, Zlato jabolko
- likovna razstava v okviru eTwinning projekta, Svet čebel skozi oči četrtošolcev
- likovna razstava učencev 3. razreda, O miški, ki je zbirala pogum
- likovna razstava učencev 3. in 4. razreda PŠ Breginj, Izgubljena duša
- likovna razstava učencev 3. in 4. razreda PŠ Breginj, Moj Miro
- likovna razstava učencev 3. razreda, poustvarjanje po pravljici Dolgočasnež
- likovna razstava otrok iz vrtca Smast, poustvarjanje po pravljici Sitnobe sitne
- likovna razstava v okviru eTwinning projekta, 1. razred, Little citizens of Europe

Knjižnica Bovec

V preddverju Knjižnice Bovec so tudi v letu 2025 svoje likovne izdelke razstavljali otroci iz vrtca Bovec.

4.7.2 Dogodki in prireditve za otroke in mlade

Mednarodni dan knjig za otroke

Ob 2. aprilu, mednarodnem dnevu knjig za otroke, je bila v galeriji tolminske knjižnice organizirana prireditev Kraljična na zrnju graha – glasbeni kamišibaj v samostojni izvedbi strokovnih delavcev knjižnice.

Ure pravljic z Lisico Mico z ustvarjalnimi delavnicami

V jesensko-zimskem času so knjižničarke v vseh treh krajevnih knjižnicah pripravile ure pravljic in s tem skrbele za spodbujanje porajajoče se pismenosti med otroki od 4. leta dalje. V Tolminu in Kobaridu je bilo izvedenih 9 pravljličnih ur, dodatno v Tolminu dve v sklopu Tminskega poletja, v Bovcu 6. Pripovedovanju so knjižničarke redno dodajale ustvarjalne delavnice in s tem dodatno spodbujale otroško domišljijo in kreativnost.

V letu 2025 je bilo skupaj izvedenih 26 pravljličnih ur z ustvarjalno delavnico, ki se jih je udeležilo **479** otrok (19 več kot v 2024).

Mala lisica Mica ново 2025

Kot odgovor na prepoznane potrebe prebivalcev in organizacijske možnosti je knjižnica z novo sezono 2025/2026 pripravila dodatne vsebine za malčke in njihove starše. Knjižničarke v knjižnicah Tolmin, Kobarid in Bovec so poleg utečenih pravljličnih ur za otroke 4+ pripravile igrive pravljlične ure za malčke od 1 – 3 let in njihove starše z namenom spodbujanja predbralne pismenosti in hkrati motiviranja in ozaveščanja staršev o pomembnosti branja od rojstva dalje. V Tolminu je bila izvedena 1 igriva pravljlična ura, v Bovcu 2, v Kobaridu pa so termini predvideni v letu 2026. Udeležilo se jih je **19** otrok.

Šahovske delavnice

V Knjižnici Tolmin so v sodelovanju s Šahovskim društvom Tolmin in šahovsko velemojstrico Darjo Kapš (poletni šahovski tabor) tudi v 2025 potekale šahovske delavnice. Izvedenih je bilo 8 delavnic, ki se jih je skupaj udeležilo približno **20** udeležencev. Knjižnica je šah kot način preživljanja prostega časa promovirala tudi sicer, saj je v vseh krajevnih enotah na voljo šahovska garnitura in izpostavljena literatura o šahu.

Infontana

Informativni dogodek Infontana je tudi v septembru 2025 v središču Tolmina organizirala Mala hiša (Zavod KŠM) z namenom staršem in otrokom predstaviti nabor pristočasnih in obšolskih dejavnosti v občini Tolmin. Med številnimi ponudniki se je ponovno predstavila tudi tolminska

knjižnica, da bi tudi na tovrstnih dogodkih, kjer običajno prevladujejo športne dejavnosti, pokazali raznolikost knjižnične ponudbe za mlade in predvsem poudarili pomembnost branja kot prostočasne dejavnosti. Otroci so poleg različnih informativnih gradiv na stojnici reševali tematske križanke, povezane z jubilejno sezono akcije Moja knjižnica. Na dogodku je sodelovalo pribl. **20** otrok.

Prireditve s PGD Tolmin

Tudi v oktobru 2025, mesecu požarne varnosti, so gasilci PGD Tolmin pred tolminsko knjižnico za otroke in njihove starše pripravili prikaz gašenja, reševanja in opreme. Prireditve se je udeležilo pribl. **40** oseb.

Ustvarjalne delavnice s 3D svinčniki

V knjižnicah Kobarid in Bovec so bile v počitniškem času organizirane 4 ustvarjalne delavnice s 3D svinčniki, ki se jih je skupaj udeležilo **36** otrok.

Ustvarjalna delavnica – Praznujemo s Kosmačem

Konec septembra, ko praznujemo Kosmačev rojstni dan, je knjižnica namesto običajnega dneva knjižnice, poleg priložnostne domoznanske razstave in druge promocije, pripravila ustvarjalno delavnico izdelave voščilnic (za vse generacije), ki se jo je udeležilo **6** oseb.

POPRI – podjetniške delavnice ^{ново 2025}

V začetku leta 2025 je Knjižnica Tolmin gostila dvodnevne podjetniške delavnice za mlade POPRI. Delavnice organizira Primorski tehnološki park, s katerim je knjižnica podpisala Dogovor o sodelovanju v programih razvoja večšin podjetnosti, inovativnosti in ustvarjalnosti med mladimi. Sodelovalo je **55** dijakov tolminske gimnazije.

4.8 DOMOZNANSKA DEJAVNOST

Zbirka domoznanskega gradiva

Knjižnica skladno s 16. členom Zakona o knjižničarstvu zbira, obdeluje, hrani in posreduje knjižno in neknjižno gradivo, ki obravnava območje občin Bovec, Kobarid in Tolmin ter zamejstva z različnih vidikov. Knjižnica zbira različne vrste gradiv in pri tem aktivno sodeluje z lokalnimi, zamejskimi in drugimi institucijami (šole, muzeji...) ter redno sledi in shranjuje aktualno objavljene domoznanske vsebine v dnevem časopisju. Redko domoznansko gradivo knjižnica išče tudi preko različnih spletnih dražb in trgovin (Ebay, Delcampe, Amazon ...) ter sledi ponudbi v katalogih antikvariatov.

V letu 2025 je bilo v domoznansko zbirko dodanih **123** monografskih publikacij in **22** izvodov serijskih publikacij ter **101** zapis za članke oz. spletne vire (Cilj 4. Ukrep 8. Katalogizacija domoznanskih vsebin), ki so bili digitalizirani in dodani v dCobiss (Cilj 4. Ukrep 10. Digitalizacija) z namenom dostopnosti na namenskih računalnikih v knjižnici. Knjižnica je od zasebnega prodajalca odkupila **1** plakat z otvoritve tolminske knjižnice in ga dodala v domoznansko zbirko.

Pripravljena je bil promocijski letak za Kosmačevo spletno izhodišče, predstavitev domoznanskega oddelka in različnih, predvsem spletnih gradiv, je bila izvedena tudi v sklopu obiskov šolskih skupin.

S pomočjo zbranega gradiva in digitalnih virov z domoznansko vsebino knjižnica obeležuje obletnice rojstev/smrti pomembnejših domačih ustvarjalcev ter ohranja pisno kulturno dediščino, ki jo strokovni delavci vključujejo tudi v program bibliopedagoških ur in drugo strokovno delo. Gradivo je med drugim pomemben vir za lokalne študije in raziskovanja, pogosto tudi za druge inštitucije. (Cilj 5. Dediščinska pismenost)

Na spletni strani je knjižnica v začetku leta objavila bibliografijo monografskih in serijskih publikacij z domoznansko vsebino, pridobljenih v preteklem letu.

Med drugim je domoznanski oddelek pripravil digitalni arhiv žigov različnih lokalnih bralnih in kulturnih društev iz starih publikacij, ki jih knjižnica hrani, ter nadaljeval z digitalizacijo starih razglednic in drugih gradiv.

Beremo lokalno

Z označevanjem knjig z logotipom Beremo lokalno knjižnica dodatno opozarja na lokalne vsebine v knjižnični zbirki ter prispeva k širjenju dediščinske pismenosti (Cilj 5). V tolminski knjižnici so v namenskem kotičku izpostavljene vsebine novejšega gradiva z lokalno vsebino in/ali avtorji. V letu 2025 je bilo tako označenih 22 naslovov knjig, posodobljena je bila tudi rubrika Beremo lokalno na spletni strani. Kar nekaj naslovov iz nabora knjig z oznako Beremo lokalno je bilo v knjižnici tudi predstavljenih širši javnosti (glej 4.7.1 Predstavitve knjig).

Obrazi slovenskih pokrajin

Od leta 2012 knjižnica sodeluje pri ustvarjanju spletnega biografskega leksikona Primorci.si (246 vnosov oseb), ki se je v letu 2020 združil z drugimi slovenskimi portali pod enotnim imenom Obrazi slovenskih pokrajin. Domoznanski oddelek je v letu 2025 pripravil 5 novih vnosov za portal.

Pogovori z znanimi Primorci

Spomladi 2025 je tolminska knjižnica v sklopu projekta Pogovori z znanimi Primorci (Obrazi slovenskih pokrajin), ki poteka v sodelovanju vseh knjižnic Goriškega območja, gostila etnologa in sociologa Silvestra Gaberščka. Pogovor je bil objavljen tudi na Youtube kanalu in spletni strani knjižnice.

Predstavitve knjig lokalnih avtorjev in vsebin

Knjižnica je organizirala več predstavitev knjig domačih avtorjev oziroma del z domoznansko vsebino, ki so že navedeni v poglavju 4.7.1 Predstavitve knjig.

Domoznanske razstave

Razstave z domoznansko vsebino so praviloma postavljene v 1. nadstropju tolminske knjižnice. V letu 2025 so bile pripravljene 4 take razstave:

- Dokumentarna razstava ob 45. obletnici stavbe Knjižnice Tolmin
- Kosmačeva beseda kot voščilo: pregledna razstava citatov iz Kosmačevih del, ki jih je knjižnica v zadnjih 20 letih uporabila kot novoletno voščilo
- 70-letnica Gasilske zveze Tolmin (razstava nagrajenih del likovno-fotografskega natečaja)
- SOOD (Skrito-Odkrito-Ohranjeno-Dostopno): razstava ob 3. decembru

E-domoznanstvo

Digitalizacija artoteke z dCobiss

Aktualne članke z lokalno pomembnimi vsebinami knjižnica v e-obliki shranjuje z uporabo OCR in s pomočjo sistema dCobiss, kar je v sodelovanju z IZUM inovativen način digitalizacije artoteke. Ta omogoča avtorsko zaščiten dostop do lokalno pomembnih vsebin v sistemu Cobiss na namenskem računalniku v knjižnici. V lokalni katalog smo dodali 52 od 511 digitaliziranih člankov.

Poleg namenskega računalnika v Knjižnici Tolmin je od jeseni 2024 dostop do digitaliziranih in katalogiziranih vsebin omogočen tudi v knjižnicah v Bovcu in Kobaridu, s čimer knjižnica

domoznanske vsebine približuje tudi članom, ki iz različnih razlogov ne obiskujejo tolminske enote, kjer se nahaja domoznanski oddelek.

Domoznanski portali in e-arhiv razglednic

Na namenskih računalnikih so poleg tega dodane neposredne povezave do domoznanskih portalov (dLib, Kamra, Obrazi slovenskih pokrajin), ki jih soustvarja tudi domoznanski oddelek tolminske knjižnice, ter domoznanskih vsebin na spletni strani knjižnice, v Tolminu tudi e-dostop do digitalnega arhiva starih razglednic, ki jih hrani domoznanski oddelek (Cilj 4. Optimizacija dostopa do lokalno pomembnega gradiva).

Projekt SOOD (Skrito – odkrito – ohranjeno – dostopno)

V letu 2025 je tolminska knjižnica v sodelovanju z Goriško knjižnico (OOK) ter Ministrstvom za kulturo v sklopu projekta SOOD digitalizirala starejša šolska glasila, ki jih hrani v domoznanskem oddelku. Digitalizirana glasila so objavljena na portalu dLib ter predstavljena na dokumentarni domoznanski razstavi, ki je bila v tolminski knjižnici na ogled od 3. 12. 2025 do konca januarja 2026.

Skupaj ohranjamo spomine novi 2025

Od jeseni 2025 dalje je domoznanski oddelek zastavil promocijo zbiranja raznolikega domoznanskega gradiva pod naslovom Skupaj ohranjamo spomine. Gre za spodbudo lokalnim prebivalcem in ozaveščanju o pomenu dediščine, ki jo želimo ohraniti.

4.9 OBLIKE DEJAVNOSTI ZA RANLJIVE SKUPINE

Kot splošna knjižnica, namenjena vsem prebivalcem lokalnega okolja, si Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin v izvajanje svoje dejavnosti prizadeva vključevati tudi ranljive skupine uporabnikov. Knjižnica med drugim aktivno sodeluje z Varstveno delovnim centrom Tolmin, vsemi enotami Doma upokojencev Podbrdo ter Podružnično šolo za otroke s posebnimi potrebami pri OŠ Tolmin. Knjižnico brezplačno uporabljajo tudi člani skupnosti Srečanje iz Čadrga.

Knjižnica je članom ponujala elektronske in zvočne knjige, ki olajšajo branje oz. dostop do literature tudi senzorno oviranim, poleg tega so knjige z večjim tiskom posebej označene. Lažje berljiva mladinska literatura je označena z nalepko »dislektikom prijazno«, v sklopu projekta Koraki do branja pa knjižnica omogoča izbor knjig glede na bralne zmožnosti otrok. Kot pomoč pri učenju branja na namenskem tabličnem računalniku so člani imeli možnost uporabe aplikacije Kobi v knjižnicah v Tolminu in Kobaridu.

S storitvami Dostavne knjižnice so knjižnične storitve na voljo tudi najranljivejšim skupinam v oddaljenih krajih, Potujoča knjižnica pa z avtomatizirano dvižno ploščadjo in prostorno enonivojsko notranjostjo omogoča dostop tudi gibalno oviranim. Z izjemo bovške knjižnice so gibalno oviranim dostopne vse enote knjižnice.

EU kartica za invalide novi 2025

Z letom 2025 je knjižnica omogočila brezplačno članstvo invalidom z EU kartico za invalide. V 2025 je to možnost izkoristilo 15 članov.

Univerzalna dostopnost javnih zgradb

Urbanistični inštitut Republike Slovenije (UIRS) v okviru projekta "Vseslovenska akcija ozaveščanja o socialnem vključevanju invalidov" izvaja ocenjevanje dostopnosti komercialnih in javnih objektov, katerih storitve so vključene na seznam ponudnikov ugodnosti za imetnike EU kartice za invalide. Med te objekte z vključitvijo na seznam ponudnikov sodi tudi Knjižnica

Cirila Kosmača Tolmin z vsemi svojimi oddelki. V 2025 je bil izveden ogled in analiza dostopnosti knjižnic Tolmin, Kobarid in Bovec, kjer je vključena tako analiza stavbe in posameznih prostorov kot širše okolice. Bibliobus ni bil analiziran. Z izjemo Knjižnice Tolmin, kjer stavbo upravlja knjižnica sama, sta oddelka Kobarid in Bovec umeščena v občinske stavbe. Knjižnica je preverila možnosti v poročilih predlaganih prilagoditev in nekatere manjše uredila takoj, sredstva za dodatne prilagoditve pa je umestila v letne načrte za pripravo občinskih proračunov. O izvedenih analizah je knjižnica obvestila tudi posamezne občine, v Bovcu je predstavnik občine sodeloval tudi pri ogledu.

Sodelovanje z VDC Tolmin

Knjižnica že vrsto let dobro sodeluje z Varstveno delovnim centrom Tolmin. Vsako leto njihove varovance povabi k sodelovanju v prilagojeni različici akcije Moja knjižnica, varovanci pa tolminsko knjižnico obiskujejo tudi ob drugih priložnostih, občasno v knjižnici pripravijo tudi dogodke ali razstave. VDC Tolmin je tudi eno od postajališč bibliobusa, ki ga po zaslugi vgrajene dvizne ploščadi in prostorne notranjosti lahko obišejo tudi gibalno ovirane osebe.

Sodelovanje s PŠIUOPP pri OŠ Franceta Bevka Tolmin

Knjižnica tradicionalno dobro sodeluje tudi z Podružnično šolo za izobraževanje in usposabljanje otrok s posebnimi potrebami pri OŠ Franceta Bevka Tolmin (PŠIUOPP). Učenci vsako leto sodelujejo v akciji Moja knjižnica, kjer so pravila akcije prilagojena njihovim bralnim sposobnostim in jih k branju spodbuja tudi uporabna nagrada. Zaradi akcije in tudi sicer učenci PŠIUOPP redno obiskujejo Knjižnico Tolmin.

Sodelovanje z Domom upokojencev Podbrdo

Vse enote Doma upokojencev Podbrdo obiskuje Potujoča knjižnica, ki z vgrajeno dvizno ploščadjo in prostorno enonivojsko notranjostjo omogoča dostop tudi gibalno oviranim starejšim osebam.

Skupina varovancev iz enote Petrovo Brdo je sodelovala v prilagojeni izdaji akcije Moja knjižnica.

Moja knjižnica – posebna izdaja

Z novembrom 2023 je knjižnica za varovance VDC Tolmin in skupino uporabnikov Doma upokojencev Podbrdo, enota Petrovo Brdo pripravila prenovljeno in prilagojeno različico akcije spodbujanja branja Moja knjižnica, namenjeno uporabnikom z intelektualno oviro. Bibliotekarka, zadolžena za projekt, je v sodelovanju s terapevti pripravila prilagojen bralni karton in varovance povabila k obisku knjižnice.

V sezoni 2024/2024 je akcijo uspešno končalo **19** uporabnikov VDC Tolmin in **6** stanovalcev DU Petrovo Brdo, ki so skupaj prebrali 300 knjig.

4.10 STROKOVNA POMOČ IN SODELOVANJE

Katalogizacija

Kot v preteklih letih je knjižnica tudi v letu 2025 pri katalogizaciji gradiva zagotavljala strokovno pomoč knjižnici Tolminskega muzeja in ažurirala bibliografije raziskovalcev za nekatere posameznike.

IZUM - Cobiss

Knjižnica redno sodeluje z IZUM pri sporočanju težav in predlogov ter implementaciji izboljšav v sistemu Cobiss. V nacionalno skupino za Cobiss, ki deluje pri koordinaciji OOK, je vključen tudi strokovni delavec iz tolminske knjižnice, kar poleg dodatnih obveznosti prinaša

tudi prednosti, saj ima knjižnica s tem boljše možnosti vplivanja na spremembe in prilagoditve programske opreme ter neposreden stik z njenimi razvijalci. Zagotavljanje optimalne uporabniške izkušnje tako na strani strokovnih delavcev kot članov knjižnice pri uporabi sistema Cobiss zahteva vedno več internega dela ter povezovanja z IZUM, kar posredno vedno bolj vpliva tudi na vsebino in notranjo organizacijo dela v knjižnici.

Prehod na Cobiss Lib posebnost 2025

V letu 2025 je tolminska knjižnica izvedla prehod na novo verzijo programske opreme Cobiss Lib, kar je zahtevalo veliko dodatnega usposabljanja in dodatnega internega dela. Strokovni delavci so uvajanje izvajali pretežno v času rednega dela.

Študijska praksa

Knjižnica je tudi v letu 2025 sodelovala z oddelkom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo UL pri izvedbi študijske prakse. Pod mentorstvom bibliotekarja v tolminski knjižnici je študijsko prakso v 2025 opravljala ena študentka.

Obisk iz Mestne knjižnice in čitalnice Idrija

V maju 2025 so tolminsko knjižnico v sklopu strokovne ekskurzije obiskali knjižničarji in knjižničarke Mestne knjižnice in čitalnice Idrija. Zaposleni so jim predstavili raznolikost knjižničnih storitev, ki jih tolminska knjižnica s svojimi oddelki ponuja, predstavljen jim je bil sistem RFID, del obiska pa je bil namenjen tudi izmenjavi dobrih praks in neformalnemu druženju zaposlenih iz obeh zavodov.

Strokovna združenja

Večina strokovnih delavcev je bila tudi v letu 2025 vključena v Društvo bibliotekarjev Primorske in Notranjske.

Direktorica je bila aktivno vključena v delovno skupino za pripravo izhodišč za analizo lokalne skupnosti pri Združenju splošnih knjižnic, ki je svoje delo zaključila z januarjem 2026.

Lokalni program za kulturo v občini Tolmin

Direktorica je bila v letu 2024 skupaj z nekaterimi drugimi predstavniki kulturnih in nevladnih organizacij ter zainteresirane javnosti imenovana v delovno skupino za pripravo programa za kulturo v občini Tolmin za obdobje do 2030. Dokument je bil predstavljen v tolminski knjižnici v aprilu 2025 ter v maju potrjen na tolminskem občinskem svetu in predstavlja pomembno podlago za nadaljnji razvoj in investicije ter kadrovske okrepitve na področju kulture v občini, vključno s knjižnico.

4.11 PROMOCIJA KNJIŽNICE IN DEJAVNOSTI

Knjižnično zbirko in storitve je knjižnica na različne načine in skozi raznolike dejavnosti redno promovirala tako v prostorih knjižnic kot tudi v radijski oddaji Tvoja, moja, naša knjižnica na radijski postaji Primorski val ter s sodelovanjem na različnih dogodkih izven prostorov knjižnice (dogodki drugih organizatorjev). Lokalni radio je vsako jutro obveščal uporabnike o obiskih Potujoče knjižnice in drugih zanimivih knjižničnih dejavnostih. Prispevke v zvezi s knjižnico je pripravljala tudi lokalna TV postaja TV Tmin.

Knjižnica je aktivna na družbenih omrežjih Facebook in Instagram, ima svoj Youtube kanal ter spletno stran, ki je redno ažurirana. Različne dogodke in aktualne novice v zvezi z dogajanjem in odprtostjo je knjižnica delila preko lokalne radijske in TV postaj ter s plakati, poslanimi v različne lokalne organizacije, podjetja in lokalne skupnosti. Informacije o dogodkih in dejavnostih v knjižnici ter vabila na prireditve so prejeli tudi različni mediji, na spletni strani

pa knjižnica ponuja možnost naročanja na e-novice, s katerimi zainteresirano javnost obvešča o dogodkih, projektih ipd.

Prispevki o knjižnici so bili objavljeni v lokalnem časopisu (Sočasnik) in med zamejskimi Slovenci (Dom).

4.12 RAZNO

Erasmus+ novo 2025

V letu 2025 je knjižnica z uspešno prijavo na razpis Erasmus+ 2025, KA122 (področje izobraževanja odraslih) prvič pridobila evropska sredstva na tem področju. Prijavila je projekt *Usposabljanje zaposlenih v splošni knjižnici za delo s starejšimi uporabniki na področju digitalnega opismenjevanja*, v sklopu katerega je načrtovala izvedbo dveh mobilnosti. Knjižnica je v ta namen pridobila nepovratna finančna sredstva³³, do katerih bo upravičena glede na potrjeno ustreznost realizacije projektnih ciljev in končno poročilo. Projekt traja od 1. 6. 2025 do 30. 6. 2026. Prva mobilnost je bila izvedena novembra 2025 v obliki sledenja na delovnem mestu, organizacija gostiteljica je bila knjižnica Randers na Danskem z vključenimi več primeri dobrih praks drugih knjižnic (Dokk1 v Aarhusu, knjižnica v Albertslundu, glavna knjižnica v Kopenhagenu ter kraljeva knjižnica Black diamond). Knjižnica je pripravila vso potrebno dokumentacijo (učni načrti, sporazumi ipd.) ter samostojno poskrbela za celotno izvedbo mobilnosti. Udeležile so se je 4 zaposlene, ki so po izvedeni mobilnosti pripravile vsa potrebna poročila in v januarju 2026 izvedle predstavitev za zaposlene s ciljem prenosa novih znanj in primerov dobrih praks na vse strokovne delavce. Cilj mobilnosti je bil pridobiti vpogled v izkušnje drugih knjižnic pri izvajanju različnih aktivnosti za odrasle in starejše uporabnike knjižnice predvsem na področju digitalnega opismenjevanja.

Projekt se z izvedbo druge mobilnosti v januarju 2026 (strukturirani tečaj Andragogika v praksi v Malagi, Španija) nadaljuje v leto 2026.

E-opomini novo 2025

Knjižnica je jeseni 2025 začela z obveščanjem članov o prehodu na elektronsko pošiljanje opominov z letom 2026 in jih pozivala k ureditvi kontaktnih e-naslovov. V ta namen je bila izvedena analiza stanja ter možnosti implementacije, prilagojen je bil Pravilnik o poslovanju knjižnice ter izvedeni vsi potrebni postopki v sistemu Cobiss ter dogovor z IZUM. Poleg prihranka stroška pošiljanja pisnih opominov ta proces omogoča tudi posodobitev podatkov o članih ter dopolnitev njihovih elektronskih kontaktov z namenom usmerjanja v e-komunikacijo (tajnostno delovanje knjižnice).

Elektronske vpisnice

Knjižnica je tudi v letu 2025 nadaljevala s procesom prehoda na e-hrambo vpisnic, ki je bil zastavljen s 1. julijem 2023, ko so bile v vseh enotah, vključno s Potujočo knjižnico, nameščene podpisne tablice in s tem omogočeno elektronsko shranjevanje dokumentov. Poleg prihranka stroška nabave vpisnic in zagotovitve večje varnosti z vidika dostopa nepooblaščenih oseb do osebnih podatkov članov, ta proces omogoča tudi posodobitev podatkov o članih ter dopolnitev njihovih elektronskih kontaktov z namenom usmerjanja v e-komunikacijo, promocije uporabe elektronskih virov podatkov, dostopnih z osebnim geslom itd.

Povezava Cobiss/Blagajniškega poslovanja z računovodskim programom iCenter

V letu 2025 se je nadaljevala optimizacija prenosa podatkov med programoma in se do konca leta uspešno zaključila. Tolminska knjižnica je v 2024 kot prva med splošnimi knjižnicami v

³³ Finančna sredstva iz naslova projekta so podrobneje prikazana v poglavju 1.4.

sodelovanju z IZUM in podjetjem Seyfor povezala programa Cobiss in iCenter za avtomatski prenos blagajniškega poslovanja iz vseh oddelkov knjižnice v računovodstvo. Cilj avtomatizacije prenosa je zmanjšanje vpliva človeškega faktorja na možnost napak in povečanje varnosti ter zmanjšanje administrativne obremenitve strokovnih delavcev in povečanje učinkovitosti računovodstva (Cilj 10. Skrb za informacijsko varnost).

Izterjava gradiva in dolgov

V skladu z 41. členom Pravilnika o splošnih pogojih poslovanja Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin je knjižnica oktobra 2025 z dopisom pozvala 6 dolžnikov, ki tudi po prejemu 4. opominu niso vrnili izposojenega gradiva, k poravnavi obveznosti do knjižnice. V decembru 2025 so bili 4 nerešeni primeri predani v nadaljnjo obravnavo podjetju za izterjavo, kjer je do konca januarja 2026 ostal nerešen le 1 primer.

Neaktivni člani

Konec novembra 2025 je bilo skladno z zakonodajo izvedeno brisanje podatkov neaktivnih članov, ki jih je knjižnica pred tem povabila k ponovnemu obisku. Izbrisani so bili podatki 403 članov, ki niso bili aktivni več kot eno leto po izteku članstva.

Zdravje na delovnem mestu

Poleg skrbi za redne obdobje zdravstvene preglede, urejena delovna mesta in delovno okolje knjižnica na različne načine spodbuja zaposlene k zdravemu življenjskemu slogu (razgiban program strokovne ekskurzije, dostop do toplih napitkov in čajne kuhinje itd.) in s prilagodljivim razporedom delovnega časa omogoča usklajevanje zasebnega in službenega časa.

Certifikat Zelena smer novo 2025

V okviru projekta Zelena smer podjetja Barjans, s katerim knjižnica sodeluje pri dobavi čistilnih materialov ipd., je bil knjižnici junija 2025 podeljen certifikat Zelena smer za področje papirja. Utemeljitev je bila podana na podlagi zmanjševanja porabe papirja, uporabe trajnostnih in okolju prijaznih izdelkov ter spodbujanju okolju prijaznega delovanja ter ozaveščanja uporabnikov.

Varstvo osebnih podatkov

Na področju varstva osebnih podatkov knjižnica sodeluje s podjetjem DataInfo kot pooblaščen osebo, s 1. 1. 2025 je bila pogodba o pooblaščenosti osebi podaljšana. Sodelovanje je potekalo skladno z zastavljenim letnim načrtom, ki ga je pooblaščen oseba na začetku leta uskladila z direktorico. Izveden je bil letni pregled stanja na področju varstva podatkov in usklajenosti z zakonodajo, izvedeno je bilo spletno izobraževanje vseh zaposlenih na temo varstva osebnih podatkov (Cilj 10. Skrb za informacijsko varnost).

E-hramba poslovnih dokumentov

Ker klasifikacijska pravila za e-hrambo dokumentov do konca leta 2025 še vedno niso bila dokončno potrjena s strani Arhiva RS, aktivnosti v zvezi z e-hrambo dokumentov znotraj knjižnice še niso stekle. Knjižnica sicer delno že posluje elektronsko glede na zahteve drugih inštitucij, v ta namen je bil tudi sprožen postopek sprememb Odloka o ustanovitvi knjižnice. Zaradi neracionalnosti porabe sredstev (pripravo pravil v ZSK je knjižnica že plačala), se knjižnica ni odločila za samostojni prehod na e-hrambo pred potrditvijo pravil.

Pojasnilo: v začetku leta 2022 je tolminska knjižnica skupaj z večino slovenskih splošnih knjižnic pristopila k projektu e-hrambe dokumentov (Ukrep 23: E-hramba dokumentov). Tekom leta 2022 so se pripravljala vzorčna notranja klasifikacijska pravila, konec istega leta so

bila poslana v odobritev Arhivu RS. Kljub številnim pozivom ZSK Arhiv RS do konca leta 2025 še ni uspel opraviti pregleda in potrditve pravil.

Odlok o spremembah Odloka o ustanovitvi JZ Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin

Vodstvo knjižnice je pripravilo predlog nujnih sprememb aktualnega Odloka o ustanovitvi in ga predalo občinski upravi Tolmin v postopek sprejemanja na vseh treh občinah ustanoviteljicah. Spremembe so se nanašale na dodatek o elektronskem podpisu odgovorne osebe kot nadomestilo žigu, na popravek šifre dejavnosti³⁴ in osvežitev nabora dejavnosti ter na zakonodajno uskladitev člena, ki določa način pridobivanja sredstev javnega zavoda³⁵. Do konca leta 2025 so bile spremembe odloka v prvem branju sprejete na občinskih svetih občin Tolmin in Kobarid.

Svet zavoda

16. januarja 2025 je bil konstituiran nov svet zavoda, ki se je v letu 2025 sestal na desetih rednih sejah. Zaradi izteka mandata direktorice je svet zavoda izpeljal postopek razpisa in imenovanja novega direktorja, ki je svoj mandat začel s 1. 1. 2026. Od 1. 10. do 31. 12. 2025 je bila kot vršilka dolžnosti imenovana dotedanja direktorica. Med drugim je svet zavoda potrdil cenik storitev knjižnice za leto 2026 in dal soglasje k podalšanju strateškega načrta za 3 mesece zaradi menjave vodstva.

Svet ustanoviteljic

Svet ustanoviteljic JZ Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin se je sestal na dveh korespondenčnih in eni redni seji. Obravnaval poročilo o delu v letu 2024 ter letni načrt dela za leto 2025 in sklepal o porabi presežka, sklepal o delovni uspešnosti direktorice in potrdil predlog letne odprtosti knjižnice. Svet ustanoviteljic je potrdil tudi predlog podaljšanja strateškega načrta za 3 mesece zaradi menjave vodstva.

Parkirni prostor za Knjižnico Tolmin

Na pobudo vodstva knjižnice so se začeli pogovori z Občino Tolmin glede ureditve parkirnega režima na parkirišču za tolminsko knjižnico, ki je skladno z Odlokom o ustanovitvi v upravljanju knjižnice. Občinski upravi je bil predstavljen problem parkirišča, ki ga uporabljajo tako bližnji stanovalci kot zaposleni na bližnji Upravni enoti Tolmin, z namenom uskladitve akcijskega načrta z obstoječo prometno strategijo občine. Do konca 2025 je zadeva ostala odprta.

Branju prijazna občina

Občina Kobarid je v letu 2025 uspešno podaljšala naziv Branju prijazna občina za nadaljnja tri leta. Naziv sta v letih 2023 in 2024 prejeli tudi občini Bovec in Tolmin.

4.13 ODPRTOST

Načrtovano za 2025: 5.828 ur

Doseženo v 2025: 5.828 ur

Realizirano v 2024: 5.841 ur

V letu 2025 so bile enote knjižnice za uporabnike odprte 5.828 ur (povprečno Tolmin 53 ur, Kobarid 28 ur, Bovec 28 ur tedensko, Potujoča knjižnica 54 ur mesečno), kar je skladno z načrtovanjem.

³⁴ Uskladitev z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (UL RS 27/24).

³⁵ Uskladitev z Zakonom o javnih finančah na področju virov, iz katerih lahko knjižnica kot javni zavod in upravljavec pridobiva in/ali porablja (javna) finančna sredstva.

Knjižnica Tolmin

je bila za obiskovalce odprta od ponedeljka do srede in ob petkih od 9.00 do 19.00, ob četrtek od 11.00 do 19.00 ter ob sobotah od 8.00 do 13.00. V juliju in avgustu je bila odprta po prilagojenem urniku, in sicer: pon., tor. in sre. 13.00 – 20.00 ter čet., in pet. 8.00 – 15.00, sobota zaprto.

Tolminska knjižnica je bila skladno s potrjeno letno odprtostjo izven prazničnih dni zaprta 3 sobote; eno zaradi izvedbe strokovne ekskurzije vseh zaposlenih, dve zaradi prehoda iz praznika na nedeljo.

Knjižnica Kobarid

je bila odprta pon. in pet. 13.00 – 19.00, sre. 11.00-17.00 ter tor. in čet. 9.00 – 14.00, v juliju in avgustu po prilagojenem urniku: pon. 13.00 – 19.00, tor. do pet. 8.30 – 14.00.

Knjižnica Bovec

je bila odprta pon. in pet. 12.00 – 18.00, sre. 11.00-17.00 ter tor. in čet. 9.00 – 14.00, v juliju in avgustu po prilagojenem urniku: pon. 13.00 – 19.00, tor. do pet. 8.30 – 14.00.

Potujoča knjižnica in Dostavna knjižnica

sta svoje bralce obiskovali po letnem razporedu, kot smo ga predvideli v programu dela za leto 2025. Kljub nekaterim prilagoditvam glede postajališč je dostopnost obeh ostala nespremenjena.

Spremembe 2025:

Skladno s potrditvijo letne odprtosti s strani sveta ustanoviteljic in po predhodnem dogovoru s posamezno občino smo poletni urnik knjižnic Kobarid in Bovec zamaknili za 30 minut zaradi možnosti izrabe odmora. V Knjižnici Bovec pa je bil urnik ob ponedeljkih in petkih zamaknjen 1 uro nazaj, torej od 12.00 do 18.00, da bi optimizirali dostopnost knjižnice šolarjem po koncu pouka.

5 NASTANEK MOREBITNIH NEDOPUSTNIH IN NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC

Pri izvajanju knjižnične dejavnosti in poslovanju niso nastale nedopustne finančne posledice. Knjižnica je delovala v skladu z zastavljenim finančnim načrtom in z ustrezno pridobljenimi soglasji financerjev.

6 OCENA ZASTAVLJENIH CILJEV V PRIMERJAVI S PRETEKLIMI LETI

Kljub nekoliko nižji letni realizaciji nekaterih številčnih ciljev je realizacija večine konkretnih ciljev v letu 2025 višja od povprečja preteklih let.

Z izjemo števila in deleža aktivnih ter novih članov je knjižnica glede na povprečje 2022-2024 kupila več izvodov gradiva, v zbirko dodala več izvodov darov, odpisala več gradiva ter ga tudi več izposodila. Knjižnico je v primerjavi s povprečjem preteklih treh let v letu 2025 obiskalo več uporabnikov, prav tako je knjižnica organizirala več dogodkov in bila več odprta. Kljub malenkostnemu znižanju aktivnega članstva je to še vedno visoko nad slovenskim povprečjem. Nižanje števila novih in tudi aktivnih članov je do neke mere pričakovano tudi zaradi konstantnega nižanja števila in višanja starosti prebivalcev lokalnega okolja.

Sicer pa je knjižnica nadaljevala kontinuiteto zasledovanja strateških ciljev in bila pri tem podobno uspešna kot v preteklih letih. Veliko opravljenega internega dela bo zagotovo vplivalo na kakovostno knjižnično dejavnost v bodoče.

7 OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA

Ocenjujemo, da je knjižnica proračunska in lastna sredstva učinkovito porabila za izvajanje kakovostne knjižnične dejavnosti in približevanje potrebam uporabnikov. Poleg sredstev iz proračunov občin ustanoviteljic in lastnih sredstev je knjižnica preko oddane vloge na javna poziva pridobila tudi sredstva iz državnega proračuna, ki jih je namenila nakupu knjižničnega gradiva in računalniške opreme. Dodatno pa je knjižnica pridobila še evropska projektna sredstva za izvedbo dodatnih izobraževanj zaposlenih v sklopu mobilnosti.

Učinkovitost porabe sredstev, namenjenih stroškom dela, med drugim izkazuje v poročilu izkazana izvedba številnih različnih delovnih nalog strokovnih delavcev (aktualizacija zbirke, optimizacija avtomatiziranega prenosa blagajniškega poslovanja, aktivnosti v povezavi s sistemom Cobiss, številne, tudi nove, dejavnosti, projekti in dogodki itd.). Knjižnica je v lokalnem okolju vedno znova prepoznana kot kakovostna inštitucija. S svojimi oddelki deluje na največjem knjižničnem območju v Sloveniji, ki pa je redko in razpršeno poseljeno, kar jo v primerjavi z drugimi knjižnicami v Sloveniji pogosto postavlja v slabši položaj glede primerjave posameznih kazalcev³⁶. Kljub temu je tolminska knjižnica tradicionalno visoko nad slovenskim povprečjem po deležu aktivnih članov med potencialnimi uporabniki³⁷, kar nedvomno izkazuje velik uspeh.

8 OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA FINANČNEGA NADZORA

Knjižnica v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ izvaja notranjo revizijo poslovanja z zunanjim izvajalcem vsaka tri leta, v vmesnem času pa s samoocenitvenim vprašalnikom. Notranja revizija, ki ugotavlja, da se notranje kontrole izvajajo in da ima vodstvo knjižnice pozitiven odnos do ureditve poslovanja s ciljem zagotavljati izvedljivo, gospodarno ter s predpisi skladno poslovanje na vseh segmentih, je bila izvedena aprila 2023. Za leto 2025 je pripravljena Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ na podlagi samoocenitvenega vprašalnika, ki izkazuje vzpostavljenost sistema notranjega finančnega nadzora na pretežnem delu poslovanja. Izjava je priloga poročila.

9 POJASNILA NEDOSEŽENIH CILJEV

Med zastavljenimi letnimi cilji ni bilo doseženih nekaj konkretnih ciljev, med njimi načrtovano število novovpisanih članov, število aktivnih članov in tudi število izposojenih enot gradiva, kar vse vsaj delno lahko pripišemo nižanju števila in staranju prebivalcev, pa tudi splošnemu trendu upadanja bralne kulture. Knjižnica si z različnimi promocijskimi aktivnostmi in kakovostnim izvajanjem storitev nenehno prizadeva za pridobivanje novih članov, med drugim z omogočanjem brezplačnega vpisa ob različnih priložnostih, promocijo družinskega branja ipd. Dodatno je bila v 2025 uvedena možnost koriščenja brezplačnega vpisa za imetnike EU kartice za invalide ter vsebine za starše z malčki. Dejansko število uporabnikov knjižnice je na podlagi izkušenj sicer veliko večje od števila registriranih članov, saj si na isto člansko

³⁶ Zadnji podatki na www.bibsist.si za leto 2024.

³⁷ Po zadnjih dostopnih podatkih za leto 2024 je med 58 splošnimi knjižnicami na 3. mestu.

izkaznico gradivo pogosto izposoja več oseb. Poleg tega številni obiskovalci knjižnice, predvsem na različnih dogodkih in razstavah, niso nujno tudi člani knjižnice, zato uporabe knjižnice ne moremo ocenjevati zgolj na podlagi evidentiranih članov in izposoje.

Knjižnica tudi v 2025 ni začela s postopki prehoda na e-hrambo poslovne dokumentacije, saj jih pogojuje uskladiitev notranjih klasifikacijskih pravil v okviru ZSK in Arhiva RS, ki pravila potrjuje. Aktivnosti se bodo predvidoma nadaljevale v letu 2026. Kljub temu je knjižnica v letu 2025 naredila nekaj korakov v smer digitalnega prehoda (priprava na prehod na uporabo e-naročilnic, predlogu k spremembi Odloka o ustanovitvi je dodala e-podpis odgovorne osebe kot nadomestilo žigu), da bi lahko pravilno zastavila nadaljnjo e-hrambo dokumentacije.

Knjižnica zaradi številnih drugih internih del in prioritet ni izvedla javnomnenjske ankete.

10 OCENA UČINKOV POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA

Ocenjujemo, da ima izvajanje knjižnične javne službe in številnih aktivnosti, ki jih knjižnica izvaja za prebivalce, zelo pozitiven učinek. Knjižnica z izvajanjem knjižnične javne službe (bogata in uporabna knjižnična zbirka, raznolike dejavnosti in organizacija dogodkov) na območju občin Tolmin, Kobarid in Bovec vsem prebivalcem, ne glede na socialni ali drug status, zagotavlja dostop do informacij in znanja, spodbuja bralno pismenost in vseživljenjsko učenje ter omogoča kakovostno preživljanje prostega časa, kar pomembno podpira tako osebni razvoj posameznika kot celotnega območja. Knjižnica s svojo dejavnostjo (bibliopedagoško delo, zagotavljanje ustrezne študijske literature, domoznanske vsebine itd.) med drugim predstavlja pomembno podporo izobraževalnemu in raziskovalnemu procesu na vseh nivojih. Skozi raznolika sodelovanja pri izvedbi dogodkov in dejavnosti knjižnica pozitivno vpliva tudi na delo drugih lokalnih organizacij, npr. vrtcev in šol, društev, Ljudske univerze itd. Poleg omogočanja prostora za izvedbo dogodkov je pozitiven vpliv knjižnice zaznati tudi v prenosu dobrih praks na druge inštitucije in posameznike (npr. izvedba računalniških usposabljanj, potopisnih predavanj, gledališča kamišibaj ipd., ki jih je kot prva v lokalnem okolju začela prav knjižnica). Knjižnica ob nenehnem napredku IKT in programske opreme za upravljanje knjižnične zbirke in informatorskega dela ter ob tem različnih dodatnih usposabljanj z obstoječimi kadri v prvi vrsti sledi temu, da lahko zagotavlja kakovostno knjižnično javno službo, zato je tovrsten prehod oz. prenos dobrih praks pozitiven tudi v tem smislu, saj imajo občani zagotovljeno tako kontinuiteto izvajanja različnih aktivnosti ne glede na izvajalca kot kontinuiteto kakovostne knjižnične javne službe.

11 ANALIZA KADROVANJA

Zaposlitve

	Delovno mesto	Število delovnih mest
Uprava in skupne službe	direktor	1
	računovodja	1
	bibliotekar	2
	operater	1
Potujoča knjižnica	knjižničar	1
	knjižničar voznik bibliobusa	1
Knjižnica Tolmin	bibliotekar	4
	knjižničar	1
	čistilka	1
Knjižnica Kobarid	bibliotekar	2
Knjižnica Bovec	bibliotekar	2

V Knjižnici Cirila Kosmača Tolmin je bilo na dan 31. 12. 2025 polno zaposlenih 17 oseb. Različna nadomeščanja odsotnosti so bila zagotovljena z interno prerazporeditvijo dela, študentskim delom, zaposlitvijo za določen čas za čas odsotnosti ter z zunanjim izvajalcem (voznik bibliobusa). Ena strokovna delavka je uveljavljala možnost krajšega delovnega časa iz naslova starševskih pravic. Za manjša popravila in vzdrževanja je knjižnica sodelovala z zunanjim izvajalcem, manipulativna knjižničarska dela so opravljali študenti. V letu 2025 ni bilo zaposlitve na sistemiziranih delovnih mestih: hišnik, manipulant in računovodja VII/2.

Razširitev zaposlitve operater VI ^{novi 2025}

Z aprilom 2025 je bila na podlagi sprejetih proračunov vseh treh občin ustanoviteljic podpisana nova pogodba o zaposlitvi za poln delovni čas operaterja (računalničar), ki je v sklopu skupnih služb zelo pomemben podporni element pri domala vseh drugih službah v knjižnici. S tem je knjižnica uspešno izpolnila strateški načrt na področju zaposlovanja.

12 IZOBRAŽEVANJA ZAPOSLENIH

Strokovni delavci so se izobraževali za uporabo programskih orodij v sistemu COBISS ter se udeleževali različnih strokovnih izobraževanj glede na prepoznane potrebe s ciljem opolnomočenja za kakovostno izvajanje različnih knjižničnih dejavnosti (Cilj 11. Strokovno usposobljeni in odzivni zaposleni) in poslovanje knjižnice. Zaposleni so se udeležili vseh obveznih, pa tudi dodatnih usposabljanj iz naslova varovanja osebnih podatkov, varstva pri delu (požarna varnost), skupne strokovne ekskurzije v knjižnico Gradež (IT) ter prvič v letu 2025 tudi usposabljanja s sledenjem na delovnem mestu v sklopu projekta Erasmus+. Ob prehodu na nov program za delo Cobiss Lib so strokovni delavci del izobraževanj namenili tovrstnim usposabljanjem, vključno z rednim sledenjem novostim na tem področju, vključevali so se v izobraževanja iz področja katalogizacije, informacijske varnosti in številnih drugih strokovnih področij. Zaposlenim je kot del izobraževanja na voljo tudi možnost udeležbe na vseh strokovnih dogodkih, ki se odvijajo v knjižnici.

Direktorica se je poleg različnih strokovnih izobraževanj redno udeleževala skupščin ZSK, srečanj Aktiva direktorjev primorskih in notranjskih knjižnic ter strokovnih srečanj v sklopu

območnosti v Novi Gorici. Sodelovala je v dveh delovnih skupinah na nacionalnem in lokalnem nivoju ter v projektu Erasmus+ in bila mentorica zaposleni, ki je v letu 2025 uspešno opravila bibliotekarski izpit in izdelala strokovno nalogo.

Zaposleni, vključno z vodstvom, so opravili 112 izobraževanj (25 več kot leto prej), od tega 48 različnih vsebin (14 več kot v 2024). 69 izobraževanj so se zaposleni udeležili preko spleta, kar je bistveno več kot leto prej. Skupno trajanje vseh izobraževanj je bilo 579,5 ur (206 ur več kot leto prej).

Opravljen izobraževanja:

- 17th Croatian conference on Mobile Libraries and Bookmobile Festival
- 3. bralna čajanka na daljavo (priročnik in nagrade)
- Demenca in sposobnost gibanja
- Erasmus+ mobilnost Danska: sledenje na delovnem mestu
- Erasmus+ Seminar za računovodje
- Infoverzum (strokovni posvet o medijski pismenosti), 1. predavanje
- INFOVERZUM: Kako besede postanejo orožje: o sodobni propagandi in sovraštvu v javnem prostoru
- Infoverzum: Medijska pismenost med mladimi: izzivi, potrebe in prakse
- Mednarodna konferenca Where do we stand: libraries and the sustainable development goals
- Izobraževanje vnašalcev Kamra
- Izobraževanje za učinkovito iskanje digitalnih vsebin na portalu dLib
- Izzivi in pasti priprave pisne naloge za bibliotekarski izpit
- Katalogizacija v sistemu COBISS – dopolnitve in novosti
- Kibernetska varnost/Informacijska varnost
- Knjižnica semen - srečanje 2025
- Letno poročanje za javne zavode
- Napredovanje v plačne razrede
- Neposredni poziv Ministrstva za kulturo za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v spl. knj., delavnica za prijavitelje
- Občni zbor DBPN
- Oblikovalsko razmišljanje za knjižnice
- Pismenost na prepihu
- Pogodbena in finančna pravila projektov mobilnosti neakreditiranih organizacij (KA122 ADU 2025)
- Posvet Začetni koraki v pismenost
- Posvetovanje sekcij ZBDS "Novi horizonti? Podatki, knjižnice in tehnologije"
- Pravica do odklopa in varstvo osebnih podatkov: Kaj prinaša novela ZDR-1?
- Predstavitev nove različice COBISS Plus (beta)- V15, april 2025
- Predstavitev portala Dobreknjige.si Goriško območje
- Priprava vloge za imenovanje v strokovni naziv v knjižnični dejavnosti
- Spletno anketiranje
- Spletno usposabljanje o NČI – prenovljene Smernice – za novo imenovane odgovorne osebe, pooblaščenec in člane delovnih skupin
- Srečanje delovnih mentorjev po izvedbi praktikuma in delovne prakse
- Srečanje pogodbenikov splošnega izobraževanja odraslih 2025 (Cmepius)
- Strokovna ekskurzija zaposlenih (Gradež, Italija)
- UJPnet novosti

- Uporaba orodja Beneficiary Module v projektih mobilnosti v izobraževanju odraslih (KA121 in KA122)
- Uporaba programske opreme COBISS Lib v praksi
- Usposabljanje COBISS Lib / Nabava
- Usposabljanje o postopkih pred Komisijo in integriteti (KPK)
- Usposabljanje s področja varstva pred požarom
- V knjižnico kar prek aplikacije
- Varni v pisarni: marketing, prodaja, nabava, logistika
- Varni v pisarni: osnove informacijske varnosti
- Varni v pisarni: računovodstvo, tajništvo, finance
- Varnost in zdravje pri delu
- Varstvo osebnih podatkov
- Zakaj je branje fikcije koristno?
- Zaloga v sistemu COBISS-monografske publikacije

12.1 NAPREDOVANJA ZAPOSLENIH

Napredovanja v plačne razrede

Skladno z Zakonom o skupnih temeljnih sistema plač v javnem sektorju (UL RS 95/24), ki kot pogoj za napredovanje v plačni razred postavlja časovno obdobje od zadnjega napredovanja oz. prve zaposlitve, so s 1. 6. 2025 za 1 plačni razred napredovali štirje zaposleni, s 1. 12. 2025 pa danim pogojem ni zadostil nihče. Upravičeni zaposleni so pravico do višje plače v skladu z novim plačnim razredom pridobili z datumom napredovanja.

Napredovanja v strokovne nazive

V letu 2025 knjižnica ni prejela nobene odločbe o pridobitvi višjega strokovnega naziva strokovnih delavcev.

13 NAKUP OSNOVNIH SREDSTEV IN INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE

Načrtovano za leto 2025		Izvedeno v letu 2025	
	Načrtovana fin. sredstva		Porabljena fin. sredstva
KNJIŽNICA TOLMIN			
1 Vzdrževanje stavb in opreme			
Senčila galerija	3.000	Zunanje žaluzije	2.829
Pohištvena oprema – stoli (tapeciranje)	2.147	Tapeciranje stolov	2.147
		Dodatna svetila oz. menjava dotrajanih	2.461
		Nujna menjava varovalnega sistema	1.469
		Obnova izp. pulta (načrt 2024)	1.372
2 Računalniška in tehnična oprema			
Optični čitalec za upor.	200	Optični čitalec za upor.	104
Tiskalnik nalepk	500	Tiskalnik nalepk	426
Druga rač. oprema (e-bralnik)	2.800	2 x e-bralnik	366
3 Drugo			
Klimatska naprava	1.410	Klimatska naprava	1.410
SeniKnjig	500	SeniKnjig	561
		Čistilni voziček	170
		Stojalo za dežnike	267
		E-bralnik (MzK 80%)	184
SKUPAJ	10.557		13.766
KNJIŽNICA KOBARID			
1 Vzdrževanje stavb in opreme			
Odstranitev zastarele napeljave v kleti in beljenje	800	Celostna ureditev e-kleti z beljenjem	2.472
Preureditev omare v izposoji	1.700	Preureditev omare v izposoji	1.964
2 Računalniška in tehnična oprema			
Računalnik	800	Računalnik z monitorjem in slušalkami (Poziv MzK - 80%)	953
Zunanji disk	100	Zunanji disk	85
		Podpisna tablica	318
		E-bralnik (MzK 80%)	184
3 Drugo			
Vračalnik gradiva	3.600		4.081
SKUPAJ	7.000		10.057
KNJIŽNICA BOVEC			
1 Vzdrževanje			
Ureditev skladiščnih prostorov z opremo	4.000	Ureditev skl. prostorov z opremo	4.495
Stoli	540	Nerealizirano	
2 Računalniška in tehnična oprema			
E-bralnik	150	2 x e-bralnik (1 x MzK 80 %)	368
Računalnik	850	Računalnik	798
2 Drugo			
Oprema za Knjižnico semen	800	Oprema za Knjižnico semen	501
Izvlačni predal v otroškem kotičku	250	Nerealizirano	
		Televizor	245
		Slušalke	191
		Sedalne vreče	183
		Igralna preproga	646
SKUPAJ	6.590		7.427
SKUPNE SLUŽBE			
Računalnik	1.000	Računalnik	1.003
		Tiskalnik izkaznic (nujna menjava)	1.375
POTUJOČA KNJIŽNICA			
		E-bralnik (MzK 80%)	184
SKUPAJ	1.000		2.562

*Vključena so sredstva tekočega leta iz različnih virov in prihrank iz preteklih let ob pridobljenih soglasjih.

Kot izhaja iz preglednice, je knjižnica nabavila različna osnovna sredstva skladno z zastavljenim ciljem zagotavljanja vzdrževanja in posodabljanja prostorov ter opreme za izvajanje knjižnične dejavnosti (Cilj 7. Ukrep 14) največ do višine zagotovljenih ali že prejetih finančnih sredstev. Sredstva za nakup osnovnih sredstev in investicije so bila zagotovljena iz proračuna posamezne občine za leto 2025 ter proračuna države ter iz lastnih sredstev in rezultata preteklih let z ustreznimi soglasji. Podatke o porabljenih sredstvih je pripravilo računovodstvo in so po virih sredstev predstavljeni v finančnem delu letnega poročila.

Knjižnica se je tudi v letu 2025 prijavila na razpis Ministrstva za kulturo za sofinanciranje nakupa IKT opreme, čeprav v času priprave letnega načrta dela razpis še ni bil objavljen. Iz naslova uspešne prijave na razpis je knjižnica prejela sredstva za sofinanciranje računalnika z monitorjem in slušalkami za knjižnico Kobarid ter sredstva za nakup e-bralnika za vse oddelke (novost razpisa). Skladno s pogoji razpisa (pridobljena sredstva v zadnjih treh letih) knjižnica ni mogla pridobiti sredstev iz tega naslova za knjižnici Tolmin in Bovec.

Tolmin, 18. 2. 2025

Poslovno poročilo pripravila:

Jerneja Berginc, direktorica Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin do 30. 9. 2025 in vršilka dolžnosti direktorja do 31. 12. 20259

JERNEJ Digitalno
BERGIN podpisal JERNEJA
BERGINC Datum:
2026.02.18
14:49:55 +01'00'

Odgovorna oseba:

Rok Dežman, direktor Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin

REPUBLIKA SLOVENIJA
SI-PASS

Podpisnik: Rok Dežman
Izdajatelj: SI-PASS-CA
Št. potrdila: 27e391e600000005756b1a4
Potrdilo veljavno od: 26.09.2024 do 26.09.2029
Čas podpisa: 12:35 19.02.2026

II RAČUNOVODSKO POROČILO

Računovodsko poročilo Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin za leto 2025 je pripravljeno v skladu z Zakonom o računovodstvu, Zakonom o javnih financah, Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, Pravilnikom o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava, Pravilnikom o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, Pravilnikom o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti, Slovenskimi računovodskimi standardi in drugimi predpisi s področja računovodstva.

Računovodsko poročilo obsega pojasnila in razkritja v zvezi z računovodskimi izkazi.

1 POJASNILA K BILANCI STANJA

- Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

K Programu dela Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin s finančnim in kadrovskim načrtom ter načrtom investicij in investicijskega vzdrževanja za leto 2025 je 26. 3. 2025 najprej podal soglasje Svet knjižnice, nato pa je soglasje podal še Svet ustanoviteljic javnega zavoda na seji 19. 5. 2025. Skladno s finančnim načrtom je knjižnica izvedla predvidene investicije in investicijsko vzdrževanje ter nujne nabave, ki vplivajo na stanje dolgoročnih sredstev in sredstev v upravljanju ob koncu leta 2025. Stanje teh sredstev je glede na preteklo leto nižje, ker obračunana amortizacija tekočega leta presega nove nabave. Posamezne postavke teh sredstev zmanjšujejo odpisi že amortiziranih osnovnih sredstev, ki pa na sedanjo vrednost nimajo vpliva.

Drobni inventar in knjižnično gradivo, katerega posamična vrednost ne presega 500 €, se ob nabavi v celoti odpišeta oz. amortizirata, zato na sedanjo vrednost sredstev v upravljanju nimata vpliva.

- Kratkoročna sredstva in kratkoročne časovne razmejitve

Denarna sredstva v blagajni so bila ob koncu leta 2025 višja glede na predhodno leto, saj knjižnica iztržke polaga enkrat tedensko za vse svoje enote. Stanje dobroimetja na računu pri UJP se je med letom 2025 zmanjšalo, kar pomeni presežek odlivov nad prilivi. Razliko pojasnujemo v bilanci po denarnem toku.

Med kratkoročnimi terjatvami do uporabnikov enotnega kontnega načrta ima knjižnica odprte terjatve do občin ustanoviteljic: Tolmina, Kobarida in Bovca, za decembrsko dotacijo in terjatev do EZR Občine Tolmin za obresti na vpogled za december. Med terjatvami do uporabnikov proračuna države knjižnica izkazuje terjatev v višini 3.600 € do organizacije Cmepius za projekt EU Erasmus+ (izobraževanja odraslih). Odprta je tudi terjatev do Zavoda za zdravstveno zavarovanje iz nadomestil odsotnosti zaposlenih v decembru in terjatev za preplačilo davka od dohodkov pravnih oseb. Med ostalimi terjatvami pa je knjižena vrednost poslovanja s plačilnimi karticami v drugi polovici decembra. Stanje aktivnih časovnih razmejitev predstavljajo plačila naročnin na revije, ki izidejo v letu 2026 in vnaprej plačani nekateri stroški izobraževanja zaposlenih v projektu Erasmus+, z izvedbo januarja 2026 v Španiji.

- Zaloge

Med zalogami knjižnica vodi vrednost proizvodov, to je brošure Gabrijela Mrak, tolminska operna pevka, ki jo je izdala knjižnica. Med zalogami blaga izkazuje knjižnica stanje bombažnih vrečk z logotipom po nabavni vrednosti. Te vrečke, ki jih bralci lahko kupijo na izposoji, so

namenjene tudi promociji pri različnih akcijah in projektih knjižnice ter za reprezentanco.

- Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve

Med kratkoročnimi obveznostmi do zaposlenih ob koncu leta 2025 knjižnica izkazuje obračunano plačo z nadomestili, delovno uspešnostjo in povračili za mesec december vključno z dajatvami in premijami za KDPZ.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev izkazujejo odprte obveznosti po e-računih na dan 31. 12. 2025, ki imajo rok zapadlosti v letu 2026. Kratkoročne obveznosti do uporabnikov proračuna predstavljajo obveznosti, ki izhajajo iz e-računov Uprave za javna plačila, Fakultete za upravo Ljubljana in Univerzitetne knjižnice Maribor.

Pasivne časovne razmejitve sestavljajo sredstva za izdajo knjige o zgodovini knjižničarstva, donacijo za domoznansko dejavnost iz leta 2023 in ostanek sredstev potujoče knjižnice še iz predhodnih let, ki bo namenjen za nakup dodatne opreme in morebitne druge stroške vozila po izteku garancijskega roka.

Na pasivnih časovnih razmejitvah je ob koncu leta 2025 so tudi kratkoročno odloženi prihodki projekta Erasmus+, ki bodo skladno s sporazumom porabljeni do zaključka projekta v juniju 2026.

- Viri sredstev

Skupina kontov 92 – Dolgoročne pasivne časovne razmejitve predstavlja prejete donacije za vgradnjo dvigala in za nakup opredmetenih osnovnih sredstev ter vrednost umetnin, ki so bile knjižnici podarjene v trajno last. Vrednost donacije za vgradnjo dvigala se je zmanjšala za sorazmerni del obračunane amortizacije v 2025. V skupini 98 knjižnica izkazuje sredstva prejeta v upravljanje od vseh treh občin ustanoviteljic, sredstva ministrstva za kulturo RS za sofinanciranje nakupa IKT opreme in nakupa knjižničnega gradiva, druge lastne vire in presežek prihodkov nad odhodki.

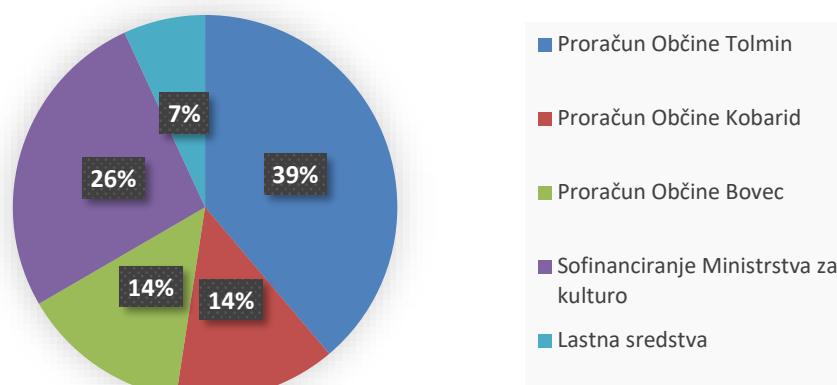
Stanje konta 980 – Obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje ob koncu leta 2025 znaša 670.669,59 € in je za 72.552,70 € nižje glede na predhodno leto, ker je bila obračunana amortizacija osnovnih sredstev knjižena v breme virov sredstev.

Stanje konta 985 – presežek prihodkov nad odhodki zmanjšuje znesek nakupa vračalne enote za Knjižnico Kobarid, znesek lastne soudeležbe pri nakupu IKT opreme, nakup računalniške opreme za potrebe skupnih služb, sistema za varovanje v Knjižnici Tolmin in druge opreme ter razliko pri nakupu knjižničnega gradiva večinoma za potrebe potujoče knjižnice. Skladno s finančnim načrtom je bil presežek prihodkov nad odhodki iz predhodnega leta porabljen tudi za investicijsko vzdrževanje v Knjižnici Kobarid in Knjižnici Bovec. Dobiček leta 2025 pa stanje tega konta povečuje.

Med drobnim inventar štejemo tudi knjižnično gradivo, kot so knjige, serijske publikacije, glasbene zgoščenke, DVD-ji, zemljevidi, ipd. Nabavna vrednost knjižničnega gradiva v letu 2025 v fizični obliki znaša 104.210 €, ki je bila financirana iz naslednjih virov:

- Ministrstvo za kulturo	27.618 €
- Občina Bovec	14.798 €
- Občina Kobarid	14.161 €
- Občina Tolmin	40.459 €
- Lastna sredstva 2025	3.061 €
- Sredstva rezultata in ostanka	4.113 €

Struktura sredstev za nakup gradiva v 2025

2 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV

- Analiza prihodkov

Celotni prihodki poslovanja knjižnice po nastanku dogodka v letu 2025 so se glede na prihodke v predhodnem letu povečali za 12,5 % in znašajo 822.326 €. Največji porast predstavljajo prihodki prejeti iz javnih financ. Na podobni ravni so glede na predhodno leto ostali prihodki iz nejavnih virov oz. lastni prihodki na izposoji, drugi prihodki iz naslova priznanih odškodnin in obresti pa so nižji v 2025.

Struktura prihodkov knjižnice je v primerjavi s predhodnim letom naslednja:

<i>Opis – vrsta prihodka</i>	<i>v EUR</i>	<i>leto 2024</i>	<i>leto 2025</i>	<i>indeks</i>
- Prihodki od članarin		22.285	21.087	
- Ostali prihodki na izposoji		21.285	22.177	
- Drugi prihodki (zapisi, odškodnine, uporaba gal.)		3.545	1.326	
<i>Nejavni prihodki iz izvajanja javne službe</i>		47.115	44.590	0,946
- Prihodki za stroške dela		560.750	640.957	
- Prihodki za materialne stroške		70.083	70.785	
- Prihodki za delovanje potujoče knjižnice		31.684	29.139	
- Prihodki za vzdrževanje		187	5.957	
- Prihodki za prireditve in projekte		12.932	13.222	
- Drugi prihodki – Ministrstvo za e-knjige		2.501	4.198	
- Drugi prihodki (za nadomestila, obresti na vpogled)		5.725	5.846	
- Prihodki prejeti za projekt Erasmus+			7.632	
<i>Prihodki iz javnih financ</i>		683.862	777.736	1,137

Iz navedenih podatkov je razvidno, da so na višje prihodke leta vplivala predvsem sredstva, prejeta za stroške plač in drugih izdatkov zaposlenim, kar je posledica prenove plačnega sistema z uveljavitvijo od januarja 2025, izplačila božičnice oz. zimskega regresa in prenosa ostanka sredstev zaradi delno nezasedenih delovnih mest iz leta 2024.

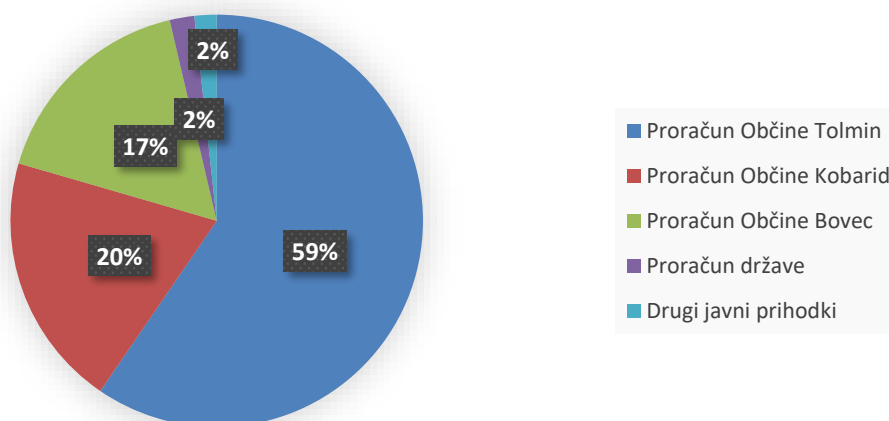
Ostali prihodki se bistveno niso spremenili, knjižnici pa je uspelo v letu 2025 pridobiti tudi EU-

sredstva projekta Erasmus+.

Glede na vir financiranja je struktura prihodkov iz javnih financ v 2025 naslednja:

- Proračun Občine Tolmin	463.105
- Proračun Občine Kobarid	155.151
- Proračun Občine Bovec	130.983
- Proračun RS	15.019
- Drugi javni prihodki	13.478
<u>SKUPNO</u>	<u>777.736</u>

Struktura proračunskih prihodkov v 2025

- Analiza odhodkov

Celotni odhodki knjižnice po nastanku dogodka v letu 2025 so se glede na predhodno leto povečali za 15,1 % oz. za 107.866,91 €. V strukturi odhodkov najvišje povečanje predstavljajo stroški dela, in sicer zaradi že omenjene uveljavitve sprememb na področju plač, izplačila zimskega regresa, uvedbe prispevka za dolgotrajno oskrbo in višjih drugih izdatkov za zaposlene ter polne zaposlitve pri nadomeščanju.

Izdatki za porabljen material so v letu 2025 manjši, saj je knjižnica v predhodnem letu (2024) beležila še stroške RFID-nalepk za gradivo in nakup ID-članskih kartic ter višje stroške energije. V letu 2025 knjižnica v tem sklopu izkazuje povečane naročnine na časopise in revije. Stroški storitev leta 2025 so glede na predhodno leto višji predvsem na račun opravljenega rednega in investicijskega vzdrževanja, ki ga je knjižnica vključila v plan z nižjo oceno. V Knjižnici Tolmin so bile nameščene zunanje žaluzije na oknih galerije, tapecirani so bili obrabljeni stoli, na izposoji je bil predelan pult ter nameščene nove luči in reflektor. V kleti Knjižnice Kobarid je bila odstranjena oz. zakrita zastarela napeljava, opravljeno čiščenje pod steklenim podom in beljenje. Za potrebe Knjižnice Bovec je bil preurejen prostor v kleti KD Bovec, kjer je dodatno skladišče knjižničnega gradiva.

Glede na predhodno leto izkazuje knjižnica višje stroške intelektualnih storitev (zdravstvenih, izobraževalnih in storitev izvajanja naših dejavnosti). Realizacija prvega dela projekta Erasmus+, izobraževanja naših zaposlenih v novembru na Danskem, povečuje stroške službenih poti, višja amortizacija drobnega inventarja pa predstavlja našo udeležbo pri nakupu nekatere opreme manjših vrednosti.

Struktura odhodkov knjižnice je v primerjavi s predhodnim letom naslednja:

<i>Opis . vrsta odhodka v EUR</i>	<i>leto 2024</i>	<i>leto 2025</i>	<i>indeks</i>
- Stroški porabljenega materiala	14.081	11.121	
- Stroški energije	31.587	28.320	
- Nadomestni deli, drobni inventar	3.299	3.020	
- Časopisi, revije in strok. literatura	12.361	14.113	
- Stroški pisarniškega materiala	2.345	2.006	
- Stroški storitev opravlj. dejavnosti (tudi e-gradivo)	21.676	22.919	
- Stroški vzdrževanja stavb, opreme in vozil	14.545	18.043	
- Stroški investicijskega vzdrževanja	0	11.018	
- Najemnine, zakupnine	3.552	3.727	
- Intelekt. storitve (zdrav., izob., oglašev., VPD)	9.364	11.128	
- Komunalne in prevozne storitve	7.117	6.709	
- Stroški v zvezi z delom (službene poti)	3.652	8.266	
- Stroški zavarovanj in plač. prometa	9.991	10.135	
- Storitve fizičnih oseb (študenti, honorarji, sejnine)	23.146	23.222	
- Stroški reprezentance	184	314	
- Druge storitve (takse, članarine, digitalno p.)	1.692	1.672	
- Stroški amortizacije drobnega inventarja	1.393	3.292	
- Stroški dela z nadomestili, dajatvami in povračili	553.747	642.802	
- Drugi stroški (prod. zaloge, izravnave, praksa š.)	306	78	
<i>SKUPAJ VSI ODHODKI</i>	<i>714.038</i>	<i>821.90</i>	<i>51,151</i>

- Amortizacija

Amortizacijo smo obračunavali po predpisanih stopnjah. Drobni inventar s posamično vrednostjo pod 500 € smo odpisali v celoti ob nabavi. Stroške amortizacije smo zmanjšali v breme virov sredstev. Amortizacija oz. odpis drobnega inventarja, pri katerem je bila potrebna lastna soudeležba ali ni bil načrtovan iz sredstev proračunov, pokrivamo iz tekočih prihodkov leta. Med drobni inventar spada tudi knjižnično gradivo, odpis oz. amortizacijo gradiva knjižimo v breme virov sredstev.

- Poslovni izid

Poslovni izid oz. presežek prihodkov nad odhodki knjižnice po načelu nastanka dogodka leta 2025 znaša 421,41 €, po odbitku davka od dohodka pravnih oseb v višini 74,56 € pa znaša čisti presežek tekočega leta 346,85 €. S porabo presežka prihodkov prejšnjega leta, namenjenega pokritju odhodkov obračunskega leta v višini 6.470,80 €, znaša rezultat poslovanja leta 2025 6.817,65 €.

3 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Knjižnica v izkazu prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka v letu 2025 izkazuje presežek odlivov nad prilivi, ki znaša 60.694,90 €. Na višje odlive vplivata predvsem znesek zamika plačila decembrske dotacije Občine Tolmin v januar 2026 in preneseni ostanek iz naslova stroškov zaposlenih v 2024, ki se je po dogovoru z občinami uporabil v letu 2025.

Iz sredstev državnega proračuna je knjižnica v letu 2025 prejela več sredstev za nakup knjižničnega gradiva in IKT-opreme, nov priliv iz državnega proračuna pa predstavlja zimski

regres. Med prejetimi sredstvi iz državnega proračuna iz sredstev EU pa je izkazan prihodek projekta Erasmus+, ki nam je bil nakazan v višini 80 % pogodbenih obveznosti.

Lastni prihodki iz izvajanja javne službe so v 2025 nekoliko nižji glede na predhodno leto, kar je lahko posledica boljšega obveščanja naših uporabnikov.

Po denarnem toku so se stroški za plače in druge izdatke zaposlenim v letu 2025 precej povečali glede na leto 2024, in sicer zaradi sprememb na področju plač oz. uveljavitve prenove plačnega sistema, višjih dajatev in izplačila zimskega regresa, kar pojasnujemo že pri prejšnjem poglavju.

Med izdatki za blago in storitve izstopajo izdatki za službene poti, to so stroški izvedbe prve mobilnosti oz. izobraževanja štirih zaposlenih na Danskem, za kar so bila zagotovljena sredstva v okviru projekta Erasmus+.

Višji investicijski odhodki oz. odliivi pa predstavljajo investicijsko vzdrževanje, izvedeno v vseh enotah knjižnice, in večji nakup knjižničnega gradiva, kar pojasnujemo že v prejšnjih poglavjih.

4 POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

Odlok o ustanovitvi JZ Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin (UL RS št. 38/22) v 12. členu določa, da zavod lahko opravlja tudi gospodarsko dejavnost, če je ta oziroma njen prihodek namenjen opravljanju knjižnične dejavnosti kot javne službe. Zaradi sprememb zakonodaje na področju izvajanja tržne dejavnosti v javnih zavodih in nekaterih drugih predpisov je v postopku sprejemanja Odlok o spremembah Odloka o ustanovitvi JZ Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin. Knjižnica v letu 2025 ni izvajala te dejavnosti in ne izkazuje prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu.

5 POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV

Knjižnica se v letu 2025 ni zadolževala, niti ni odplačevala dolgov, zato v izkazu računa financiranja izkazuje le znesek zmanjšanja sredstev na računu.

6 POJASNILA K UGOTOVLJENEMU POSLOVNEMU IZIDU – PRESEŽKU PRIHODKOV NAD ODHODKI ZA LETO 2025

Po načelu nastanka dogodka knjižnica v letu 2025 izkazuje 822.326,40 € vseh prihodkov in 821.904,99 € celotnih odhodkov, rezultat poslovanja leta znaša le 421,41 €. Skladno s finančnim načrtom je bil za pokritje določenih investicijskih stroškov tekočega leta uporabljen presežek prihodkov iz preteklega leta v višini 6.470,80 €.

Knjižnica kot javni zavod izpolnjuje pogoje za uveljavljanje oprostitve plačila davka po 9. členu ZDDPO-2, zato se v davčnem obračunu upošteva izvzetje prihodkov od nepridobitne dejavnosti in v skladu s 27. členom tega zakona tudi izvzetje sorazmernega dela odhodkov. Zaradi uveljavljanja neporabljenega dela investicijske olajšave iz preteklih let je osnova za obračun davka zmanjšana, obračunan davek od dohodkov pravnih oseb za leto 2025 znaša 74,56 €.

Čisti presežek leta 2025 z upoštevanjem prenesenih sredstev za pokrivanje tekočih investicijskih odhodkov in odbitkom obračunanega davka od dohodka pravnih oseb znaša 6.817,65 €.

Skladno z odlokom o ustanovitvi javnega zavoda o razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki odločajo ustanoviteljice na predlog direktorja po predhodnem mnenju sveta zavoda.

Knjižnica je kot javni zavod zavezana k izračunu presežka po fiskalnem pravilu, vendar ga zaradi presežka odlivov nad prilivi v 2025 ne izkazuje.

7 POROČILO O PORABI SREDSTEV AMORTIZACIJE

V letu 2025 občine ustanoviteljice niso namenile sredstev za pokrivanje amortizacije. Stroške amortizacije nabavljenega drobnega inventarja manjše vrednosti, ki se odpiše ob nabavi, je knjižnica pokrila iz lastnih tekočih prihodkov.

8 POROČILO O PORABI SREDSTEV ZA INVESTICIJE V LETU 2025

Knjižnica je v letu 2025 prejela investicijska sredstva občin ustanoviteljic in Ministrstva za kulturo porabila za naslednje namene:

- Potujoča knjižnica: bralnik;
- V Knjižnici Tolmin: klima naprava, maketa seniKnjig, tri bralniki in tiskalnik Zebra;
- V Knjižnici Kobarid: predelava omare za pultom, računalnik, bralnik in podpisna tablica;
- V Knjižnici Bovec: računalnik in bralnik, igralna preproga in pleksi predali;

Oprema za potrebe skupnih služb: tiskalnik Zebra za ID-kartice in računalnik Asus je bila nabavljena s sredstvi iz preteklih let. Iz rezultata preteklih let je bil nabavljen vračalnik gradiva v Kobaridu, zaradi nedelovanja pa je bil zamenjan varovalni sistem v Tolminu.

Med investicijske odhodke kot drobni inventar štejemo tudi knjižnično gradivo, ki je bilo financirano iz proračunov občin, državnega proračuna in lastnih virov tekočega leta ter iz rezultata oz. ostanka preteklega leta.

8a PODATKI O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH MINISTRSTVA ZA KULTURO

Na neposrednem pozivu k predložitvi predlogov za sofinanciranje nakupa IKT-opreme v 2025 je knjižnica uspela pridobiti sredstva v višini 1.375 € za nakup računalnika za Knjižnico Kobarid in štirih bralnikov za vse naše enote.

Nakup knjižničnega gradiva, ki ga sofinancira Ministrstvo za kulturo RS, pa je potekal v skladu s pogodbo.

9 POROČILO O POPISU TER POROČILO O USKLAJEVANJU PO 37. ČLENU ZAKONA O RAČUNOVODSTVU

Popisna komisija je na dan 31. 12. 2025 popisala vsa sredstva knjižnice, opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva, zaloge, terjatve in obveznosti. Pri popisu neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev z uporabo čitalnika ni ugotovila popisnih razlik, ampak le spremembe nahajališč. Predlagala je odpis nekaterih neuporabnih ali zastarelih, pa tudi okvarjenih osnovnih sredstev, ki so v celoti amortizirana, in odpis manjšega drobnega inventarja.

Popisala je tudi knjižnično gradivo v enotah Tolmin, Kobarid, Bovec in Potujoča knjižnica, in sicer vsak tisoči izvod s končnico inv. številke 34, pri čemer ni ugotovila popisnih razlik.

Med letom 2025 je bilo v skladu z Navodili za izločanje in odpis gradiva (NUK) izločeno in odpisano zastarelo, neaktualno in neuporabno gradivo, pa tudi gradivo, ki je bilo preveč poškodovano za izposajo. Skupno je bilo odpisanih 6537 enot. Odpisanih je bilo tudi 40 enot gradiva, ki so ga bralci izgubili ter zanj poravnali odškodnino.

Popisna komisija je popisala tudi predmete ter knjige in kartografsko gradivo večje in trajnejše vrednosti in ni ugotovila popisnih razlik, saj jih knjižnica hrani v domoznanstvu oz. ognjevarnih omarah in ni namenjeno prosti izposoji.

Pri popisu denarnih sredstev komisija ni ugotovila popisnih razlik, saj se izkazana sredstva na zadnjem izpisku iz TRR in na zadnjih blagajniških dnevnikih ujemajo s knjigovodskimi podatki.

Pri popisu obveznosti inventurna komisija ni ugotovila popisnih razlik, vse odprte obveznosti imajo rok zapadlosti v 2026 ali pa izhajajo iz obračunskih listin na dan 31. 12. 2025.

Popisane so bile tudi pasivne in aktivne časovne razmejitve, kjer ni ugotovila odstopanj.

Pri popisu terjatev komisija ni ugotovila popisnih razlik, terjatve do proračunskih uporabnikov so usklajene z IOP obrazci.

Pri popisu zalog je komisija ugotovila, da se zaloga knjig Gabrijela Mrak, tolminska operna pevka ujema s knjigovodskim stanjem in znaša 108 izvodov, zaloga bombažnih torb z logotipom pa 443 kosov.

Svet knjižnice je na svoji 2. redni seji dne 26. 2. 2026 obravnaval poročilo inventurne komisije in soglašal s predlaganimi odpisi ter določil ravnanje z odpisanimi opredmetenimi sredstvi (opremo, drobnim inventarjem in knjižničnim gradivom).

Knjižnica je z vsemi tremi občinami ustanoviteljicami (Občino Tolmin, Občino Kobarid in Občino Bovec) uskladila stanje kratkoročnih terjatev, stanje sredstev v upravljanju skupaj s presežkom prihodkov nad odhodki iz preteklih let in dobičkom leta 2025.

Računovodsko poročilo pripravila:
Darija Uršič, računovodkinja

ZAKLJUČEK

Letno poročilo o delu Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin za leto 2025 (poslovni del z izjavo o oceni notranjega nadzora in računovodski del) je Svet knjižnice s sklepom št. 5 sprejel na svoji 11. redni seji dne 26. 2. 2026.

Tolmin, 27. 2. 2026

Rok Dežman, direktor

REPUBLIKA SLOVENIJA
SI-PASS

Podpisnik: Rok Dežman
Izdajatelj: SI-PASS-CA
Št. potrdila: 27e391e600000005756b1a4
Potrdilo veljavno od: 26.09.2024 do 26.09.2029
Čas podpisa: 07:53 27.02.2026

OPOZORILO:

Niste vnesli matične številke, izjavo boste lahko kljub temu oddali!

Agencija Republike
Slovenije za javnopravne
evidenice in storitve

IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

KNJIŽNICA TOLMIN
Tumov drevored 6, 5220 TOLMIN

Šifra: 37451
Matična številka: 5052980000

Podpisani se zavedam odgovornosti za vzpostavitev in stalno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah z namenom, da obvladujem tveganja in zagotavljam doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna.

Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovila o doseganju ciljev: tveganja, da splošni in posebni cilji poslovanja ne bodo doseženi, se obvladujejo na še sprejemljivi ravni. Temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da se opredelijo ključna tveganja, verjetnost nastanka in vpliv določenega tveganja na doseganje ciljev in pomaga, da se tveganja obvladuje uspešno, učinkovito in gospodarno.

Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v / na KNJIŽNICA TOLMIN.

Oceno podajam na podlagi:

* ocene notranje revizijske službe za področja:

* samoocenitev vodij organizacijskih enot za področja:

* ugotovitev (Računskega sodišča RS, proračunske inšpekcije, Urada RS za nadzor proračuna, nadzornih organov EU,...) za področja:

V / Na KNJIŽNICA TOLMIN je vzpostavljen(o):

1. primerno kontrolno okolje

(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

a) na celotnem poslovanju,	☒
b) na pretežnem delu poslovanja,	☐
c) na posameznih področjih poslovanja,	☐
d) še ni vzpostavljeno, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	☐
e) še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	☐

2. upravljanje s tveganji

2.1. cilji so realni in merljivi, tp. da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev

(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

a) na celotnem poslovanju,	☒
b) na pretežnem delu poslovanja,	☐
c) na posameznih področjih poslovanja,	☐
d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	☐
e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	☐

2.2. tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi

(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

a) na celotnem poslovanju,	☐
b) na pretežnem delu poslovanja,	☒
c) na posameznih področjih poslovanja,	☐
d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	☐
e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	☐

3. na obvladovanju tveganj temelječ sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven

(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

a) na celotnem poslovanju,	☐
b) na pretežnem delu poslovanja,	☒
c) na posameznih področjih poslovanja,	☐
d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	☐
e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	☐

4. ustrezen sistem informiranja in komuniciranja

(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

a) na celotnem poslovanju,	☒
b) na pretežnem delu poslovanja,	☐
c) na posameznih področjih poslovanja,	☐
d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	☐
e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	☐

5. ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo

(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi

6. notranje revidiranje zagotavljam v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ

(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) z lastno notranjerevizijsko službo,
- b) s skupno notranjerevizijsko službo,
- c) z zunanjim izvajalcem notranjega revidiranja,

Naziv in sedež zunanje izvajalca notranjega revidiranja:

Helena Kosmač s.p., Pot Draga Jakopiča 34,
LJUBLJANA

Navedite matično številko zunanje izvajalca notranjega revidiranja:

Ali (sprejeti) finančni načrt (proračun), za leto na katerega se Izjava nanaša, presega 2,086 mio evrov:

DA
 NE

Datum zadnjega revizijskega poročila zunanje izvajalca notranjega revidiranja je:

14.04.2023

- d) nisem zagotovil notranjega revidiranja.

V letu 2025 sem na področju notranjega nadzora izvedel naslednje pomembne izboljšave (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembne izboljšave):

Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladujem v zadostni meri (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembnejša tveganja in predvidene ukrepe za njihovo obvladovanje):

Ker Arhiv RS še vedno ni potrdil ustreznosti panožne klasifikacije za hrambo e-dokumentov, so notranja pravila za e-hrambo še vedno v pripravi. Knjižnica zato še ni prešla na e-hrambo poslovne dokumentacije.

Predstojnik oziroma poslovodni organ proračunskega uporabnika:

Rok Dežman, direktor

Datum podpisa predstojnika:

17.02.2026

Datum oddaje:

27.02.2026

Ime uporabnika:
KNJIŽNICA TOLMINSedež uporabnika:
Tumov drevored 6, 5220 TOLMINŠifra uporabnika:
37451Šifra dejavnosti:
91.110Matična številka:
5052980000**Bilanca stanja
na dan 31.12.2025**

v EUR s centi

ČLENITEV KONTOV	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
1	2	3	4	5
	A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU	001	737.430,49	810.994,84
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	002	18.591,59	18.591,59
01	POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	003	16.633,79	16.108,31
02	NEPREMIČNINE	004	944.582,75	944.582,75
03	POPRAVEK VREDNOSTI ZGRADB	005	616.674,10	587.794,18
04	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	006	4.047.550,49	4.024.226,27
05	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	007	3.639.986,45	3.572.503,28
06	DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	008	0,00	0,00
07	DOLGOROČNO DANA POSOJILA IN DEPOZITI	009	0,00	0,00
08	DOLGOROČNE TERJATVE IZ POSLOVANJA	010	0,00	0,00
09	TERJATVE ZA SREDSTVA DANA V UPRAVLJANJE	011	0,00	0,00
	B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	012	171.474,51	181.556,60
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UNOVČLJIVI VREDNOSTNI PAPIRJI	013	276,60	50,10
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH USTANOVAH	014	95.324,31	156.245,70
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	015	0,00	0,00
13	DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	016	0,00	0,00
14	KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NACRTA	017	70.409,73	24.463,26
15	KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	018	0,00	0,00
16	KRATKOROČNE TERJATVE IZ FINANCIRANJA	019	0,00	0,00
17	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	020	1.774,15	705,43
18	NEPLAČANI ODHODKI	021	0,00	0,00
19	AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	022	3.689,72	92,11
	C) ZALOGE	023	1.385,74	433,26
30	OBRAČUN NABAVE MATERIALA	024	0,00	0,00

Bilanca stanja na dan 31.12.2025

v EUR s centi

ČLENITEV KONTOV	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
31	ZALOGE MATERIALA	025	0,00	0,00
32	ZALOGE DROBNEGA INVENTARJA IN EMBALAŽE	026	0,00	0,00
33	NEDOKONČANA PROIZVODNJA	027	0,00	0,00
34	PROIZVODI	028	324,00	324,00
35	OBRAČUN NABAVE BLAGA	029	1.061,74	109,26
36	ZALOGE BLAGA	030	0,00	0,00
37	DRUGE ZALOGE	031	0,00	0,00
	I. AKTIVA SKUPAJ	032	910.290,74	992.984,70
99	IZVENBILANČNA EVIDENCA	033	0,00	0,00
	D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	034	89.238,79	86.182,45
20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	035	0,00	0,00
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	036	46.376,16	42.463,24
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	037	16.597,01	10.158,62
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	038	8.185,68	6.727,08
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	039	42,50	300,20
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	040	0,00	0,00
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	041	0,00	0,00
28	NEPLAČANI PRIHODKI	042	0,00	0,00
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	043	18.037,44	26.533,31
	E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	044	821.051,95	906.802,25
90	SPLOŠNI SKLAD	045	0,00	0,00
91	REZERVNI SKLAD	046	0,00	0,00
92	DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	047	80.537,45	82.337,31
93	REZERVACIJE	048	0,00	0,00
940	SKLAD NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH	049	0,00	0,00
9410	Sklad premoženja v drugih pravnih osebah javnega prava, ki je v njihovi lasti, za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	050	0,00	0,00
9411	Sklad premoženja v drugih pravnih osebah javnega prava, ki je v njihovi lasti, za finančne naložbe	051	0,00	0,00
9412	Presežek prihodkov nad odhodki	052	0,00	0,00
9413	Presežek odhodkov nad prihodki	053	0,00	0,00
96	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	054	0,00	0,00

**Bilanca stanja
na dan 31.12.2025**

v EUR s centi

ČLENITEV KONTOV	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
97	DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	055	0,00	0,00
980	OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	056	670.669,59	743.222,29
981	OBVEZNOSTI ZA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	057	0,00	0,00
985	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	058	69.844,91	81.242,65
986	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	059	0,00	0,00
	I. PASIVA SKUPAJ	060	910.290,74	992.984,70
99	IZVENBILANČNA EVIDENCA	061	0,00	0,00

Kraj in datum oddaje

Tolmin, 27.02.2026

Oseba odgovorna
za sestavljanje bilance

Darija Uršič

Odgovorna oseba

Rok Dežman, direktor

Ime uporabnika:
KNJIŽNICA TOLMINSedež uporabnika:
Tumov drevored 6, 5220 TOLMINŠifra uporabnika:
37451Šifra dejavnosti:
91.110Matična številka:
5052980000**Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti
od 01.01.2025 - 31.12.2025**

v EUR s centi

ČLENITEV KONTOV	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Znesek	
			Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA	660	815.713,08	0,00
760	PRIHODKI IZ JAVNIH FINANC IN NEJAVNIH VIROV ZA OPRAVLJANJE JAVNE SLUŽBE	661	815.639,58	0,00
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG	662	0,00	0,00
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG	663	0,00	0,00
761	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV, BLAGA IN STORITEV NA TRGU	664	73,50	0,00
762	FINANČNI PRIHODKI	665	1.974,59	0,00
763	DRUGI PRIHODKI	666	4.638,73	0,00
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	667	0,00	0,00
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	0,00	0,00
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	669	0,00	0,00
	D) CELOTNI PRIHODKI	670	822.326,40	0,00
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	671	175.810,49	0,00
del 466	STROŠKI PRODANIH ZALOG	672	77,59	0,00
460	STROŠKI MATERIALA	673	58.580,56	0,00
461	STROŠKI STORITEV	674	117.152,34	0,00
	F) STROŠKI DELA	675	642.802,28	0,00
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	480.719,20	0,00
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	677	80.718,62	0,00
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	678	81.364,46	0,00
462	AMORTIZACIJA	679	3.292,13	0,00
463	REZERVACIJE	680	0,00	0,00
465	DRUGI STROŠKI	681	0,00	0,00
467	FINANČNI ODHODKI	682	0,09	0,00
468	DRUGI ODHODKI	683	0,00	0,00
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	684	0,00	0,00
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685	0,00	0,00
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	686	0,00	0,00

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti
od 01.01.2025 - 31.12.2025

v EUR s centi

ČLENITEV KONTOV	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Znesek	
			Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
	N) CELOTNI ODHODKI	687	821.904,99	0,00
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV	688	421,41	0,00
	P) PRESEŽEK ODHODKOV	689	0,00	0,00
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	690	74,56	0,00
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	691	346,85	0,00
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	692	0,00	0,00
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	6.470,80	0,00

Kraj in datum oddaje

Tolmin, 27.02.2026

Oseba odgovorna
za sestavljanje bilance

Darija Uršič

Odgovorna oseba

Rok Dežman, direktor

Ime uporabnika:
KNJIŽNICA TOLMINSedež uporabnika:
Tumov drevored 6, 5220 TOLMINŠifra uporabnika:
37451Šifra dejavnosti:
91.110Matična številka:
5052980000**Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov
od 01.01.2025 - 31.12.2025**

v EUR s centi

ČLENITEV KONTOV	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA	860	815.713,08	722.050,32
760	PRIHODKI IZ JAVNIH FINANC IN NEJAVNIH VIROV ZA OPRAVLJANJE JAVNE SLUŽBE	861	815.639,58	721.969,32
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG	862	0,00	0,00
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG	863	0,00	0,00
761	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV, BLAGA IN STORITEV NA TRGU	864	73,50	81,00
762	FINANČNI PRIHODKI	865	1.974,59	2.804,58
763	DRUGI PRIHODKI	866	4.638,73	6.122,10
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	867	0,00	0,00
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	0,00	0,00
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	0,00	0,00
	D) CELOTNI PRIHODKI	870	822.326,40	730.977,00
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	871	175.810,49	158.677,40
del 466	STROŠKI PRODANIH ZALOG	872	77,59	85,51
460	STROŠKI MATERIALA	873	58.580,56	63.674,24
461	STROŠKI STORITEV	874	117.152,34	94.917,65
	F) STROŠKI DELA	875	642.802,28	553.747,49
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	480.719,20	422.118,29
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	877	80.718,62	68.738,25
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	81.364,46	62.890,95
462	AMORTIZACIJA	879	3.292,13	1.392,72
463	REZERVACIJE	880	0,00	0,00
465	DRUGI STROŠKI	881	0,00	220,47
467	FINANČNI ODHODKI	882	0,09	0,00
468	DRUGI ODHODKI	883	0,00	0,00
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	884	0,00	0,00
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	0,00	0,00
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	0,00	0,00
	N) CELOTNI ODHODKI	887	821.904,99	714.038,08
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV	888	421,41	16.938,92

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov
od 01.01.2025 - 31.12.2025

v EUR s centi

ČLENITEV KONTOV	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
	P) PRESEŽEK ODHODKOV	889	0,00	0,00
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890	74,56	118,97
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	891	346,85	16.819,95
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	892	0,00	0,00
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	6.470,80	0,00
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	17	16
	Število mesecev poslovanja	895	12	12

Kraj in datum oddaje

Tolmin, 27.02.2026

Oseba odgovorna
za sestavljanje bilance

Darija Uršič

Odgovorna oseba

Rok Dežman, direktor